TÜRK YAZININDAN SEÇİLMİŞ

AŞK ŞİİRLERİ

DERLEYEN
İNCİ ASENA

ADAM

TÜRK YAZININDAN SEÇİLMİŞ AŞK ŞİİRLERİ

ADAM

Türk Yazınından Seçilmiş

Aşk Şiirleri

●

Derleyen

İnci Asena

ADAM YAYINLARI
©
Adam Yayıncılık ve Matbacılık A.Ş.

Birinci Basım: Ekim 1992
İkinci Basım: Mayıs 1993
Üçüncü Basım: Ekim 1994

Türk Yazınından Seçilmiş

Aşk Şiirleri

●

Derleyen

İnci Asena

SUNU

Aşk şiirinin sınırı zorlanamaz, çünkü yoktur sınırı, alır başını gider. Devrim olur, ağaç olur, Çemberlitaş olur. Sevgili bazen gündüzleri gelmeyip gece görünen kadındır, bazen ne Degustasyon'a ne Balıkpazarı'na gelen. Tutamazsınız aşkı da, aşk odağını da. Henrik Nordbrandt söylemiş:

"Aşk şiiridir bütün şiirler,
ama kaç kişi durup okur onları!"

Onun için bir ölçüt koydum kendime kitabı hazırlarken; benim için yazılmış aşk şiirlerini seçtim çağdaşlarımın yazdığı. Koltuklarım kabarmadı değil; ne çok ozan ne çok aşk şiiri yazmış bana. Çok sevdiklerimden kalbimi kıranlar oldu: Ece Ayhan gibi, İsmet Özel gibi. Sonra biliyorum Karacaoğlanlar var, Nedimler var. Eminim onlar da benim için bir şeyler karalamışlardır. Ama çağımın dışına çıkmadım; biraz kokusunu, biraz tadını bileyim diye.

Aşk şiirleri kitabı derlerken bir erkeğin koyduğu ölçütleri merak etmedim değil. Elbette has şiir olmanın dışındaki... Bunu kimseye sormadım, sormak istemedim; düşlerim bozulmasın. (Öyle alışmışız ki aşk şiirinin "bizler" için yazılmasına, Gülten Akın'ın şiirlerini okurken bile bundan kurtulamadım, onu çıkardım cinsel kimliğinden.)

Nasıl yoğun, nasıl çok yönlü yalnız benim için yazılanlar bile. Yavaş yavaş ellerimin altında güzellikler yükseldi.

Bu benim kitabım, sizinle paylaşmak istiyorum.

İnci Asena

Ahmet Haşim (1884-1933)

KARANFİL

Yârin dudağından getirilmiş
Bir katre âlevdir bu karanfil,
Rûhum acısından bunu bildi!

Düştükçe vurulmuş gibi, yer yer,
Kızgın kokusundan kelebekler,
Gönlüm ona pervâne kesildi.

PARILTI

Âteş gibi bir nehr akıyordu
Rûhumla o rûhun arasından,
Bahsetti derinden ona hâlim
Aşkın bu unulmaz yarasından.

Vurdukça bu nehrin ona aksi
Kaçtım o bakıştan, o dudaktan
Baktım ona sessizce uzaktan
Vurdukça bu aşkın ona aksi...

HAVUZ

Akşam yine toplandı derinde...

Cânân gülüyor eski yerinde
Cânân ki gündüzleri gelmez
Akşam görünür havz üzerinde,

Meh-tâb kemer tâze belinde
Üstünde sema gizli bir örtü
Yıldızlar onun güldür elinde...

Yahya Kemal (1884-1958)

ERENKÖYÜ'NDE BAHAR

Cânan aramızda bir adındı,
Şîrin gibi hüsn ü âna unvan,
Bir sâhile hem şerefti hem şan,
Çok kerre hayâlimizde cânan
Bir şi'ri hatırlatan kadındı.

Doğmuştu içimde tâ derinden
Yıldızları mâvi bir semânın;
Hazzıyle harâb idim edânın,
Hâlâ mütehayyilim sadânın
Gönlümde kalan akislerinden.

Mevsim iyi, kâinât iyiydi;
Yıldızlar o yanda, biz bu yanda,
Hulyâ gibi hoş geçen zamanda
Sandım ki güzelliğin cihanda
Bir saltanatın güzelliğiydi.

İstanbul'un öyledir bahârı;
Bir aşk oluverdi âşinâlık...
Aylarca hayâl içinde kaldık;
Zannımca Erenköyü'nde artık
Görmez felek öyle bir bahârı.

ÖZLEYEN

Gönlümle oturdum da hüzünlendim o yerde,
Sen nerdesin, ey sevgili, yaz günleri nerde!
Dağlar ağarırken konuşurduk tepelerde,
Sen nerde o fecrin ağaran dağları nerde!

Akşam, güneş artık deniz ufkunda silindi,
Hulyâ gibi yalnız gezinenler köye indi,
Ben kaldım, uzaklarda günün sesleri dindi,
Gönlümle, hayâlet gibi, ben kaldım o yerde.

GEÇMİŞ YAZ

Rü'yâ gibi bir yazdı. Yarattın hevesinle,
Her ânını, her rengini, her şi'rini hazdan.
Hâlâ doludur bahçeler en tatlı sesinle!
Bir gün, bir uzak hâtıra özlersen o yazdan

Körfezdeki dalgın suya bir bak, göreceksin:
Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde;
Mehtâb... iri güller... ve senin en güzel aksin...
Velhâsıl o rü'yâ duruyor yerli yerinde!

Nâzım Hikmet (1901-1963)

KARIMA MEKTUP

33 - 11 - 11
Bursa
Hapisane

Bir tanem!
Son mektubunda :
"Başım sızlıyor
yüreğim sersem!"
diyorsun.
"Seni asarlarsa
seni kaybedersem;"
diyorsun;
"yaşıyamam!"
Yaşarsın karıcığım,
kara bir duman gibi dağılır hatıram rüzgârda;
yaşarsın, kalbimin kızıl saçlı bacısı
en fazla bir yıl sürer
yirminci asırlılarda
ölüm acısı.
Ölüm
bir ipte sallanan bir ölü.
Bu ölüme bir türlü
razı olmuyor gönlüm.
Fakat
emin ol ki sevgili;
zavallı bir çingenenin
kıllı, siyah bir örümceğe benzeyen eli
geçirecekse eğer
ipi boğazıma,
mavi gözlerimde korkuyu görmek için
boşuna bakacaklar
Nâzıma!
Ben,
alaca karanlığında son sabahımın
dostlarımı ve seni göreceğim,
ve yalnız
yarı kalmış bir şarkının acısını
toprağa götüreceğim...

Karım benim!
İyi yürekli,
altın renkli,
gözleri baldan tatlı arım benim;
ne diye yazdım sana
istendiğini idamımın,
daha dâva ilk adımında
ve bir şalgam gibi koparmıyorlar
kellesini adamın.
Haydi bunlara boş ver.
Bunlar uzak bir ihtimal.
Paran varsa eğer
bana fanile bir don al,
tuttu bacağımın siyatik ağrısı.
Ve unutma ki
daima iyi şeyler düşünmeli
bir mahpusun karısı.

SAAT 21-22 ŞİİRLERİ

Ne güzel şey hatırlamak seni :
ölüm ve zafer haberleri içinden,
hapiste
ve yaşım kırkı geçmiş iken...

Ne güzel şey hatırlamak seni :
bir mavi kumaşın üstünde unutulmuş olan elin
ve saçlarında
vakur yumuşaklığı canımın içi İstanbul toprağının...
İçimde ikinci bir insan gibidir
seni sevmek saadeti...
Parmakların ucunda kalan kokusu sardunya yaprağının,
güneşli bir rahatlık
ve etin daveti :
kıpkızıl çizgilerle bölünmüş
sıcak
koyu bir karanlık...

Ne güzel şey hatırlamak seni,
yazmak sana dair,
hapiste sırtüstü yatıp seni düşünmek :
filânca gün, falanca yerde söylediğin söz,
kendisi değil
edasındaki dünya...

Ne güzel şey hatırlamak seni.
Sana tahtadan bir şeyler oymalıyım yine :
bir çekmece
bir yüzük,
ve üç metre kadar ince ipekli dokumalıyım.
Ve hemen
fırlayarak yerimden
penceremde demirlere yapışarak
hürriyetin sütbeyaz maviliğine
sana yazdıklarımı bağıra bağıra okumalıyım...

Ne güzel şey hatırlamak seni :
ölüm ve zafer haberleri içinden,
hapiste
ve yaşım kırkı geçmiş iken...

RUBAİLER

1

İnsan
ya hayrandır sana, ya düşman.
Ya hiç yokmuşsun gibi unutulursun
ya bir dakka bile çıkmazsın akıldan...

2

Çürüksüz ve cam gibi berrak bir kış günü
sımsıkı etini dişlemek sıhhatli, beyaz bir elmanın.
Ey benim sevgilim, karlı bir çam ormanında nefes almanın
bahtiyarlığına benzer seni sevmek...

5

Sarılıp yatmak mümkün değil bende senden kalan hayâle.
Halbuki sen orda, şehrimde gerçekten varsın etinle kemiğinle
ve balından mahrum edildiğim kırmızı ağzın, kocaman gözlerin gerçekten var
ve âsi bir su gibi teslim oluşun ve beyazlığın ki dokunamıyorum bile...

6

Öptü beni : "– Bunlar, kâinat gibi gerçek dudaklardır," – dedi.
"Bu ıtır senin icâdın değil, saçlarımdan uçan bahardır," – dedi.
"İster gökyüzünde seyret, ister gözlerimde:
"körler onları görmese de, yıldızlar vardır," – dedi...

24 EYLÜL 1945

En güzel deniz :
henüz gidilmemiş olanıdır.
En güzel çocuk :
henüz büyümedi.
En güzel günlerimiz :
henüz yaşamadıklarımız.
Ve sana söylemek istediğim en güzel söz :
henüz söylememiş olduğum sözdür...

Köprüden, emanetçi Nuri Efendiye verip
bir servi sandık yollasa bana memleketim İstanbul,
bir gelin sandığı.
Ç ı n n n ! diye çıngırağını çınlatıp kapağını açsam :
"İki top Şile bezi,
iki çift bürümcük gömlek,
kılaptan işlemeli mermerşahî mendiller,
Edirne sabunları,
tülbent torbalarda lavanta çiçeği
ve SEN" çıksan içinden.

Yatağımın kenarına oturtsam seni,
kurt postumu ayaklarının altına yaysam
ve karşında elpençe divan durup
boyun büküp
vâlih ü hayran, baksam yüzüne.

Vay, anam, vay, ne kadar güzelsin.
Gülüşünde İstanbul'un âbuhavası,
İstanbul'un lezzeti bakışında.

A benim sultanım efendim, izin versen
ve cüret edebilse Nâzım Hikmet kulun
koklayıp öpmüş gibi olacak yanağını İstanbul'un.

Fakat sakın
"Gel yanıma" deme bana.
Elim eline değse dayanamam
şakkadak düşer betona
ölürüm gibime geliyor.

Ne tuhaf şeyler yazıyorum sana sevgilim.
"Seni seviyorum" diye telgıraf çekmek varken düpedüz...

MEŞGALE

Öküzlerimin boynuzlarında ağarırken ortalık
toprağı sürüyorum sabırlı bir kibirle.
Çıplak ayaklarımda toprak nemli ve ılık.

Pazılarımda pırıltılar,
demir dövüyorum öğleye kadar,
kırmızıya boyanıyor karanlık.

Yapraklarında yeşilin en güzeli,
zeytin devşiriyorum ikindi sıcağında,
üstüm başım, yüzüm gözüm ışık.

Her akşam mutlaka misafirim var,
kapım bütün şarkılara
alabildiğine açık.

Geceleyin suya dizboyu girip
çekiyorum denizden ağları :
yıldızlarla balıklar karmakarışık.

Benden sorulur oldu
dünyanın hâli artık :
İnsan ve toprak, karanlık ve aydınlık.

Anladın ya, işim başımdan aşkın,
anladın ya, gülüm,
ben sana âşık olmakla meşgulüm...

DAVİD OYSTRAH'A MEKTUBUMDUR

İstanbul'a gitmişiniz.
Konserinizdeymiş.
Çok bahtsız bir kadını bahtiyar etmişiniz.
Yağmura uzanan iki yeşil yaprak gibi gözleri
bakmış parmaklarınıza.
Mektubunda : "Unuttum her şeyi," diyor.
Kahırlarından başka unutacak şeyi yok.
"Ağladım," diyor, "ferahladım."
"Dünya," diyor, "güzel, içim rahat."

Siz kıskandığım biricik insansınız, üstat.

Seviyorum seni ekmeği tuza banıp yer gibi
geceleyin ateşler içinde uyanarak
ağzımı dayayıp musluğa su içer gibi,
ağır posta paketini, neyin nesi belirsiz,
telâşlı, sevinçli, kuşkulu açar gibi,

seviyorum seni denizi uçakla ilk defa geçer gibi.
İstanbul'da yumuşacık kararırken ortalık
içimde kımıldanan bir şeyler gibi,
seviyorum seni "Yaşıyoruz çok şükür!" der gibi.

Her günüm mis gibi dünya kokan bir kavun dilimi
senin sayende.
Bütün yemişler elime güneştenmişim gibi uzanıyor
senin sayende.
Senin sayende yalnız umutlardan alıyorum balımı.
Yüreğimin çalışı senin sayende.
En yalnız akşamlarım bile duvarında gülen bir Anadolu kilimi
senin sayende.
Şehrime ulaşmadan bitirirken yolumu
bir gül bahçesinde dinlendim senin sayende
Senin sayende, içeri sokmuyorum
en yumuşak urbalarını giyip
büyük rahatlığa çağıran türküleriyle kapımı çalan ölümü.

SEVERMİŞİM MEĞER

yıl 62 Mart 28
Prag-Berlin treninde pencerenin yanındayım
akşam oluyor
dumanlı ıslak ovaya akşamın yorgun bir kuş gibi inişini severmişim
meğer
akşamın inişini yorgun kuşun inişine benzetmeyi sevmedim

toprağı severmişim meğer
toprağı sevdim diyebilir mi onu bir kez olsun sürmeyen
ben sürmedim
Platonik biricik sevdam da buymuş meğer

meğer ırmağı severmişim
ister böyle kımıldanmadan aksın kıvrıla kıvrıla tepelerin eteğinde
doruklarına şatolar kondurulmuş Avrupa tepelerinin
ister uzasın göz alabildiğine dümdüz

bilirim aynı ırmakta yıkanılamaz bir kere bile
bilirim ırmak yeni ışıklar getirecek sen göremeycceksin
bilirim ömrümüz beygirinkinden azıcık uzun karganınkinden alabildiğine
kısa
bilirim benden önce duyulmuş bu keder
benden sonra da duyulacak
benden önce söylenmiş bunların hepsi bin kere
benden sonra da söylenecek

gökyüzünü severmişim meğer
kapalı olsun açık olsun
Borodino savaş alanında Andırey'in sırtüstü seyrettiği gök kubbe
hapiste Türkçeye çevirdim iki cildini Savaşla Barış'ın
kulağıma sesler geliyor
gök kubbeden değil meydan yerinden
gardiyanlar birini dövüyor yine

ağaçları severmişim meğer
çırılçıplak kayınlar Moskova dolaylarında Peredelkino'da kışın
çıkarlar karşıma alçakgönüllü kibar
kayınlar Rus sayılıyor kavakları Türk saydığımız gibi
İzmir'in kavakları
dökülür yaprakları
bize de Çakıcı derler
yâr fidan boylum
yakarız konakları
Ilgaz ormanlarında yıl 920 bir keten mendil astım bir çam dalma
ucu işlemeli

yolları severmişim meğer
asfaltını da
Vera direksiyonda Moskova'dan Kırım'a gidiyoruz Koktebel'e
asıl adı Göktepe ili
bir kapalı kutuda ikimiz
dünya akıyor iki yandan dışarda dilsiz uzak
hiç kimseyle hiçbir zaman böyle yakın olmadım

eşkiyalar çıktı karşıma Bolu'dan inerken Gerede'ye kırmızı yolda ve
yaşım on sekiz
yaylıda canımdan gayri alacakları eşyam da yok

ve on sekizimizde en değersiz eşyamız canımızdır
bunu bir kere daha yazdımdı
çamurlu karanlık sokakta bata çıka Karagöz'e gidiyorum Ramazan gecesi
önde körüklü kâat fener
belki böyle bir şey olmadı
belki bir yerlerde okudum sekiz yaşında bir oğlanın Karagöz'e gidişini
Ramazan gecesi İstanbul'da dedesinin elinden tutup
dedesi fesli ve entarisinin üstüne samur yakalı kürkünü giymiş
ve harem ağasının elinde fener
ve benim içim içime sığmıyor sevinçten

çiçekler geldi aklıma her nedense
gelincikler kaktüsler fulyalar
İstanbul'da Kadıköy'de Fulya tarlasında öptüm Marika'yı
ağzı acıbadem kokuyor
yaşım on yedi
kolan vurdu yüreğim salıncak bulutlara girdi çıktı.

çiçekleri severmişim meğer
üç kırmızı karanfil yolladı bana hapisaneye yoldaşlar 1948
yıldızları hatırladım
severmişim meğer
ister aşağıdan yukarıya seyredip onları şaşıp kalayım
ister uçayım yanıbaşlarında
kosmos adamlarına sorularım var
çok daha iri iri mi gördüler yıldızları
kara kadifede koskocaman cevahirler miydiler
turuncuda kayısılar mı
kibirleniyor mu insan yıldızlara biraz daha yaklaşınca
renkli fotoğraflarını gördüm kosmosun Ogonyok dergisinde
kızmayın ama dostlar non figüratif mi desek soyut mu desek işte o soydan yağlı boyalara benziyordu kimisi yani dehşetli figüratif ve somut
insanın yüreği ağzına geliyor karşılarında
sınırsızlığı onlar hasretimizin aklımızın ellerimizin
onlara bakıp düşünebildim ölümü bile şu kadarcık keder duymadan
kosmosu severmişim meğer

gözümün önüne kar yağışı geliyor
ağır ağır dilsiz kuşbaşısı da buram buram tipisi de
meğer kar yağışını severmişim

güneşi severmişim meğer
şimdi şu vişne reçeline bulanmış batarken bile
güneş İstanbul'da da kimi kere kartpostallardaki gibi batar
ama onun resmini sen öyle yapmayacaksın

meğer denizi severmişim
hem de nasıl
ama Ayvazofski'nin denizleri bir yana

bulutları severmişim meğer
ister altlarında olayım ister üstlerinde
ister devlere benzesinler ister ak tüylü hayvanlara

ayışığı geliyor aklıma en aygın baygını en yalancısı en küçük burjuvası
severmişim
yağmuru severmişim meğer
ağ gibi de inse üstüme ve damlayıp dağılsa da camlarımda yüreğim beni
olduğum yerde bırakır ağlara dolanık ya da bir damlanın içinde ve
çıkar yolculuğa hartada çizilmemiş bir memlekete gider
yağmuru severmişim meğer

ama neden birdenbire keşfettim bu sevdaları Prag-Berlin treninde
yanında pencerenin
altıncı cigaramı yaktığımdan mı
bir teki ölümdür benim için
Moskova'da kalan birilerini düşündüğümden mi geberesiye
saçları saman sarısı kirpikleri mavi

zifiri karanlıkta gidiyor tren
zifiri karanlığı severmişim meğer
kıvılcımlar uçuşuyor lokomotiften
kıvılcımları severmişim meğer
meğer ne çok şeyi severmişim de altmışımda farkına vardım bunun
Prag-Berlin treninde yanında pencerenin yeryüzünü dönülmez bir
yolculuğa çıkmışım gibi seyrederek

Ahmet Hamdi Tanpınar (1901-1962)

HATIRLAMA

Sen akşamlar kadar büyülü, sıcak
Rüyâların kadar sade, güzeldin,
Başbaşa uzandık günlerce ıslak
Çimenlerinde yaz bahçelerinin.

Ömrün gecesinde sükûn, aydınlık
Boşanan bir seldi avuçlarından,
Bir masal meyvası gibi paylaştık
Mehtabı kırılmış dal uçlarından.

MAVİ, MAVİYDİ GÖKYÜZÜ

Mavi, maviydi gökyüzü
Bulutlar beyaz, beyazdı
Boşluğu ve üzüntüsü
İçinde ne garip yazdı...

Garip, güzel, sonra mahzun
Işıkla yağmur beraber,
Bir türkü ki gamlı, uzun,
Ve sen gülünce açan güller.

Beyaz, beyazdı bulutlar,
Gölgeler buğulu, derin;
Ah o hiç dinmeyen rüzgâr
Ve uykusu çiçeklerin.

Mor aydınlıkta bir çınar
Veya kestane dibinde;
Mahmur süzülen bakışlar
İkindi saatlerinde...

Birden gülümseyen yüzün
Sabahların aynasında
Ve beni çıldırtan hüzün
İki bakış arasında.

Kim bilir şimdi nerdesin?
Senindir yine akşamlar;
Merdivende ayak sesin
Rıhtım taşında gölgen var.

SABAH

Serin rüzgârlara pencereni aç!
Karşında fecirle değişen ağaç,
Bak, seyret ağaran rengini ufkun
Mahmur gözlerinde süzülsün uykun.
Bırak saçlarınla oynasın rüzgâr,
Gümüş çıplaklığı bir başka bahar
Olan vücudunu ondan gizlime.
Ne varsa hepsini boyun, saç, meme,
Esîrden dudaklar okşasın sevsin
Mademki geceden daha güzelsin!

Sait Faik (1906-1954)

O VE BEN

Sana koşuyorum bir vapurun içinde
Ölmemek, delirmemek için..
Yaşamak; bütün âdetlerden uzak
Yaşamak...
Hayır değil, değil sıcak;
Dudaklarının hatırası;
Değil saçlarının kokusu
Hiçbiri değil.
Dünyada büyük fırtınanın koptuğu böyle günlerde
Ben onsuz edemem.
Eli elimin içinde olmalı,
Gözlerine bakmalıyım,
Sesini işitmeliyim.
Beraber yemek yemeliyiz
Ara sıra gülmeliyiz.
Yapamam, onsuz edemem.
Bana su, bana ekmek, bana zehir;
Bana tad, bana uyku
Gibi gelen çirkin kızım
Sensiz edemem!

BİR MASA

Bize bir masa ayır Yanakimu
Aleksandramla benim için
Bir masa
Üstü çiçeksiz
Örtüsü gazeteden
Şarabı aşktan
Hem hülyadan
Aleksandram mızıka çalsın
Siyaha çalar parmaklarıyla
Güftesi bayağı şarkılar
Adi havalar
Meyhane acı zeytinyağı koksun
Sen hoşnut ol Yanakimu.

KIRMIZI YEŞİL

Kıyısına tuz ileten rüzgârı,
balıkların yüzdüğünü duyarım
Dinlerim yosunların konuştuğunu
midyelerin ağladığını
Aşkın bir kanadı var kırmızıdır
delinir
kan akar
Bir kanadı var;
Zehir yeşili...

Asaf Hâlet Çelebi (1907-1958)

MARİYYA

Lizbonlu Maria Barbas'a

lizboa
boa
simsiyah saçlı kadın
mariyya
bir masal söyle bana
kan nasıl çıkmadı taştan
o ölen kimdi
mariyya

öleni bilmem
buna şarkı derler
lizboa
ben bir şarkıyım
atlas denizlerinden geldim
önümde dalgalar vardı
arkamda dalgalar

dalgalar bitince
ben de biterim

MARİYYA

Preguntias que significa
Saudade; voute dizer
Saudade e tudo o que fica
Depois de tudo morrer
Maria Barbas

çin kadar uzaklardan
can kadar yakından
sen bir masal kızısın
dün
çinden gelmiştin
bu gün
lizboa'dan

yüzünde tarçın kokusu
gözünde cîn

bir gün buradan gidersin
mariyya
can kadar yakın
çin kadar uzak
lizboa boyalı haritalarda kapanır

bir gün buradan gidersin
mariyya
aynalarda seni ararım
bu şehirde seni ararım
bu dünyada seni ararım
mariyyaaa

KUNÂLA

vakit geldi kunâla
dünyayı göreli çok oldu
tam kırk yılda seni buldum kunâla
bu can tenden geçmeden
bu dünyadan göçmeden
bir kerecik sevmek çok değil

simsiyah saçların var kunâla
kemiklerine yapışık etlerin var
bir gün dökülecek
kunâla kuşu gibi gözlerin var
bir gün sönecek
kunâla
bu etlerin arkasında güzelliklerin var
benden başka kimse bilmeyecek

bu can içimde kuştur kunâla
seni görünce titrer
bu can gözümde mahabbettir kunâla
seni görünce yanar
bu can burnumda soluk olur kunâla
uçar gider

bu can benden geçmeden
bu dünyadan göçmeden
bir tek seni sevmek çok değil

Ahmet Muhip Dıranas (1908-1980)

FAHRİYE ABLA

Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar,
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar.
Bu, afyon ruhu gibi baygın mahalleden,
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın, sen!
Hülyasındaki geniş aydınlığa gülen
Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanınla
Ne güzel komşumuzdun sen, Fahriye abla!

Eviniz kutu gibi küçücük bir evdi,
Sarmaşıklarla balkonu örtük bir evdi;
Güneşin batmasına yakın saatlerde
Yıkanırdı gölgesi kuytu bir derede.
Yaz, kış yeşil bir saksı ıtır pencerede;
Bahçende akasyalar açardı baharla.
Ne şirin komşumuzdun sen, Fahriye abla!

Önce upuzun, sonra kesik saçın vardı;
Tenin buğdaysı, boyun bir başak kadardı.
İçini gıcıklardı bütün erkeklerin
Altın bileziklerle dolu bileklerin.
Açılırdı rüzgârda kısa eteklerin;
Açık saçık şarkılar söylerdin en fazla.
Ne çapkın komşumuzdun sen, Fahriye abla!

Gönül verdin derlerdi o delikanlıya,
En sonunda varmışsın bir Erzincanlıya.
Bilmem şimdi hâlâ bu ilk kocanda mısın,
Hâlâ dağları karlı Erzincan'da mısın?
Bırak, geçmiş günleri gönlüm hatırlasın;
Hâtırada kalan şey değişmez zamanla.
Ne vefalı komşumdun sen, Fahriye abla!

BÜYÜK OLSUN

Ben büyük, şarkıları severim; büyük olsun,
Deniz gibi, gökyüzü gibi her şey ve mahzun.
Seviyorsam seni aşk ölümsüzdür gönlümce,
Âşıksam kadınım değil tanrıçasın, ece.
Denizler yolculuğa çağırır durur da beni
Gitmem düşünerek geri döneceğim günü.
Ben büyük rüzgârları severim; büyük olsun
Aşkım da, özlemim de hepsi, her şey ve mahzun.
İnsan bir yanınca Kerem misali yanmalı,
Uykudan bile mahşer gününde uyanmalı.

YAZ GÖÇ EDİYOR

Yaz göç ediyor – Ne yazık, yine güz! –
Uzak, bilmedik bir ülkeye doğru.
Mor dağlarda güneş doğmadan henüz
Yağdı bahçeme bir yaprak yağmuru.

Hiç kuşkum yok ki, sen şimdi kalbimde
Bir kış uykusuna yatan böceksin;
Yalnız ateşimle ısınacak ve
Yalnız vücudumla besleneceksin.

Yak lambalarını... Dağıt, güz gibi,
Tüm umutlarını... Saçlarını da...
Ve indir yavaşça perdelerini:
Tutsaksın kalbimin odalarında.

Cahit Sıtkı Tarancı (1910-1956)

AFFET BİZİ LAMBA

Öyle sarmaş dolaş olduk,
O kadar geçtik ki kendimizden
Lambayı söndürmeyi unutmuşuz,
Perdeleri çekmeyi de.
Meğersem sabah olmuş;
Gün pencereden bizi gözetler.
Cânım geceye veda etmek lazım;
Günün gösterdiği yoldan gitmek lazım,
Affet bizi lamba,
Seni buralara kadar sürükledikse,
Geceki sarhoşluğumuza bağışla.
Vakitken dönsen memleketine;
Tutsak biz de her günkü yolumuzu.
Haydi uğurlar olsun;
Gecemiz sana emanet.

DEĞİŞİK

Sen her gün başka bir güzel olsan
Ben her gün başka bir âşık
Her göz göze gelişimizde
Yıldırımla vurulmuş gibi olsak
Yepyeni bir aşk olsa aramızdaki
Her seferinde
Ne harika olurdu yaşamak
Hele evlilik
Sen her gün başka bir güzel olsan

MİSAFİR

Bir gece misafirim olsan yeter,
Dolar odama lavanta kokusu;
Soğur sevincinden sürahide su.
Ay pencerede durup durup güler.

Havva kızlarının en dilberini
Görsün diye aya karşı soyunsan!
Okşasam, öpsem, koklasam bir zaman,
Vücudunun ürperen her yerini.

Teneffüs eder gibi seviştikçe,
Doğacak çocuğum aklıma gelir;
Şiir söylerim saadete dair,
Odama misafir olduğun gece.

BİZ NERDEYİZ SEVGİLİM?

Gecesi benden, mehtabı senden
Bir bahçesi var ki aşkımızın,
Mevsimlerdir dolaşırız, bitmez.

Kim demiş ki zamanla gül solar?
Bülbül hiç yorulur mu türküden?
Dilbersin işte, delikanlıyım.

Ne hikmettir bu Yarab, ne güzel!
Herhalde yeryüzünde değiliz;
Sahiden biz nerdeyiz sevgilim?

DESEM Kİ

Desem ki vakitlerden bir Nisan akşamıdır,
Rüzgârların en ferahlatıcısı senden esiyor,
Sende seyrediyorum denizlerin en mavisini,
Ormanların en kuytusunu sende gezmekteyim,
Senden kopardım çiçeklerin en solmazını,
Toprakların en bereketlisini sende sürdüm,
Sende tattım yemişlerin cümlesini.

Desem ki sen benim için,
Hava kadar lazım,
Ekmek kadar mübarek,
Su gibi aziz bir şeysin;
Nimettensin, nimettensin!

Desem ki...
İnan bana sevgilim inan,
Evimde şenliksin, bahçemde bahar;
Ve soframda en eski şarap.
Ben sende yaşıyorum,
Sen bende hüküm sürmektesin.
Bırak ben söyleyeyim güzelliğini,
Rüzgârlarla, nehirlerle, kuşlarla beraber.
Günlerden sonra bir gün,
Şayet sesimi farkedemezsen,
Rüzgârların, nehirlerin, kuşların sesinden,
Bil ki ölmüşüm.
Fakat yine üzülme, müsterih ol;
Kabirde böceklere ezberletirim güzelliğini,
Ve neden sonra
Tekrar duyduğun gün sesimi gökkubbede,
Hatırla ki mahşer günüdür
Ortalığa düşmüşüm seni arıyorum.

ADAYA DAVET

Bana sor güzelim, üzme kendini,
Ben şairim,
Elbette bilirim
Bu yağmurun ne zaman dineceğini;
Ne zaman açacağını havanın;
Ada'ya kaçta vapur var,
Çamlarda nasıl sevişir âşıklar.
Tadını, lezzetini o sevdanın.
Şöyle bir gülümseyiver,
Derhal dinecek yağmur.
Haydi bizi bekliyor vapur;
Bu tramvay Köprü'ye gider.

Ziya Osman Saba (1910-1957)

NİŞANLILIK

Hangi birini anayım,
Buluştuğumuz kumluk, uzak iskele.
Her yerde bir başkalık.
İlk defa gelişimiz el ele.

Sonra bir gün, kalabalık Beyoğlu,
Girdiğimiz dükkânlar, güler yüzlü satıcı.
İkimizi yanyana oturtup
Resmimizi çeken fotoğrafçı.

Rüzgâr dinmiş, ağaçlar dinler gibi.
Gün batarken o sakin sonbaharda;
Akşamları dolaşmamız
Kolkola Mühürdar'da.

Bir adam sokak fenerlerini yakar,
İncecik vücudun vücuduma dayanırdı.
Her yolcu halden anlar
Bizi uzaktan tanırdı.

Duyageldiği parmaklarımın, o yüzükler...
Birinde benim adım, öbüründe senin adın.
Altın ışıklarıydı sanki,
Yepyeni, tertemiz bir hayatın.

Ne kadar ümitli, ne iyiydik!
Önümüze düşmüş Bahtiyarlık,
İyi komşularla dolu mahallelerde,
Kiralık bir kat aradık.

Bir an gülümsiyen talih, değişen kader,
Ömrümde bir tek o sonbahar.
Ömrüm oldukça anacağım,
Bir rüya görür gibi geçtiğimiz sokaklar.

Rıfat Ilgaz (1911)

LEYLAKLARINI ANLATIYORUM

Leylak getiriyorsun bana güneşli bir gün
Onu saçlarından topladığın belli
Bir leylak bahçesisin karşımda

Böyle kucağında kalsa daha iyi
Bir vazoya bırakıp gidiyorsun
Sen gidiyorsun leylaklar kalıyor mu sanki
Önce renkleri gidiyor arkandan
Nesi varsa gidiyor soyunarak

Her vazoya baktıkça karşımdasın ne tuhaf
Her kokladıkça dönüp dönüp geliyorsun
Düşünceler gibi filizleniyorsun gün geçtikçe
Yaprak yaprak gelişiyorsun
Leylak leylak bakıyorsun gözlerimin içine
Ölümsüz bir mevsim oluyorsun

GİDİŞİNİ ANLATIYORUM

Sen gidiyorsun ya işine yetişmek için
Saçlarını, gözlerini, ellerini
Neyin varsa toplayıp gidiyorsun ya
Her seferinde bir şey unutuyorsun sıcak
Termometrede yükselen çizgi çizgi
Kim bilir nerelerde soğuyorsun

Senin gözbebeklerin var ya kadın kadın gülen
İnsan insan bakan gözbebeklerin
Beni tutsa tutsa gözlerin tutar ayakta
Beni yıksa yıksa gözlerin yerle bir eder

Ne gelirse onlardan gelir bana
Çalışma gücü yaşama direnci
Mutluluk gibi kazanılması zor
Mutluluk gibi yitirilmesi kolay

Bir açarsın ki mutluyum
Bir kaparsın her şey elimden gitmiş

Bedri Rahmi Eyuboğlu (1913-1975)

ÇAKIL

Seni düşünürken
Bir çakıl taşı ısınır içimde
Bir kuş gelir yüreğimin ucuna konar
Bir gelincik açılır ansızın
Bir gelincik sinsi sinsi kanar

Seni düşünürken
Bir erik ağacı tepeden tırnağa donanır
Deliler gibi dönmeğe başlar
Döndükçe yumak yumak çözülür
Çözüldükçe ufalır küçülür
Çekirdeği henüz süt bağlamış
Masmavi bir erik kesilir ağzımda
Dokundukça yanar dudaklarım

Seni düşünürken
Bir çakıltaşı ısınır içimde.

SİTEM

Önde zeytin ağaçları arkasında yâr
Sene 1946
Mevsim
Sonbahar
Önde zeytin ağaçları neyleyim neyleyim
Dalları neyleyim.
Yâr yoluna dökülmedik dilleri neyleyim.

Yâr yâr!.. Seni kara saplı bir bıçak gibi sineme sapladılar
Değirmen misali döner başım
Sevda değil bu bir hışım
Gel gör beni darmadağın
Tel tel çözülüp kalmışım.
Yâr yâr
Canımın çekirdeğinde diken
Gözümün bebeğinde sitem var.

KARADUT

Karadutum, çatal karam, çingenem
Nar tanem, nur tanem, bir tanem
Ağaç isem dalımsın salkım saçak
Petek isem balımsın ağulum
Günahımsın, vebâlimsin.

Dili mercan, dizi mercan, dişi mercan
Yoluna bir can koyduğum
Gökte ararken yerde bulduğum
Karadutum, çatal karam, çingenem
Daha nem olacaktın bir tanem
Gülen ayvam, ağlayan narımsın
Kadınım, kısrağım, karımsın.

KEKLİK SİMALI

Güvercin topuklu yârim keklik simalı
Yüreğim sana çevrili.
Şu dağların arkasında
Derya deniz ötesinde
Çarşı pazar ortasında
Uykunun bir köşesinde
Yüreğim sana çevrili.

Güvercin topuklu yârim keklik simalı
İçersine güneş vurmuş
Çıldırmış bir ayna gibi
Ne yana dönsem nafile
Yüreğim sana çevrili.

Halim Şefik (1913-1990)

KIZ

Bilir
İskelenin üstünde uçan kırlangıçlar
Bilsinler
Ben ölürüm de söylemem ölürüm de
Sana niçin bakamadığımı
Bir yaz akşamı

KUZU KESTANESİ

Ben sevgilimin
Sevdiği şeyleri ezbere bilirim
Balıklardan pisi
Oyunlardan bayılır altmışaltıya
Yemişlerden kuzu kestanesi
Parası olanca gider Veliefendi'ye
At yarışlarına

Bütün yaz üryan suların köpüğünde
Midyeler keser çarpar kıyılara dizlerini
Benimse gözlerime uyku girmez
Denizi bu kadar sevmek olmaz

Bir bahçeden bir bahçeye sallamadım yemeni
Ben sevgilimin
Sevdiği şeyleri ezbere bilirim
Çiçeklerden ayrı tutar yasemeni

Fazıl Hüsnü Dağlarca (1914)

ULAŞMAK

Dalsam gökyüzüne biraz
Seni düşünürüm
Yıldız ardı

Pınara vardım mı yorgun argın
Serinlemişsindir
Su ardı

Bir ulustan ötekine
Yanımda yürürsün hep
Göz ardı

Beş kara parçasında elele
Birleştirir bizi ergeç
Yol ardı

İKİ DİL

İki dili vardır doğanların
Biri su dili biri yer
Susar susmaz
Sözü toprağa değer

Çok anlatır çağlayanlara denizlere
Sanki akdığını der
Susar susmaz
Taş kesilir düşünceler

Dinle biraz şimdi
Yaklaş biraz kulak ver:
İkisi de
Benim seni sevdiğimi söyler

KONUŞMALAR

– İkimizden başka kimse yok
Evrende
– Bu nerden belli?
– Sevgiyi bitiremediğimizden belli

YABANCILAR

Başka yerlerimizi
Bulur
Başka yerlerimiz
Sevişmek deriz buna

AĞIRLIK DIŞI

Ah diyorlardı
Soyutlanabilir
Kemiklerimize dek
Sevgimiz bizim

MUTLULULUK

Severken
Daha severken
Uzayda yaşarcasına
Ağırlıksızdılar

ÇOK OLMAK

İki değil dört değil
Bin yanları vardı
Değerlerken
Birbirine

SEVGİCEK

Severdim
Severdim onu geceleri
Aydınlık taşlar sanki uyurdu
Sessizliğinde

Daha ötelere giderdi yeşilden
Ellerinde otlar
İnanırdı yıldızların birliğine
Mutluluğuna suyun yalazın

Öteki kuşları yaşardı
Dallar serçelerle doluyken
Yiterdi kendi aklığında
Uçsuz bucaksızdı düşü

Severdim
Düşünürdüm düşünürdüm ayrılığında onu görürken de
Baktıkça azalırdı
Öyle ince bir yüzü vardı ki

Orhan Veli Kanık (1914-1950)

ANLATAMIYORUM

(moro romantico)

Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısralarımda;
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?

Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.

Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epiyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

İSTANBUL İÇİN

Nisan

İmkânsız şey
Şiir yazmak,
Âşıksan eğer;
Ve yazmamak,
Aylardan nisansa.

Dâvet

Bekliyorum
Öyle bir havada gel ki,
Vazgeçmek mümkün olmasın.

CÂNÂN

Cânân ki Degüstasyon'a gelmez
Balıkpazarı'na hiç gelmez.

İŞ OLSUN DİYE

Bütün güzel kadınlar zannettiler ki
Aşk üstüne yazdığım her şiir
Kendileri için yazılmıştır.
Bense daima üzüntüsünü çektim
Onları iş olsun diye yazdığımı
Bilmenin.

YATAĞIM

Ben ki her akşam yatağımda
Onu düşünüyorum,
Onu sevdiğim müddetçe
Yatağımı da seveceğim.

ESKİ KARIM

Nedendir, biliyor musun;
Her gece rüyama girişin,
Her gece şeytana uyuşum,
Bembeyaz çarşafların üstünde;
Nedendir, biliyor musun?
Seni hâlâ seviyorum, eski karım.

Ama ne kadınsın, biliyor musun!

SEVDAYA MI TUTULDUM?

Benim de mi düşüncelerim olacaktı,
Ben de mi böyle uykusuz kalacaktım,
Sessiz, sedasız mı olacaktım böyle?
Çok sevdiğim salatayı bile
Aramaz mı olacaktım?
Ben böyle mi olacaktım?

Oktay Rifat (1914-1988)

SENİ İNİYORUM

Seni iniyorum Yüksek kaldırım'dan
Seni dolaşıyorum insanların içinde
Düşünüyorum düşünmek boş
Seni bakıyorum en iyisi
Seni toriklerin mavisine
Seni sandal
Seni martı
Seni Köprü'nün direkleri
Seni yoksul kişi boynu bükük
Bir kadın geçiyor yanımdan
Bir sen varsın senden öte
Seni geçiyor
Seni gidiyor

BİR AŞKA VURAN GÜNEŞ

Öyle sevdalar vardır, biter biter başlar;
Buruk tatlar vardır, ağızda sürüp giden;
Bir aşka vuran güneş kolayca batmıyor.
Yanıyor bin kollu şamdanı, tutuşuyor
Ufkunuzda camları göksel konağının
Ve bir yaz akşamı buhurdan gibi tüten
Hanımellerinin morumsu buğusunda,
Bekliyor bahçenize dönük balkonunda,
Sarmaşık gülleri kokladıkça kırmızı,
Hüzünler, japonfenerleri arasında.
Öyle günler var, öyle anlar, hiç bitmeyen!
Nasıl bir ışık emmişler ki sevginizden,
Ansızın başka bir yüzle güzel, kopmuşlar
Büyük Irmak'tan, ayrı düşmüşler desteden,
Yağmışlar ilkyaz yağmurlarınca ve özlem
Açmış yaban çiçeklerini tarlanızda.
Ölümsüz günler onlar, bir hiçle beslenen;
Zaman dışı güvercinler, uçma bilmeyen;
Uzay ötesi ovalar, ayak değmemiş;
Başka bir mevsim, başka bir dal, başka yemiş.

Esrir kim bassa o toprağa ve kim tatsa
O yemişten. Balla dolar testi, açılır
Açılmayan kilit, çiçeğe durur badem,
Dolanır bilgelikle mutluluk yüreğe.
Ak bir bulut bekler üstünüzde havada,
Kuşlar iner, devinme birden bitiverir,
Çıt çıkmaz evrenden. İşte ortadasınız,
Havuz, ağaç, deniz, ne varsa size göre.
İşte aydınlık size göre. Kısarsınız
Güneşi, gökyüzünü yakarsınız. Neden
Sonra, uzaklarda çektirilmiş bir resim
Gibi kalır aklınızda, gölgesiz, duru,
Küçük bir bahçede susar gibi yaparak
Karşılıklı gizemlere daldığınız gün.

KARIMA

Sofalar seninle serin
Odalar seninle ferah
Günüm sevinçle uzun
Yatağında kalktığım sabah

Elmanın yarısı sen yarısı ben
Günümüz gecemiz evimiz barkımız bir
Mutluluk bir çimendir bastığın yerde biter
Yalnızlık gittiğin yoldan gelir

ESKİ ZAMAN ÂŞIĞI

Ben eski zaman âşığıyım
Sevda çeker düşünürüm ağlarım
Bazen tilki kadar kurnaz bazen akılsız
Bazen çocuk gibiyim bacak kadarım

Herkes âşık olur sevdalanır
Bir yolu var gönül çekmenin de
Benimki sevda değil ateşten gömlek
Bir kor düşmüş ışıl ışıl yanar içimde

Ama ben eski zaman âşığıyım
Sevmek kadar katlanmak da gelir elimden
Gece hayalimde gündüz fikrimde
Ela gözlü o yar çıkmaz gönülden

ÇAĞRI

Gel dört gözle bekliyorum
kayıklarla pencereden gir
sedire kurul
odada yelken aç
yapış sülyenli dubalarıma
zehirli midyelerinle

gel de nasıl gelirsen gel.

KOKU

Kalabalık çarşılarda itiş kakış
gide gele dolanıyorsun
baldıran otu gibi dalıyor yaz
bileklerini memelerin terliyor
öpüyorum boynunu kollarını
elma kabuğu kokuyorsun

sen elma çürüğü kokuyorsun
serin taşlıklar sofalar
mangallar endam aynaları
kafesler alçak sedirler
öptükçe boynunu kollarını
beyaz ahşap evlerinde anıların
benim oluyor kokunla

sen eski günleri kokuyorsun.

Melih Cevdet Anday (1915)

SEVİNCİN YARISI

Kuşlar yağmur yağdırır da
Yağmur güneşe vururdu ya
Ben sana gelirdim

Sevincin yarısı ağzımda
Zambağa birikir sabahlar
Ovalar atlara binerdi

Kulesine koşuşunca deniz
Cebimde geceden yıldızlar
Arılarla ballarla kanımda

Yüreğim avuç olurdu da
Sonra çeşme de olurdu ya
Mutsuz dönüşler ayında

Ben sana gelirdim.

YILDIZ

Evren esrisin diye gövdende
Tuttum elinle bir dünya dokudum
Savatlı ayı taktım bileğine

Bak yaz kıyısından limon çiçeği
Yüklü kızarık gece yükseliyor
Köpeklerin uyuduğu bahçemize

Minderlerimizi ansı, nerdeyse
Doğar o anasonlu yıldız
Kırılmış dağın balkonundan.

Uzanalım, kavağın ve beynimin
Kum saatlarını duyuyor musun
Tenle karışıyor, sürgünlerinle.

Kaktüs bana bir ağıt söyle.

SEVİNCİM

Seni dün gördüm pencerende
Sevincim hiç yoktan sabah ki ağrır
Ya seni, ya dün, ya pencerede.

Aynı kentte yaşadığımızı biliyorum
Seni gördükçe pencerede
Hem seni, hem dün, hem pencerede.

Sevincim hiç yoktan pencerede
Bir kent ki ağrıdıkça ağrır
Hep seni, hep dün, hep pencerede.

Aynı kentte yaşadığımızı biliyorum
Sevincim ağrıdıkça pencerede

SENİ DÜŞÜNÜYORUM

Çocukluğunu düşünüyorum Emilia
Deniz boyundaki ıssız yolu sabahleyin
Hani saçların, atkın uçuşurdu rüzgârda
Kokusunu duyuyorum bembeyaz gömleğinin
Seni kucağıma alıyorum Emilia

Ben büyüttüm seni, ben yetiştirdim
Bugüne bu sevdaya
Toprağım ekmeğim kitabım şiirim
Sen ne varsa iyiden doğrudan yana
Gözümün nuru, başımın tacı, efendim.

TROYA ÖNÜNDE ATLAR'DAN

VI. Sevi

Orman sen elimi tutunca başlardı,
Yarılırdı bir incir gibi ortasından.
Koşardık yukarı iki büklüm, soluk soluğa.
Alabalıklarla düşe kalka, çam pürleri

Keserdi hızımızı, Elimi Bırakma, Elimi
Bırakma...
Sonra kayardık ta aşağılara.
Ve alçalırdı sessizlik bir ağaç gibi
Kök salardı sende ve bende, arayarak
Toprağın sıraya dizilmiş suyunu.
Ayçiçeğinden göğüslerin döner ışığa,
Yürürdüm göğsünde öğle saatları gibi,
Yürürdüm bir anıt kemeri gibi iki yanında.
Sonra gene başlardık koşmağa,
Yukarı, daha yukarı, çukur sularına
Göklerin. Öperdim seni, titrerdin, parçalanmış
Anları birleştiren sevi düş görmez. Ey orman,
Ey avlanmış atın falı, ey yeniden başlamanın
Aç güvercini! Falımız yok bizim.
Yaktık onu göçmen kuşların gözlerindeki
Benek, gagalarındaki tekçil dane gibi
Daha gün doğarken. Falımız yok bizim.

SEVDA RÜZGÂRI

Amanın bana bir hal oldu
Bir hal oldu a dostlar
Amanın beni bir rüzgâr aldı
A dostlar bir rüzgâr aldı
Bu rüzgâr ne rüzgârı
Amanın sevda rüzgârı
Sevda rüzgârı a dostlar!

Behçet Necatigil (1916-1979)

GİZLİ SEVDA

Hani bir sevgilin vardı
Yedi sekiz sene önce,
Dün yolda rasladım
Sevindi beni görünce.

Sokakta ayaküstü
Konuştuk ordan burdan,
Evlenmiş, çocukları olmuş
Bir kız, bir oğlan.

Seni sordu
Hiç değişmedi, dedim,
Bildiğin gibi...
Anlıyordu.

Mesutmuş, kocasını seviyormuş,
Kendilerininmiş evleri...
Bir suçlu gibi ezik,
Sana selam söyledi.

SEVGİLERDE

Sevgileri yarınlara bıraktınız
Çekingen, tutuk, saygılı.
Bütün yakınlarınız
Sizi yanlış tanıdı.

Bitmeyen işler yüzünden
(Siz böyle olsun istemezdiniz)
Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi
Kalbinizi dolduran duygular
Kalbinizde kaldı.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz
Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek.
Yılların telâşlarda bu kadar çabuk
Geçeceği aklınıza gelmezdi.

Gizli bahçenizde
Açan çiçekler vardı,
Gecelerde ve yalnız.
Vermeye az buldunuz
Yahut vakit olmadı.

KÖPRÜ

İki yaka arasında bir köprü kurdu
Tek tük gelenler oldu, geçtiler, gördüler.
Çokları da geldi, üşengeçtiler
Karşıdan baktılar, geri döndüler.

Ama var
Oldukça iki,
Pembe defterlerde açar
Aşk şiiri.

Günü doldu, öldü
O ölünce herkes ele kalem aldı
Yazdı yazdı yazdı.
Issız bir yoldu, kalabalık şimdi.

Çünkü var
Oldukça iki,
Pembe defterlerde açar
Aşk şiiri.

AŞK DUYARLIĞI

Uzanır fildişi tuşlarına
Perdeleri çekili odaların birinde
Sabırsız, gergin ve usta parmaklar
Ve çalınır kızlığı, dolendo.

Gecenizde ansızın duyduğunuz sestir bu.

Hep kendi dünyasında olacak biliyordu,
Üstelik ne kadar var görmedi.

Nasıl duyar? Duyar
Ve alınır yalnızlığı, dolendo.

Gecenizde ansızın döktüğünüz yaştır bu.

YÜZ YAZMAK

Adın Li olsaydı da sana
Sevgi Li deseydim ne zaman geçer Li
Uçaklar, trenler, dünya turları
Çin, Şili.

Buzullar, bozkırlar
Geçersin de
Beni göremezsin
Çok mu çirkin yüzün benlenince?

Biter yol, bakar bel boşluğa
Görür kör bende
Yandırdığım çerâğı söndürür de elinle
Görmezsin!

Sen Hind'den ne zaman koptun fil
O yarı hatırlamaların --
Güney yarımkürede lamaların
Peşine düşersin!

Cahit Irgat (1916-1971)

BÜTÜN ŞEHİR ŞAHİTTİR

Başımı rakı değil döndüren
Bu öğle sıcağında,
Ekmek kokusundan da güzel
Alnının ter kokusu.

Ver meyveni mürdüm ağacı
Arzum gibi yağ yağmur
Bütün şehir şahittir
Bu kadını sevdiğime.

RÜZGÂRLAR BOYU

Karıma

Biliyorum nerelere gideceğimi
Esen rüzgârlar boyu
Karlı dağlar ve şehirler üstünden
İnsanların güneş gibi doğduğu.

Uyandım renk renk saadetler içinde
Sevdimse de güldümse de sendendir
Güler yüzlü insanlardan çırılçıplak açlara
Rüzgâr rüzgâr giden sevgi bendendir.

Hava keskin ve kurak
Es rüzgâr es, bucak bucak
Biliyorum nerelere gideceğimi.

SESTEN ÖFKEDEN ÖTE

En güzelinden öte en güzeli kadının
Sesten öfkeden öte
İç içe uçurumu doğunun ve batının
En güzel dil güzel anlam kadehte

Baş döndüren en çirkin doğruda biteviye
En yanlışı en doğruyu bilen kim
Ucuz kadehlerde kırıldı sevgim
Buyurun en karamsar dökülün meyhaneye.

İster sabah olsun akşam ha öğle
Seslerden öfkelerden öte
Işık ve aşk dost kadının eline
Kollarımız sarmaş dolaş kelepçe.

Kana konan kuşlar değil bayındır insan
Şağır eden kör eden
Yaralayan öldüren
Yüreğime zift döken.

Ve alkol tarihsel tad, sevda rengi bir alkol
İnsanda başlayan insanda biten
Çölü boğan yeşille elimde en küçük göl
Sesten öfkeden beri tükendi güzel insan.

Işık ve aşk dost bahçe
Ellerimiz sarmaş dolaş kelepçe.

A. Kadir (1917-1985)

VE SANKİ

Aklımda sen olduğun zaman
şu rüzgâr,
bizim rüzgârımızdır.
Şu bulut,
evinizin üzerindeki.
Ve şu kuş,
bizim ordaki deniz kuşu.
Ve sanki şu ağızlık,
şu tesbih,
senin hatıran.

BENİM EN KÜÇÜK HAKKIM

Birazdan ılık, tatlı uykular sarar bakarsın,
bakarsın sırtıma bir sıcaklık gelir,
birdenbire bakarsın,
karanlıklar ortasında başlar tutuşmaya
benim anadan doğma insan tabiatım.

Birazdan ılık, tatlı uykular sarar bakarsın,
bakarsın sırtıma bir sıcaklık gelir.
Bakarsın ne böyle sessiz sedasız yaşamaya mahkûmum
ne böyle sensiz yaşamaya mahkûm.

Sen ve ben,
bir de kocaman güneşleri
ve aydınlık denizleriyle
o sarışın, mavi şehir.

Ben cıgara içerim,
kitap okurum,
sana bakarın ben.
Sen oturmuş yemek hazırlarsın.

Birazdan ılık, tatlı uykular sarar bakarsın,
bakarsın sırtıma bir sıcaklık gelir.
Birdenbire bakarsın,
senin yanan saçlarında ve ellerindedir
benim ağlayan elim.

Sanki ne lüzum vardı böyle uykulara,
sanki ne lüzum vardı, güzelim?
Benim en küçük hakkımdı seni sevmek,
ellerinden, çenenden tutmak senin,
beraber yemek yemek,
beraber bakmak sulara,
yürümek geceleyin.

Cahit Külebi (1917)

GÜZELLEME

Evinizin önünde dolaşsam
Seni bulamazdım,
Sen gözlerinde bahçeler olan
Şimdi evimdeki karım.
Senin kadar güzel olsun çocuklarım.

Gökyüzü bugün ne kadar da çok
Yıldızlarla dolu avuçların!

DİŞİ

İstanbul Boğazından beyaz
Gemiler geçer, su kesimi mavi.
İnsanı gecelerce uyutmaz
Benim sevdiğim de, bu gemiler misali.

Kentler gibidir yağmur altında,
Mahzun, alabildiğine mahzun.
Gözleri var, dişleri var, saçları var.
Sabahlara kadar uykusuzsun.

Kırmızı ama dudakları, neden kırmızı?
Bilir miyim elleri sıcak ya, neden sıcak?
Bir bakmıyor mu bana doğru
Kalbim meydan, havalanan binlerce uçak.

Nazlıdır nazlı, karlı dağlar başında
Çiğdem gibidir ya, neden sarı?
Mayalı hamur gibi, harman gibi.
Çocuk gibi minnacık ayakları.

Küçüktü küçük, delice
Duman gibiydi, alev gibiydi, fırınlardan.
Sevda beşiğim oldu artık.
Sallan habire sallan.

ISTANBUL

Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm,
Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm,
Niksar'da evimizdeyken
Küçük bir serçe kadar hürdüm.

Sanra âlem değişiverdi
Ayrı su, ayrı hava, ayrı toprak.
Sonra âlem değişiverdi
Ayrı su, ayrı hava, ayrı toprak.
Mevsimler ne çabuk geçiverdi
Unutmak, unutmak, unutmak.

Anladım bu şehir başkadır
Herkes beni aldattı gitti,
Anladım bu şehir başkadır
Herkes beni aldattı gitti.
Yine kamyonlar kavun taşır,
Fakat içimde şarkı bitti.

SEVDA

Bildim ki nasibim yalnız sen,
Ekmeğim senden gelirmiş,
İnsan uyuyabilirmiş
İzin verirsen.

Dolaşamıyorum sokakta
Rüzgârla serinleyemiyorum,
Esneyip gerinemiyorum
Upuzun yatamıyorum parkta.

Bir mavi balon mudur bu yaz
İçi sevda dolu yolculuk,
Kurtar beni artık ey çocuk!
Dişleri papatyadan beyaz!

BİLİNMEYEN

O ki bardağa dökülen şaraptır
(Bal yoğunluğundadır, sıcaktır, ışıktır).

O ki sabah erken bir bahçedir
(Çayır kokusudur, serinliktir, muttur).

O ki esen yeldir kar erirken
(Çiğdemdir, ağaç çiçeğidir, okşayıştır).

O ki içilen sudur kana kana
(Özlemdir, doymayıştır, kardeştir).

O ki bir yüce ırmaktır akar
(Ürküntüdür, baş dönmesidir, gidiştir).

O ki maviliği belirsiz denizdir
(Buğulanmadır, düştür, sevmekte ölümdür).

O ki bir ince kızdır ak tenli
(Yaşamdır, umuttur, gözyaşıdır).

HİKÂYE

Senin dudakların pembe
Ellerin beyaz,
Al tut ellerimi bebek
Tut biraz!

Benim doğduğum köylerde
Ceviz ağaçları yoktu,
Ben bu yüzden serinliğe hasretim
Okşa biraz!

Benim doğduğum köylerde
Buğday tarlaları yoktu,
Dağıt saçlarını bebek
Savur biraz!

Benim doğduğum köyleri
Akşamları eşkıyalar basardı,
Ben bu yüzden yalnızlığı hiç sevmem
Konuş biraz!

Benim doğduğum köylerde
İnsanlar gülmesini bilmezdi,
Ben bu yüzden böyle naçar kalmışım
Gül biraz!

Benim doğduğum köylerde
Kuzey rüzgârları eserdi,
Hep bu yüzden dudaklarım çatlaktır
Öp biraz!

Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin!
Benim doğduğum köyler de güzeldi
Sen de anlat doğduğun yerleri,
Anlat biraz!

İlhan Berk (1918)

BEN SENİN KRALLIĞIN ÜLKENE YETİŞTİM

Ben senin krallığın ülkene yetiştim
Kaldım gölge tanımayan güzelliğinle.
Her sabah büyüten denizimizi böyle
Gülüşlerindi o ülkede bilmez miyim.

Sen o çıktığım sularsın, zencim benim
Denize bakan evler gibiydim seninle.
Dur, geliyorum ellerin ne güzel öyle
Beni şey et gülüşlerini bekleyeyim.

Sen gittiğim o ülkesin varılmıyorsun
Vurmuş sonrasız nasıl en güzel sulara
Güzelliğin balıkları gibi İstanbul'un.

Şimdi her yerde ne güzeldiniz o kalmış
Yankımış denizlere öbür kadınlara
Dünyada sizinle İstanbul olmak varmış.

OLTU TAŞI

Ağzından başlamalı seni anlatmaya
Çocuğum, ağzın Çin ipeği, yangınlar, oltu taşı

Soğuk su çeşmesi, genel grev senin ağzın
Kendini ordan oraya atan aptal bir deniz

Ağzın çarşıda lacivert kuşlar satan çocuk
Tarla adında üç ayda bir çıkan bir dergi

Bizim küçük ırmaklarımız senin ağzın
Küçük bir sokaktan küçük bir alana inmek her gün

Ağzın Bursa'da zaman, çok kapalı çarşılar
Eski harflerle yazılan gece

Çocuklar, kuşlar, yaz günleri senin ağzın
Ağzın ipek kıvamında aklımda

AŞKLA ÖLÜM

Çocuktur aşk, küçük sürgünüm
Bir avuç gökyüzüdür.

Öylesine güzelsin ki beni sen soydun
Bir çiçeğe su verir gibi.

Usulca ensenden öptüm seni
Usulca,
Bozulup dağılıyor topuzun
Karnın, kolların ipince düşüyorsun.

Aşk ki küçük dağ köyleridir
Diyordum, yüzünle çıktığım.

Uzat ellerini, küçük sürgünüm
Uzat bana
El eledir çünkü aşkla ölüm.

GRİ SEVGİLİ

Seninle konuşuyorum, gri sevgili, bir taflanla konuşur gibi
Seninle konuşurken bazı sokaklar bazı kuşlar seninle konuşurken
Seninle konuşurken gözlerin dudakların ellerin seninle konuşurken
Seninle konuşurken aşk yeşil gözlü bir şose seninle konuşurken
– Beyaz bir gül seninle konuşurken beyaz bir gül seninle konuşurken
Seninle konuşurken yeşil bir yaprak ağzın seninle konuşurken
Seninle konuşurken soyunuyor sesin seninle konuşurken
Seninle konuşurken seninle konuşurken seninle konuşurken

6.

"NE BÖYLE SEVDALAR GÖRDÜM
NE BÖYLE AYRILIKLAR"

Ne zaman seni düşünsem
Bir ceylan su içmeye iner
Çayırları büyürken görürüm.

Her akşam seninle
Yeşil bir zeytin tanesi
Bir parça mavi deniz
Alır beni.

Seni düşündükçe
Gül dikiyorum elimin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları.

HAZİRAN

My love is like a red, red rose (e.e. cummings)

Kırmızı kırmızı bir güldür aşkım
İnce yüzünüzde. Kırmızı. Korkunç.

Kor sevişmemizden deli bir yalım
Koyuna sevdanın. Kırmızı. Korkunç.

Karanlık, büyür büyür benim aşkım
Gecenizde sizin. Kırmızı. Korkunç.

Vücudunuza, ağzınıza iner
Gezer etinizi. Kırmızı. Korkunç.

Kalır bir gün bir krallık olduğu
Güzelliğinizin. Kırmızı. Korkunç.

Nahit Ulvi Akgün (1918)

MELAHAT'A

Saadetten mi bu şaşkınlığım
Paltomu tutuşundan
Elimi alıp hatırımı soruşundan
Ortak oluşundan mı sıkıntıma

Böyle durma karşımda
Böyle söyleme
Göğsünde sıkma başımı
İlgilenme her halimle

Ben dayanamam bu sevince
Ben dayanamam
Ya ağlamak geliyor içimden
Ya bağırmak sokak ortasında

BİRİSİ

Bir şey var aramızda
Senin bakışından belli
Benim yanan yüzümden
Dalıveriyoruz arada bir
İkimiz de aynı şeyi düşünüyoruz belki
Gülüşerek başlıyoruz söze

Bir şey var aramızda
Onu buldukça kaybediyoruz isteyerek
Fakat ne kadar saklasak nafile
Bir şey var aramızda
Senin gözlerinde ışıldıyor
Benim dilimin ucunda

Salâh Birsel (1919)

YILGINLAR
YILMAYAN KRALİÇELER

Aşka inanmıyor gençler şimdilerde
Tutkuları beden eğitimini aşmıyor
Gözyaşları kullanılmıyor bu bir
Yeminler onlar tutulmuyor

Erkeklerin gönülleri bezgin bu iki
Kızlar dön bak kaçırılmıyor
Kadınlar bile yılgın hoyrat
Güller onlar kurutulmuyor

Başlar uçurulmuyor bu üç
Âşıklar uzan bak sürülmüyor
İsteksiz şaşkın bu gençlik
Zehirler onlar içilmiyor

Türküler yakılmıyor bu dört
Bağlamalar eğil bak çalınmıyor
Bağırtılı çıplak bir kuşak salonlarda
Şiirler onlar umursanmıyor

Sunu

Bugünlerde bir kraliçeler var halden anlayan
Koşuyorsa bir onlar yardıma koşuyor
Teşekkür onlara koyun başlı krallara
Aşkın adını çünkü az da olsa
Krallar kraliçeler kurtarıyor

PİYANOLU ASES

Ben piyano çalıyorum sen orada kaç yıl
Saçlarını at seni sevmeyi değiştiriyor çünkü
Ellerini at gözlerini at dudaklarını at yoksa
Ben seni öpüyorum senin dudaklarınla her gün

Senin gökyüzün benim gökyüzümden piyanolu
Kirpiklerini at gözlerini öpüyorum çünkü
Kaşlarını at ağzını at kulaklarını at
Ben seni okşuyorum senin esmerliğinle yoksa

Ben senin dişlerinle gülüyorum daha ne
Senin yıldızların her gece Beethoven'li
Piyanoyu at seni düşünmeyi tutuyor çünkü
Ben seni sevdalıyorum sen orada kaç yıl

PAKİSTAN

Çıt çıt çıt Güzin demek buzlu viski
Siz bilmiyorsanız ben biliyorum
Ben içki seviyorum
Güzin'i de seviyorum sıcak olursa
Haziran olursa bütün esmerleri topluyorum
Ama nerden şimdi aklıma geldi
Güzin varken Haziran

Akşam olursa Güzin'leri selâmlıyorum
100 bin Güzin bir o kadar da dudak işte
300 dudak iyi kötü eğilip öpüyorum
Ben çiçekleri esmerlere boyuyorum
Üsküdar'ı da boyuyorum kalabalık olursa
Ama nerden şimdi aklıma geldi
Güzin varken Üsküdar

Çıt çıt çıt bütün esmerleri ben övüyorum
Güzin'i de övüyorum esmer olursa
Güzin demek düğün dernek
Siz inanmıyorsanız ben inanıyorum
Ben Pakistan'ı da seviyorum
Ama nerden şimdi aklıma geldi
Güzin varken Pakistan

GÜZİN'İN GENÇLİK YILLARI

Ben Güzin'i düşünürken
Güzin'in de düşündükleri vardı
İnce inceydi parmakları
Minnacık bir yüzü vardı

Güzin'in aklında
Atlar arabalar
Daha başka erkekler
Başka hayatlar vardı

Güzin'in kedileri vardı
Benim gibi okşanmak isteyen
Ama sevdanın adı geçsin
Güzin kaşlarını çatardı

Güzin masalların da Güzin'i
Şehzadeler Güzin'in de şehzadeleri
Bir büyük defter tutar
Güzin'in hayalleri

Ben odada otururken
Güzin'in de oturduğu odalar vardı
Kendisine ait bir yatağı
Kendi uykuları vardı

SUZ-İ DİLÂRA

Ben yaşın on sekizinde
Delilikler divanelikler ettim
Fındık fıstık yükledim şileplere
Çımacılarla gün kavşağına gittim

Senin bildiğin işler
Benim bildiğim işler değildi
Ben her Tanrının günü
Kırlarda gezindim

Ben yağmur sularıyla yaşadım oluklarda
Toprağın içine geçtim
Dört mevsim kapında ben
Ağaç gibi bekledim

Bendim nehirden su taşıyan
Odun yaran ormanda
Islık çalarak şehre
Üzümcülerle giren bendim

Benim aklımdan geçenler
Senin aklından geçenler değildi
Ben 10 yıl İstanbul'da
Sensiz ayak teptim

Ben yaşın on sekizinde
Bir hayli serüven geçirdim
İsmimi yazdım vapurlara
Delilikler divanelikler ettim

SALÂH BİRSEL'İN SON MACERALARI

Oysa şu şiir göründüğünden de kısadır
Masanın üstünden sarkan göz kızındır
Puselik makamında bir nağme sazındır
Salâh Birsel ofeder besbelli mahzundur
Bir yol iki kalp arasında uzundur
Oysa şu şiir göründüğünden de kısadır

Oysa aşıkları ağlamaklı kılan tasadır
Kız pencerede oğlan pencereden uzaktır
Bir lâf atsın hani yok mu yasaktır
Al götür beni yarin dudağına deyen bardaktır
Bu durum iflâh etmez gayri muhakkaktır
Oysa odayı dolaşılmaz hale koyan masadır

Orhon Murat Arıburnu (1920-1989)

RASGELE

Ellerin
Ellerime değse rasgele
Parmağın, parmağıma
İçimden yıldızlar uçuşur
Sana, taaa sana.

Gözlerin
Gözlerime değse rasgele
Dizlerin, dizlerime
Yağmurlar yağar içime
Taa içime.

Bir soluğun değse,
Bir dudağın değse yüzüme
Bir daha
Bir daha değse

Ve bir daha değse

Rasgele!..

SEN GÖZLERİMİN İÇİNDE

Ben daha büyük
Ben daha yüce
Sen gökyüzü
Ben insan
Ben sevgi
Ben düşünce

Ben daha büyük
Ben daha yüce
Ölürüm özgürlük için
Acılar bende
Umutlar bende

Ben daha büyük
Ben daha yüce
Sen gökyüzü
Sen sonsuzluk
Sen bende

SEN GÖZLERİMİN İÇİNDE.

LALELİ

Lalelim
Lalelide oturur
Laleli, lale olur lalelimden

Laleliden geçilir
LALELİMDEN GEÇİLMEZ!

ESMER

Sanki yetmiyormuş güzelliğin
Bir de saçların düşmüş yüzüne
Tamam olmuşsun esmerim tamam

Sen ağında örümcek
Ben korkusuz böcek

Mahvolurmuşum ne çıkar
E l d e n g e l !

Sabahattin Kudret Aksal (1920 - 1993)

KURGU

1

Kapıyı aç da sessiz bak
Rüzgârda sokak kokusu
Dur gülüşünle çocuksu
Saçına iri bir gül tak

Koltukların küçük halın
Çiçek yerleştir masaya
Dolaş odadan odaya
Basmalarını giy salın

II

Konuş dur benimle bırak
Yüzünü avuçlarıma
Yavaş girelim akşama
Kapa perdeyi korkarak

Süzülecek yağmur camdan
Yağmur ki yüzümde tasam
Geçmiş zamanı anlatsam
Eski saat konsol şamdan

BELAYI AŞK

Her işimi yoluna koymuştum
Tam ev bark sahibi olacağım sıra
Şimdi gelmezse ne zaman gelir
Bana huzur bir daha
Kendime bir de iş bulmuştum
Üstelik

Böyle zamansız nerden karşıma çıktın

AŞK ŞİİRİ

Bu şiirin ilk mısraı
Senin için yazıldı

İkincisini söylerken
Bilinmez kimi düşüneceğim

Gel de inan şimdi sen
Aşk şiirine

HATIRLAMA

Öldüğüm gün de kalbim sevda içindedir
Sanmam düşüncemden uzaklaşsın o an
Bulutlar ilkyaz yağmurları İstanbul şehri
O güzelim yüzünü kolay kolay unutamam

Mehmed Kemal (1920)

PERVANE

Seni bir görüp bir yitirmek seni,
Seni bir görüp bir yitirmek,
Gür bir ormanda ayrı türden bir ağaç gibi,
Hedefine varmayan bir serseri kurşun,
Ya da bir büyük kavganın dışında kalmak,
Yatağını şaşırmış bir nehir olmak,
Bilmediği denizlere akmak ya da,
Ihlamurlar kokan bir parkın içinde
Ünlü heykeller ortasında,
Ünsüz dolaşmak ya da;
Hiçbiri bu duygusal kederin benzeri değil,
Benzeri değil hiçbiri;
Bir roketten uzaya atılmak,
Kocaman, şaşkın adımlarla yürümek,
Adını bilmediğin gezegenlerin üstünde,
Dağların, ovaların, akarsuların üstünde,
Aklı karalı bulutların üstünde,
Egemeni olmak evrenin;
Bir de seni bir görüp bir yitirmenin yalnızlığı.
Seni bir görüp bir yitirmek seni,
Seni bir görüp bir yitirmek,
Benzemiyor bunların hiçbirine;
Bir bulup,
Bir yitirmeye,
Benziyor,
Sadece.

Necati Cumalı (1921)

ADINA YAKTIĞIM TÜRKÜLER

Ne söyler bu türküler
Ay karanlık gecelerde yüzen gemiler
Sevilip sevdikten sonra
İnsan böyle yalnız mı kalır
Bahtına hatırlamak mı düşer

Ne söyler bu türküler
Bomboş ovalardan geçen trenler
Bir kere Menemen'den
Kolları kelepçeli bir adamla
Bir candarma oturdular yanıma
Manisa'da indiler

Küçüktüm annem söyledi
"Atımın adı Dilber'dir"
"İskender Bey dayımdır"
Büyüdüm neden sonra anladım
Has bahçede kör sarmaşık
Karışık güller arasına

Ben şahin değilim
Yükseklerde uçamam tek başıma
Serçe kuşu değilim
İnemem nar dalından
Pınar taşma

Pencerem denize karşıdır
Oturur düşünürüm bazı günler
Seni beni mahzun eden bu haller geçer
Gün gelir herkes gibi ben de ölürüm
Bu aşk yürekten yüreğe yeniler
Bir gün ağızdan ağıza dolaşır
Adına yaktığım türküler

AŞK GEÇER

Aşk geçer
Akan şu bulut gibi
Ey üzgün maviliklerde
Boş kalan bulutun yeri

MENFİS

Saçların Eski Mısır
Bakışların Nil
Beyaz ketenler giyin
Menfis'liler gibi sen de
Menfis'e gidelim

Bir gün olsun Menfis'te
Kalsam seninle
Kuru taş bir otelde
Çözerim gizini
Hiyeroglifin

Özdemir Asaf (1923-1981)

LAVİNİA

Sana gitme demeyeceğim.
Üşüyorsun ceketimi al.
Günün en güzel saatleri bunlar.
Yanımda kal.

Sana gitme demeyeceğim.
Gene de sen bilirsin.
Yalanlar isteyorsan yalanlar söyleyeyim,
İncinirsin.

Sana gitme demeyeceğim,
Ama gitme, Lavinia.
Adını gizleyeceğim
Sen de bilme, Lavinia.

BEN DEĞİLDİM

Bir akşam-üstü pencerenden bakıyordun
Ağır ağır, yollara inen karanlığa.
Bana benzeyen biri geçti evinin önünden.
Kalbin başladı hızlı hızlı çarpmaya..
O geçen ben değildim.

Bir gece, yatağında uyuyordun..
Uyanıverdin birden, sessiz dünyaya.
Bir rüyanın parçasıydı gözlerini açan,
Ve karanlıklar içindeydi odan..
Seni gören ben değildim.

Ben çok uzaktaydım o zaman,
Gözlerin kavuştu ağlamaya, sebebsiz ağlamaya.
Artık beni düşünmeye başladığından
Bıraktın kendini aşk içinde yaşamaya..
Bunu bilen ben değildim.

Bir kitap okuyordun, dalgın..
İçinde insanlar seviyor, ya da ölüyorlardı.
Genç bir adamı öldürdüler romanda.
Korktun, bütün yininle ağlamaya başladın..
O ölen ben değildim.

ALTINCI GÜN

Benim söylemek için çırpındığım gecelerde,
Siz yoktunuz.

ULTRA

Bir kelimeye
Bin anlam yüklediğim zaman
Sana sesleneceğim.

360 DERECE

Dünyanın nüfusu ikiye bölünüyor,
Yarısı sen oluyorsun, yarısı ben..
Sonra ikimiz bir bütün oluyoruz.
Kimseye sezdirmeden.

KIVILCIM

Ama ben en çok şeyi
En kısa zamanda sana söyledim..
Yalnız sana.

Attilâ İlhan (1925)

BEN SANA MECBURUM

ben sana mecburum bilemezsin
adını mıh gibi aklımda tutuyorum
büyüdükçe büyüyor gözlerin
ben sana mecburum bilemezsin
içimi seninle ısıtıyorum

ağaçlar sonbahara hazırlanıyor
bu şehir o eski istanbul mudur
karanlıkta bulutlar parçalanıyor
sokak lambaları birden yanıyor
kaldırımlarda yağmur kokusu
ben sana mecburum sen yoksun

sevmek kimi zaman rezilce korkuludur
insan bir akşam üstü ansızın yorulur
tutsak ustura ağzında yaşamaktan
kimi zaman ellerini kırar tutkusu
birkaç hayat çıkarır yaşamasından
hangi kapıyı çalsa kimi zaman
arkasında yalnızlığın hınzır uğultusu

fatih'te yoksul bir gramofon çalıyor
eski zamanlardan bir cuma çalıyor
durup köşe başında deliksiz dinlesem
sana kullanılmamış bir gök getirsem
haftalar ellerimde ufalanıyor
ne yapsam ne tutsam nereye gitsem
ben sana mecburum sen yoksun

belki haziran'da mavi benekli çocuksun
ah seni bilmiyor kimseler bilmiyor
bir şilep sızıyor ıssız gözlerinden
belki yeşilköy'de uçağa biniyorsun
bütün ıslanmışsın tüylerin ürperiyor
belki körsün kırılmışsın telâş içindesin
kötü rüzgâr saçlarını götürüyor
ne vakit bir yaşamak düşünsem
bu kurtlar sofrasında belki zor
ayıpsız fakat ellerimizi kirletmeden

ne vakit bir yaşamak düşünsem
sus deyip adınla başlıyorum
içimsıra kımıldıyor gizli denizlerin
hayır başka türlü olmayacak
ben sana mecburum bilemezsin

EMPERYAL OTELİ

ben hiç böylesini görmemiştim
vurdun kanıma girdin itirazım var
sımsıcak bir merhaba diyecektim
başımı usulca dizine koyacaktım
dört gün dört gece susacaktım
yağmur sönecekti yanacaktı
sameland seferden dönecekti
duvardaki saat duracaktı
kalbim kendiliğinden duracaktı
ben hiç böylesini görmemiştim
vurdun kanıma girdin itirazım var

emperyal oteli'nde bu sonbahar
bu camların nokta nokta hüznü
bu bizim berhava olmuşluğumuz
bir nokta bir hat kalmışlığımız
bu rezil bu çarşamba günü
intihar etmiş kötümser yapraklar
öksürüklü aksırıklı bu takvim
ben hiç böylesini görmemiştim
vurdun kanıma girdin itirazım var

sesleri liman sislerinde boğulur
gemiler yorgun ve uykuludur
sabahtır saat beş buçuktur
sen kollarımın arasındasın
onlar gibi değilsin sen başkasın
bu senin gözlerin gibisi yoktur
adamın rüyasına rüyasına sokulur
aklının içinde siyah bir vapur
kıvranır insaf nedir bilmez

otelin penceresinde duracaktın
şehri karanlıkta görecektin
karanlıkta yağmuru görecektin
saçların ıslanacak ıslanacaktı
kış geceleri gibi uzun uzun
tek damla gözyaşı dökmeksizin
maria dolores ağlayacaktı
istanbul'u yağmur tutacaktı
bütün bir gün iş arayacaktım
sana bir türkü getirecektim
kulaklarımız çınlayacaktı

emperyal oteli'nin resmini çektim
akşam saçaklarından damlıyordu
kapısında durmanı söylemiştim
yüzün zambaklara benziyordu
cumhuriyet bahçesi'nde insanlar geziyordu
tepebaşı'ndaki küçük yahudiler
asmalımesçit'teki rum kemancı
böyle rüzgârsız kalmışlığımız
bu bizim çektiğimiz sancı
el ele tutuşmuş geziyordu
gazeteler cinayeti yazıyordu
haliç'e bir avuç kan dökülmüştü

emperyal oteli'nde üç gece kaldık
fazlasına paramız yetmiyordu
gözlerin gözlerimden gitmiyordu
dördüncü gece sokakta kaldık
karanlık bir türlü bitmiyordu
sirkeci garı'nda sabahladık
bilen bilmeyen bizi ayıpladı
halbuki kimlere kimlere başvurmadık
hiçbiri yüzümüze bakmıyordu
hiç kimse elimizden tutmuyordu
ben hiç böylesini görmemiştim
vurdun kanıma girdin kabulümsün

PİA

ne olur kim olduğunu bilsem pia'nın
ellerini bir tutsam ölsem
böyle uzak uzak seslenmese
ben bir şehre geldiğim vakit
o başka bir şehre gitmese
ottelleri bomboş bulmasam
içlenip buzlu bir kadeh gibi
buğulanıp buğulanıp durmasam
ne olur sabaha karşı rıhtımda
çocuklar pia'yı görseler
bana haber salsalar bilsem
içimi büsbütün yıldız basar
bir hançer gibi çıkıp giderdim

ben bir şehre geldiğim vakit
o başka bir şehre gitmese
singapur yolunda demeseler
bana bunu yapmasalar yorgunum
üstelik parasızım pasaportsuzum
ne olur sabaha karşı rıhtımda
seslendiğini duysam pia'nın
sırtında yoksul bir yağmurluk
çocuk gözleri büyük büyük
üşümüş ürpermiş soluk
ellerini tutabilsem pia'nın
ölsem eksiksiz ölürdüm

ÜÇÜNCÜ ŞAHSIN ŞİİRİ

gözlerin gözlerime değince
felâketim olurdu ağlardım
beni sevmiyordun bilirdim
bir sevdiğin vardı duyardım
çöp gibi bir oğlan ipince
hayırsızın biriydi fikrimce
ne vakit karşımda görsem
öldüreceğimden korkardım
felâketim olurdu ağlardım

ne vakit maçka'dan geçsem
limanda hep gemiler olurdu
ağaçlar kuş gibi gülerdi
bir rüzgâr aklımı alırdı
sessizce bir cıgara yakardın
parmaklarımın ucunu yakardın
kirpiklerini eğerdin bakardın
üşürdüm içim ürperirdi
felâketim olurdu ağlardım

akşamlar bir roman gibi biterdi
jezabel kan içinde yatardı
limandan bir gemi giderdi
sen kalkıp ona giderdin
benzin mum gibi giderdin
sabaha kadar kalırdın
hayırsızın biriydi fikrimce
güldü mü cenazeye benzerdi
hele seni kollarına aldı mı
felâketim olurdu ağlardım

Arif Damar (1925)

DA

Ben seni seviyordum seni sevdim
Islak buzağıları seviyordum seni sevdim
Kartal kanatlarını mor menekşeleri keçi yollarını
Öğle sıcaklarında ağır salkımların serin odalarını
Patiska örtüleri köşe yastıklarını ak dantelleri
Bir kapının benim için açılmasını tek benim
Beklenmesini seviyordum seni sevdim

Yalnız kendi bardağımda istemiyordum çayları içkileri
Bir otçuğu koparmasını istemiyordum
Sana vermiyecek olduktan istemiyordum
Elma dilimlerinde cıgara küllerini
Yemek artıklarını çiçekli tabaklarda
Kimsenin aç
Karanlıkta kalmasını

Ben seni
Sıcak ekmeklerden bir sokum
Ayın ondürdünü

DUR DUR

Gecem erken dur dur
Gözlerine bakmazsam uzun bakmazsam
Gecem erken inecek bitecek tükenecek gibi de değil
Dur bir sokak daha aydınlık edineyim
Gecem erken

Yağmuru güneşleri haziranı yürüsek
Diyelim saat 24 aşk dinler mi cumartesiyi geçmişiz dinler mi
Akşamları alsak samanyolunu alsak Aksaray'a götürsek bıraksak
Bir dalı kırdık diyelim şiirden başka nereye konur
Gecem erken inecek dur dur

Hangi gökyüzü ister yasak edilsin bakılmak bakılmak
Dur bir sokak daha aydınlık edineyim
Gecem erken, bitecek tükenecek gibi de değil
İstersen sonu yok diyelim istersen ırak ırak
Gecem erken inecek

ÇAĞRI

Gel de cemreler düşsün havalarıma
Toprağıma suyuma

DÖRTLÜK

Bir elim ekmekte bir elim sende
Bir elim gerçekte bir elim sende
İki el bir baş içinmiş masal
Bir elim gelecekte bir elim sende

2 / 25 HAZİRAN 1981

Yoktun ya burda
Burda yokken
Daha sıkı tuttum ellerinden
Daha yakından baktım yüzüne
Daha iyi daha çok
Gördüm dinledim seni
Takıldım peşine sonra
Gözlerinden geçen bulutların
Yere düşmüş bir gülün
Belki senin önündeyim şimdi

Can Yücel (1926)

SUDA

Bir çift yaprakmış dalında yumuşacık,
Tutmuşum, tutmuşum ellerinden senin;
Düşmüşüz yavaşça, bir sakin derenin
İçindeymişik, yeşilmişik, sazmışık.

Balıklar gibiymiş, sessiz ve karanlık,
Yüzermiş saçların, yüzermiş nefesin;
Susarmışız öyle, bir sakin derenin
İçindeymişik, yeşilmişik, sazmışık.

AKDENİZ YARAŞIYOR SANA

Akdeniz yaraşıyor sana
    Yıldızlar terler ya sen de terliyorsun
    Aynı ıslak pırıltı burun kanatlarında
Hiç dinmiyor motorların gürültüsü
Köpekler havlıyor uzaktan
Demin bir çocuk ağladı
Fatmanım cumbadan çarşaf silkiyor yine
Ali Dumdum anasına sövüyor saatlerdir
Denizi tokmaklıyor balıkçılar
    Bu sesler işte sessizliğini büyüten toprak
    O senin sardunyalar gibi konuşkan sessizliğini

Hayatta yattık dün gece
Üstümüzde meltem
Kekik kokuyor ellerim hâlâ
Senle yatmadım sanki
Dağları dolaştım

Ben senden öğrendim deniz yazmayı
Elimden düşmüyor mavi kalem
Bir tirandil çıkar gibi sefere
Okula gidiyor öğretmenim
Ben de ardından açılıyorum
Bir poyraz çizip deftere
Bir ada var sırf ebabil
Dönüyor dönüyor başımda

Senle yaşadığım günler
Gümüş bir çevre oldu ömrüm
Değince güneşine

Neden sonra buldum o kaçakçı mağarasını
Gözlerim kamaşınca senden
Ölüm belki sularından kaçırdığım
O loş suda yıkanmaktır
Durdukça yosundan yeşil
Kulaç attıkça mavi

Ben düzde sanırdım yıkıntım
Örenim alkolik âsarım
Mutun doruğundaymışım meğer
Senle çıkınca anladım
Eski Yunan atları var hani
Yeleleri büklümlü
Gün inerken de öyle
Ağaçtan izdüşümleriyle
Yürüyor Balan Tepeleri
Yürüyor bölük bölük can
Toplu bir güzelliğe doğru

Kadınım
Yaraşıyorsun sen Akdenize

SEVGİ DUVARI

Sen miydin o, yalnızlığın mıydı yoksa
Kör karanlıkta açardık paslı gözlerimizi
Dilimizde akşamdan kalma bir küfür
Salonlar piyasalar sanat-sevicileri
Derdim günüm insan arasına çıkarmaktı seni
Yakanda bir amonyak çiçeği
Yalnızlığım benim sidikli kontesim
Ne kadar rezil olursak o kadar iyi

Kumkapı meyhanelerine dadandık
Önümüzde Altınbaş, Altın Zincir, fasulye pilakisi
Ardımızda görevliler, ekipler, Hızır Paşalar
Sabahları açıklarda bulurlardı leşimi

Öyle sıcaktı ki çöpçülerin elleri
Çöpçülerin elleriyle okşardım seni
Yalnızlığım benim süpürge saçlım
Ne kadar kötü kokarsak o kadar iyi

Baktım gökte bir kırmızı bir uçak
Bol çelik bol yıldız bol insan
Bir gece Sevgi Duvarını aştık
Düştüğüm yer öyle açık öyle seçik ki
Başucumda bi sen varsın bi de evren
Saymıyorum ölüp ölüp dirilttiklerimi
Yalnızlığım benim çoğul türkülerim
Ne kadar yalansız yaşarsak o kadar iyi

BULUŞMAK ÜZRE

Diyelim yağmura tutuldun bir gün
Bardaktan boşanırcasına yağıyor mübarek
Öbür yanda güneş kendi keyfinde
Ne de olsa yaz yağmuru
Pırıl pırıl düşüyor damlalar
Eteklerin uça uça bir koşudur kopardın
Dar attın kendini karşı evin sundurmasına
İşte o evin kapısında bulacaksın beni

Diyelim için çekti bir sabah vakti
Erkenden denize gireyim dedin
Kulaç attıkça sen
Patiska çarşaflar gibi yırtılıyor su ortadan
Ege Denizi bu efendi deniz
Seslenmiyor
Derken bi de dibe dalayım diyorsun
İçine doğdu belki de
İşte çil çil koşuşan balıklar
Lapinalar gümüşler var ya
Eylim eylim salman yosunlar
Onların arasında bulacaksın beni

Diyelim sapma kadar şair bir herif çıkmış ortaya
Çakmak çakmak gözleri
Meydan ya Taksim ya Beyazıt Meydanı

Herkes orda sen de ordasın
Herif bizden söz ediyor bu ülkenin çocuklarından
Yürüyelim arkadaşlar diyor yürüyelim
Özgürlüğe Mutluluğa doğru
Her işin başında Sevgi diyor
Gözlerin yağmurdan sonra yaprakların yeşili
Bi de başını çeviriyorsun ki
Yanında ben varım

ÖYLE Bİ...

Temiz gömleğimi giydim talimden sonra
Ayaklarını yıkıyor çeşme başında erler
İşte sen öyle bir serindin
Tuzladan kaptılarla inerken şehre
Ne güzel şey sivil denmesi çıplağa
Ve gün-açık penceresinden meşelerin
Yamacın kuytusuna sokulmuş mavi
Ufacık bi parça deniz gibiydin

Şipka biberleriyle konmuş okulun camlarına
Arnavut Köyünün o muhacir güneşi
İşte sen öyle bi cumartesiydin.
Sahanlıkta saçlarını tarıyor kızlar
Raylar ondan böyle kıvılcımlanıyor
Köşeleri dönerken, önlükleri altından
Dünyaya başlar gibi aybaşlarının kokusu
Kalkan al tıramvaydın ergenlik durağımdan

Meyvahoşun orda bir sabahçı kahvesi
Gün ağarmıştı ama ben günaydın dedim
İşte sen öyle ışıklı bi yerdin.
Bilmiyordum hiç burda bir fırın olduğunu
Diz çöktüm asfalta, baktım aşağı, üüüü'üh!..
İşçiler ateşler ayçörekleri
Ve kılıç gibiydi taze ekmek kokusu...
Dağıttık evvel-allah yalnızlıkları

Yaşamak düğünse, sen orda gelindin
Seni soydum, Güler, dünyayı giyindim

Sabri Altınel (1926-1985)

UZAKTA

Seni göremez oldum;

Söz vermeler, yeminler, öpüşlerimiz,
Bir rüzgâr esiyor, seviniyoruz,
Kuşlar geçiyor havadan;
Toprak, yemyeşil otlar;
Akşamlar, günün doğuşu,
Yatağımız, gözlerin,
Çiçekli bir dal gibiydin;
Ama güzel günlerde olur her şey,
Güzel günlerde yanar ateş,
Su güzel günlerde akar;

Seni göremez oldum.

ACI MAVİ

I

Sana bunu ben söylüyorum
Ben altınını çıkardım düşüncelerin
Denizlerin incilerini çıkardım
Birgün yanıbaşımdaydın Hayrettin iskelesinde
Birgün ben yanıbaşında
Kalbi duracaktı denizin kayığın kalbi duracaktı karanlığın
kalbi duracaktı
Ben artık her şeyi görüyordum senden başka
Bir kuş geçiyordu denizden
Taflanların acısı yayılıyordu ortalığa
Biliyorum denizler uyumaz
Ben artık hiçbir şey görmüyordum senden başka

II

Bunu nasıl olsa söylüyorum bir defa
Havada kuşları da söyledim
Yollarda tozları da
Tarlalarda başakları da söyledim

Nasıl olsa ölmedim ölmüyorum doğrusu ölmezleştim ben
Örnek bir kalbi kanatıyorum dikenlerinle
Gözlerinin acı mavisi üşüyor
Ben kendimi aramayacağım artık seni aramayacağım
Bir bütün yapmak istiyorum iki yarımdan
Nasıl olsa yarımız biz artık.

III

Bugün birinci gündür dolaşıyorum
Kalbini duyuyorum kalbimin altında çarpıyor
Bakışını görüyorum bakışımın altında
Artık susacağım ne yazık
Kaldı ki bütün dilleri konuşabilirim ben
Ellerim karanlıkları aydınlık eder
İnsan elleri karanlıkları aydınlık eder
Mutlulukları sevinçleri dile getirebilirim
Bitki insanca yaşar hayvan insanca deniz insanca
Gözlerinin acı mavisi üşüyor
Ah örnek bir kalbi kanatıyorum.

Metin Eloğlu (1927-1985)

SEN GİDELİ

Yarın sabah yüzümü de yıkamayacağım
Donum fanilam leş gibi oldu hele
Tırnaklarım uzadı kesmeye üşeniyorum
Biri sevabına çişimi de ettirse

Sokağa çıktım mıydı akşam serinliğinde
Bacaklarımda derman yok
Rakı makı içiyorum gene olmuyor
Ne Sabri'ye uğradığım var ne Celile'ye

Başım dönüyor içim sıkılıyor ha bire
Bu dünyada pırıl pırıl şeyler vardı hani
Cümbüşler vardı kahkahalar vardı hoşbeşler vardı
Hepsi peşine takılıp gitti mi ne

Anlamam o kadar incesini
Sen yanımdayken yaşamak güzeldi işte
Bana maşallah derlerdi ne iyisin derlerdi
Neysem neyim kime ne

Kırtipilim bomboğum esiriklinin biriyim
Dünya yıkıldı altında kaldım sanki
Anlaşılan bu birisinden kazık yedi diyorlar
Sen gitmeseydin de keşke

Et sevmezdim ya inadına cızbız köfte yiyorum
Küfür ediyorum sokaklara tükürüyorum
Nerde o efendilik, o kılı kırk yarmalar
Adam sen de

Tokalaşmalarla merhabalarla da ilişiğim yok
Işımış İstanbul'a bayılırdım bir vakitler
Yaz bitecek diye ödüm koparḍı
Şimdi hepsi bilmemneyime

Ya büsbütün yitirsem seni
Ölsen ya da başka erkeğe varsan
Sana dokunamasam sesini duyamasam
Bırak allasen insanı deli etme

Odayı Mürvet Hanım derleyip topluyor
Temiz pak bir lokanta buldum sözde
Sağa dön olmuyor sola dön olmuyor geceleri
Önümüzdeki salıya gel bari

İNCE ELEK

İçtikçe içesim geliyor gayri ne bilgi ara ne hüner
Beni bu rakıyla başbaşa bırakma
Adam olayım çalışıp para kazanayım
Beni böyle işsiz güçsüz bırakma
Beni uslandır beni yüreklendir
Beni deli edip bırakma
Bilsen nereleri var kalk gidelim
Beni hep buralarda bırakma
Beni aç bırak evsiz urbasız bırak
Beni sensiz bırakma

Beni ne yap biliyor musun
Beni yont beni arıt beni ayıkla

UYAN

Hadi uyan
Günışığı çilemeye başladı başucunda
Denizler bir mavilik edindi günden
Seher yeline uyup kuşlar tüneğinden uçtu
Bu türküyü dinlemeyecek misin

Hadi uyan
Aydınlığa çık da çil gözlerin ışısın
İlkyazlar sıcağı biriksin yüreğine
Yoksul olsan da uyan
Garip olsan da uyan
Madem ki güzelsin, güzeli yaşatmak için
Madem ki iyisin, iyiliği yaşatmak için
Madem ki umutlusun, umudu yaşatmak için
Hadi uyan
Denizi dinle yaşamak desin
Toprağı dinle barışmak desin

Göğü dinle sevişmek desin
Bir plak konmuş gibi gramofona
İşte aşk işte özlem işte savaşmak gücü
Uyan diyor uyansana

Hadi uyan
Sevdiğim uyan
N'olur uyan

AŞK MEKTUBU

Dün akşam senden ayrıldıktan sonra,
İlyas'lara gittim.
Oturup, şu evlenme meselesini uzun uzun konuştuk;
Karısı da akla yakın şeyler söyledi:
Ben gerçi onu severim, dedi;
Beraberce yaşayıp gitmenizi kim istemez?
Ama, yoksulluğa alışkın değildir o;
Açlığa, yalınkat döşeklere pek katlanamaz.
Dinledikçe, kızcağıza hak verdim;
Bu iş olmayacak gibime geliyor, ne dersin?
Sen öyle görmüşsün büyüklerinden;
Dört kap yemekli sofralar görmüşsün,
Karpuz kollu yaz entarileri görmüşsün;
Yattığın yataklar herhalde somyalıdır;
Haftada bir-iki, sinemaya gidersiniz evcek...
Hayat pahalı, sana pabuç alamam;
Pabucu bırak, şöyle karın doyurucu bir şeyler de alamam;
Kitap alamam mesela,
Radyo alamam, tiyatro bileti alamam;
Gençsin birçok şeylerde gönlün kalacak.
Peşin söylemeli ki, sonra bana gücenmeyesin;
Benim cıgaram var, rakım var;
Alıştığım insanlar var bunca yıldır,
Sevdiğim, inandığım;
Onlarla görüşmeden edemem.
Hepsini kabullensen bile, günü nasıl kurtaracağız;
Memurluk bana gelmez,
Ticaret falan da yapamam, yaradılışım böyle;
Çelimsizim, taş kıramam.
Ben yazarak, çizerek geçinmek zorundayım;

Diyeceksin ki; ölme eşeğim ölme!
Sen bir aralık demiştin ki:
Gerekirse, ben de çalışırım, demiştin;
İngilizceden tercümeler yaparım, dikiş dikerim;
El işine koşmak gücüme gitmez;
Annem bana bunların hepsini öğretti.
Benim anam da iyi kadındır, biliyorsun;
Sana kaynanalık etmez tabii.
Ama, hastalıklı, eli işe varmıyor;
Bulaşık mı yıkayacaksın, tercüme mi yapacaksın;
Ortalığı mı süpüreceksin, dikiş mi dikeceksin?
Bir gün, beş gün değil ki bu;
Gençliğini yitirince hayattan soğuyacaksın.
Ben şiir de yazıyorum, biliyorsun;
Şiirlerimde barış gibi, hürriyet gibi sözler geçiyor;
Buna içerleyenler olacak belki,
Bu güzelim işe bir kulp takıverecekler;
Cezaevlerine düşeceğim, sen yapayalnız dışarda...

Bu mektubu postaya vermeden önce,
Şöyle bir gözden geçirdim;
Başka kusurlarım olsaydı,
Emin ol, onları da yazacaktım.

Bak düşün taşın.

VAR MISIN?

Sen yoksan İstanbul'da
Gitmeyeceğim
Sensizse buraları
Durmayacağım

KANCA

Derken paldır-küldür bir aşk başlar
Şimdi büsbütün bir yağmur sanki
Derken bir aşk rendesi, aşk ısırığı
N' o sensiz gitmiyormuş
Deli değil ya rakı

TÜRKÜ ÖLÜŞ

Sen sızıyor içerimden
Avuçladığım her sevi damlacığında
İkimize varmam için en kestirme yolun kavşağı bu
Haydin ikindi ağuları tulumba ramazanların
Haydin gözbebeklerinde çapak besleyenler
En meymenetsizler haydin
Çitler çalılar kuyu kuyu hendekler
Sarı yellere çöken
Yalınayak denizler

Bu sevi ancak bir türkü ölüşle biter
Niye mi? dinle, daha erken
Bir seviden gelme değilim ben
Ama yıllardır seviden seviye giden.

AYŞEMAYŞE

Tüyü bitmedik yetimliğimde miydin neydin, oysa babam yine sağ
Ama adın Ayşe'ydi, ya da ayşemayşeydi ki
Seni sırtımda bir küfe ana-kız gibi sevdim
Değdim de denebilir – bakışıyorduk ya –
Kış aksırığı hohlanmış ellerine

Sonra senler bir başıboşluğa tüydü gitti
Çalpara eteklerin çapraz ellerimde
Sen de öyle mi yap dedim kendi kendime
Coş savrul koşukoşuver esri
Ne haddime
Ne haddime mi

Oh, her çimdik morartısına indiğimde
Bir dişi çukur – çıkmak belki de –
Basamaklar noksandı hep
Tabanlarımla merdiven iç içe
Yepyeni bir göz takınıyordum tez
Senin senden önceni görmeyesiye
Adın Ayşe miydi, ayşemayşe miydi ne

Kıraça daldım çok, kireçe kerpiçe som buğday ekercesine
Yufkayı un-ufak edercesine, ne ki en acıkımlık
Gölgesinde bir leş yatırın çınarına ilk balta bu sevi
İçi vıyıl vıyıl kurt, o da bir çeşni
Ama kıc cebimde hep o yassı şişe
İlle seni övdüm seni bildim seni sevdim yaşadım
Öyle bir gidişat ki pırnakıl bencesine
Herkese duyur emi
Ötesi tüm ayşemayşe

Ha, bir de o dulun penceresine tırmanmıştım yaz serinliğinde
İbrişim dokurcasına keten kendir yerine
Ah ödünç Ayşe, ah yaşamın eğirdiği kıvrak yün
Kâh kendimi didiklercesine edindiğim büklüm filoş
Dur gitme
Büluğ gövdede bir yanı gevşek örgüm
Varını nakışlarcasına mıydı beni sevmen
Alı al moru mor kilimler saçağında
Bir azman çiçek gibi bükülmezliğimde, hoş
Dipdiri sırmayı tiftip de püskül kılmacasına
Sımsıcak, yorgan-döşek, bitirim

Maraş'ları Muş'ları hep geze geze
İstanbul'dan hiç mi hiç çıkmadım
Nice senler saysam yol boyunca sevdiğim
Tepeden tırnağa ayşemayşe

Sana bağdaş kuruşlarım mı? tuzuyaş'ın biriydim
Hep o ben yaşımda
İster şuydun de, ister buydun; doğrusu Metin
Eh, bana bir türkü şimdi, ilki Karacaoğlan'da

Hasan yanım hâlâ çocuk taa Alamanya'larda

Özetleyeyim mi?
Bu bir sevi tınazı
Ve de ben kırık-dökük bir yaba.

Turgut Uyar (1927-1985)

ÇOKLUK SENİNDİR

özenle soyduğum şu elma söyle şimdi kimindir
özenle ne yapıyorsam bilirsin artık senindir

suya giden bir adam meselâ omuzunu eğri tutsa
güneş su ve adamın omzundaki eğrilik senindir

ayağa kalkarsın, adına uygunsun ve haklısın
kararan dünya bildiğin gibi sık sık senindir

kararan dünya, yeni bir güle bir ateş parçasıdır
bir ateş parçasından arta kalan soylu karanlık senindir

bir deneyli geçmişi aldın geldin yeniyi güzel boyadın
ben bilirim sen de bil ilk aydınlık senindir

benim sevdiğim su senin suyunun öz kardeşidir
senin soyunun bıraktığı güçler artık senindir

çünkü bir silâh gibi tutarsın tuttuğun her şeyi
her yeri bir uyarma diye tutan ıslık senindir

senindir ey sonsuzveren ne varsa hayat gibi
tutma soluğunu, genişle, öz ve kabuk senindir

ey en güzel görüntüsü çiçeklere dökülen bir çavlanın
aşkım, sonsuzum, bu dünyada ne var ne yok senindir

GÖĞE BAKMA DURAĞI

İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım
Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından
Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından
Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar
Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğe bakalım

Falanca durağa şimdi geliriz göğe bakalım
İnecek var deriz otobüs durur ineriz
Bu karanlık böyle iyi afferin Tanrıya
Herkes uyusun iyi oluyor hoşlanıyorum
Hırsızlar polisler açlar toklar uyusun
Herkes uyusun bir seni uyutmam bir de ben uyumam
Herkes yokken biz oluruz biz uyumayalım
Nasıl olsa sarhoşuz nasıl olsa öpüşürüz sokaklarda
Beni bırak göğe bakalım

Senin bu ellerinde ne var bilmiyorum göğe bakalım
Tuttukça güçleniyorum kalabalık oluyorum
Bu senin eski zaman gözlerin yalnız gibi ağaçlar gibi
Sularım ısınsın diye bakıyorum ısınıyor
Seni aldım bu sunturlu yere getirdim
Sayısız penceren vardı bir bir kapattım
Bana dönesin diye bir bir kapattım
Şimdi otobüs gelir biner gideriz
Dönmeyeceğimiz bir yer beğen başka türlüsü güç
Bir ellerin bir ellerim yeter belliyelim yetsin
Seni aldım bana ayırdım durma kendini hatırlat
Durma kendini hatırlat
Durma göğe bakalım

Ahmed Arif (1927-1991)

HASRETİNDEN PRANGALAR ESKİTTİM

Seni, anlatabilmek seni.
İyi çocuklara, kahramanlara.
Seni, anlatabilmek seni,
Namussuza, haldan bilmez,
Kahpe yalana.

Ard-arda kaç zemheri,
Kurt uyur, kuş uyur, zindan uyurdu.
Dışarda gürül-gürül akan bir dünya...
Bir ben uyumadım,
Kaç leylım bahar,
Hasretinden prangalar eskittim.
Saçlarına kan gülleri takayım
Bir o yana,
Bir bu yana...

Seni, bağırabilsem seni,
Dipsiz kuyulara,
Akan yıldıza,
Bir kibrit çöpüne varana,
Okyanusun en ıssız dalgasına
Düşmüş bir kibrit çöpüne.

Yitirmiş tılsımını ilk sevmelerin,
Yitirmiş öpücükleri,
Payı yok, apansız inen akşamdan,
Bir kadeh, bir cıgara, dalıp gidene,
Seni, anlatabilsem seni...
Yokluğun, Cehennemin öbür adıdır
Üşüyorum, kapama gözlerini...

UNUTAMADIĞIM

Açardın,
Yalnızlığımda
Mavi ve yeşil,
Açardın.
Tavşan kanı, kınalı - berrak.
Yenerdim acıları, kahpelikleri...

Gitmek,
Gözlerinde gitmek sürgüne.
Yatmak,
Gözlerinde yatmak zindanı.
Gözlerin hani?

"To be or not to be" değil.
"Cogito ergo sum" hiç değil...
Asıl iş, anlamak kaçınılmaz'ı
Durdurulmaz çığı
Sonsuz akımı.

İçmek,
Gözlerinde içmek ayışığını.
Varmak,
Gözlerinde varmak can tılsımına.
Gözlerin hani?

Canımın gizlisinde bir cân idin ki
Kan değil, sevdamız akardı geceye,
Sıktıkça cellâd,
Kemendi...

Duymak,
Gözlerinde duymak üç - ağaçları
Susmak,
Gözlerinde susmak,
Ustura gibi...
Gözlerin hani?

SEVDAN BENİ

Terketmedi sevdan beni,
Aç kaldım, susuz kaldım,
Hayın, karanlıktı gece,
Can garip can suskun,
Can paramparça...
Ve ellerim, kelepçede,
Tütünsüz, uykusuz kaldım,
Terketmedi sevdan beni...

Edip Cansever (1928-1986)

KAYBOLA

Sana her zaman söylüyorum senin yüzünde gülmek var
Bakınca bir yaşama ordusu çıkıyor aydınlığa
Bir çiçek geliyorsun yeraltı çevresinden
Bir kartal gidiyorsun çıplağın ayaklarla
Şimdi bir pembeyi kovuşturuyor
Omzundan yukarıya üç polis
Deli ediyor onları saçlarında
Bir karanfil çok
Bir karanfil azala azala.

En saklı yerlerinden en güzelliğin çıkıyor
Ansızın doğan hayvanlar gibi güzel
Bakınca bir şiir canlıyorum dünyaya
Yapılan bir şeydir şiir, yuvarlak, kırmızı, geniş
En genişi en kırmızısı o ezilmişler katında
Şimdi bir gizliyi kovuşturuyor
Gözlerinden içeriye üç polis
Deli ediyor onları mısralarımda
Bir karanfil az
Bir karanfil çoğala çoğala.

Bilmem mi ellerin vardır, umuttan yuvarlar çizer
Bakılan bir şeydir el, boşluğu dengede tutan
Bir uzantıdır işte umutla insan arası
Bir yonudur ne belli, görmekle anlaşılan
Geceden gün yapılan o sevişme yakınlığında
Şimdi bir sevdayı izliyor
Uluslararası üç polis
Deli ediyor onları sonsuzda
Çok isimli bir çay
Çok yuvarlak bir masa.

Sanki bir tarih içindeyiz, günaydın minyatürler!
Üç köle uzanık bir dünyayı imzalayaraktan
Ansızın dört köşe, ansızın ehram
En duymalı yerlerinde bir sessizlik
Güneşin çok parladığı bir arka
Başları dünyadan dışarıya sarkıyor
Bozgunda çiçekler örneği duyulmaz bağırtılarla

Şimdi bir tarihi sürdürüyor
Yüzünün gizlerinde üç polis
Deli ediyor onları Mısır'da
Bir insan az
Bir insan inana inana.

Duymakla atların çıngıraklardan duyduğunu
Bir ateş yakımını dağda
En korkulu çağ bu, onu altımızdaki şehirlerden çıkarıyoruz
Küflü ev süsleri, geyik durmalı bir hayvan
Bizi bakmaya zorluyorlar ayrıca
Şimdi bir aydınlığı durduruyor
Beyazlar giyinmiş üç polis
Deli ediyor onları boşlukta
Bir pencere az
Bir pencere kaybola kaybola.

İÇİNDEN DOĞRU SEVDİM SENİ

İçinden doğru sevdim seni
Bakışlarından doğru sevdim de
Ağzındaki ıslaklığın buğusundan
Sesini yapan sözcüklerinden sevdim bir de
Beni sevdiğin gibi sevdim seni
Kar bırakılmış karanlığından.

Yerleştir bu sevdayı her yerine
Yüzünde ter olan su damlacıklarının
Kaynağına yerleştir
Her zaman saklamadığın, acısızlığın son durağına
Gül taşıyan çocuğuna yerleştir
Ve omuzlarına, daracık omuzlarına
Üşümüş gibisin de sanki azıcık öne taşırdığın
Tam oraya işte, uçsuz bucaksız bir düzlükten
Bir papatya tarlasıyla ayrılmış göğüslerine yerleştir
Ve esmerliğine bir de, eski bir yangının izlerinin renginde
Saçlarının yana düşüşüne, onları bölen ikiliğe
Alnından başlayan ve ayak bileklerinde duran
Yani senin olmayan, seni bir boşluk gibi saran hüzne yerleştir
Yerleştir onu bir kentin parça parça aklında tuttuğun
Kar taneleri gibi uçuşan

Ve her gün biraz daha hafifleyen semtlerine
Yerleştir bu sevdayı her yerine.

Ekledim ben tattığım her şeyi denizlere
Bildiğim ne varsa onlar da hep denizlerden
Sen de bir deniz gibi yerleştir onu istersen
Sevdayı
Ve köpüklendir
Ve yaşlandır ki işte kederi anlamasın
Ama dur, her deniz yaşlıdır zaten
Öğrenmez ama öğretir mutluluğu
Bizim sevdamız da öyledir, iyi şiirler gibi
Biraz da herkes içindir. Ve gelinciğin ikinci tadına benzemeli
Var eden kendini birincisinden
Yani bir sevdayı sevgiye dönüştüren.

Ben şimdi bir yabancı gibi gülümseyen
Tanımadığın bir ülke gibi
İçinde yaşamadığın bir zaman gibi
Tam kendisi gibi mutluluğun
Beni bekliyorsun
Ve onu bekliyorsun beni beklerken.

YERÇEKİMLİ KARANFİL

Biliyor musun az az yaşıyorsun içimde
Oysaki seninle güzel olmak var
Örneğin rakı içiyoruz, içimize bir karanfil düşüyor gibi
Bir ağaç işliyor tıkır tıkır yanımızda
Midemdi aklımdı şu kadarcık kalıyor.

Sen o karanfile eğilimlisin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.

Görüyorsun ya bir sevdayı büyütüyoruz seninle
Sana değiniyorum, sana ısınıyorum, bu o değil
Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk
Birleşiyoruz sessizce.

SENİ GÜNLERE BÖLDÜM...

Seni günlere böldüm, seni aylara
Daha yıllara, yüzyıllara böleceğim
Ve her zaman söyleyeceğim ki beni anla
Böyle eskitilmiş de olsa bu kalbi
Minesi çatlamış bir diş gibi durduracağım karşında.

Şiirler söylenir, şiirler biter
Biz bu sevdayı neresine sakladıktı sen ona bak da
Kahverengi avuçlarına mı gözlerinin
Tam oradan mı kahverengi yağan bir aydınlığa.

Bütün günler yenileşir her bekleyişte
Ve bütün dünler, bütün geçmişler
Kapını açarsın ki bir de, hiç kimseler yok
Çaresiz, benim sana gelişim de hep böyle.

Dün akşama doğru turuncu bir bulut geçti
Sonra bütün bulutlar hep birden geçti
Anılar, anılar, belki hepsi bir kelime.

IHLAMUR BARDAĞINI..

Ihlamur bardağını yana itince
Başını kaldırınca ıslak saç kokusundan
Olgun bir kayısının içeriğidir sende
Senin gözlerin.

Dün akşam yere serili gölgen
Bu akşamki gölgenle üst üste
Cebinde bir avuç ayçiçeği
Geri dönmüş dünden nasıl döndüyse.

Mutluluğun sana verdiği tatili yaşıyor
Bir açılıp bir kapanıyor kirpiklerin
Bilmem alınır mısın söylersem
Unutulmuş bir çirkinlikten başlıyor güzelliğin.

İlhan Demiraslan (1928-1980)

SEVMEK VE AYRILMAK KONUSUNDA ŞİİR

Bir akşam üzeri başladı her şey
Ben âvare insandım halbuki
Nasıl oldu, birdenbire sıkıldım
Kasım ortalarında bir akşam
İçmemiştim âşıktım.

Bir yol iner Lâleliden aşağı
Bilir misiniz insan yürüdükçe açılır
Bilmem âşıklıktan mıdır, nedir?
Akşam olsa uyusam sırt üstü
Bütün rüyalar seninledir.

Ya beraber uyuduğumuz geceler
Pervâmız yoktu bilirsin.
Kimseden saklamadık halimizi
Ah!.. söylemesem de olur, yazmasam da
Dostlar biliyor hikâyemizi.

Bir sabah gemiye bindik açıldık
Ekmek peynir yedik öğle üzeri
Son kalan paramızla tütün aldık
Daha sonra bir gece nasıl içmiştik
Oteller almadı kaldık.

Bir gün Aksaraydan geçtim, yürüdüm
Lâleliye geldim önünde durak
Nasıl oldum bilsen, ağlıyamadım
Sen mi gittin, ben mi kaldım, ne oldu
Ne oldu birdenbire anlıyamadım.

Bilmiyorum sonra, bilmiyorum
Ben mi geçirmiştim trene kadar.
Üç kampana vurdu mu bitti.
Dediğin gibi olmadı ayrılık
Alışamadım gitti...

ÇEMBERLİTAŞ ŞİİRİ

Biz iyi insanlarız çemberlitaş
Derdimiz yok fakirliğimizden başka
Öyle büyük büyük isteklerimiz de yok
Hem daha yeni tutuluyoruz aşka
Derdimiz yok fakirliğimizden başka

Sen hiç aşık olmadın mı çemberlitaş?
Sen hiçte mi aşık olmadın ömründe?
Durağında bu kadar bekliyen olur,
Böyle bu kadar geçen olur da günde
Sen hiçte mi aşık olmadın ömründe?

Beni çok korkutuyorsun çemberlitaş
Türbeler mahallesi misin böyle sen?
Bir yanı ahret olmuşsun bir yanı dünya
Öyle günahlarımız da yok ama, neden?
Türbeler mahallesi misin böyle sen?

Bu şiiri sana yazdım çemberlitaş
Ne bilirsem söyledim dostluğa dair:
Akşamları baş başa kalırız yine
Yine mektuplarım adresine gelir.
Ne bilirsem söyledim dostluğa dair.

Ercüment Uçarı (1928 - 1996)

KAYBOLA

Seni ağzından uzun uzun seviyorum
Soluyorum güvercinli gözlerini
Geyikler koşuşuyor masallarda
Damarları alev alev saçlarının

Kadın boynun geçerken mavi denizlerden
Ölmek senin için kuşları öpmek
Yağmurlarda mamutlarla ellerinin gülü
Seni yazdım savaşa savaşa seviştik

AŞK

peruda aşk
bir kuğu boynu gibi büyür
yasaktır
erkek ve kadının çirkinliği

bir deneydir aşk
bütün sıkıntımın üzerine yemin ederim ki
şarap aşkın soluğudur

aşk bir askerdir sabahları
yalnız ve hüzünlü
pazarlarda pazartesilerde
kardelen çiçekleri gibi

türkiyede
sıcak akdenizde
gemicilerin gözlerinde zebercet taşı
kırların ve böceklerin ötesinden

üç harf
çatısını çiziyor
kırmızı kiremitli bir evin

kuşlar kuşlar kuşlar
sıcak ülkelerden kutba
kutuptan ege denizine
adalar çiziyor
beyaz yeşil salı günlerinde
gözbebeklerinden

kan ve kalemle onarılmış
korkuyu yok eden bir çağda
fenikeliler araplar türkler
umutlu bir portakalı büyüttüler
sapsarı güneş gibi
babilin asma bahçelerinde

üç harf yüzünden
yasaktır
erkek ve kadının çirkinliği

Cemal Süreya (1931-1990)

ÜLKE

Saat Çini vurdu birden: p i r i n ç ç ç
Ben gittim bembeyaz uykusuzluktan
Kasketimi eğip üstüne acılarımın
Sen yüzüne sürgün olduğum kadın
Karanlık her sokaktaydın gizli her köşedeydin
Bir çocuk boyuna bir suyu söylerdi. Mavi.
Birtakım genç anneleri uzatırdı bir keman
Sen tutar kendini incecik sevdirirdin
Bir umuttun bir misillemeydin yalnızlığa

Yalnız aşkı vardır aşkı olanın
Ve kaybetmek daha güç bulamamaktan
Sen yüzüne sürgün olduğum kadın
Kardeşim olan gözlerini unutmadım
Çocuğum olan alnını sevgilim olan ağzını
Dostum olan ellerini unutmadım
Karım olan karnını ve önlerini
Orospum olan yanlarını ve arkalarını
İşte bütün bunlarını bunlarını bunlarını
Nasıl unuturum hiç unutmadım

Kibrit çak masmavi yanardı sesin
Ormanlara ormanlara yüzünün sesi
En gizli kelimeleri akıtırdı ağzıma
Şu karangu şu acayip şu asyalı aşkın
Soluğu kesen ağulayan ormanlarında
Yaşadım o kısa ve korkunç hükümdarlığı
Ve çarpıntılı yüreğim saçlarının akıntısında
Karadenize karışırdı ordan Akdenize
Ordan da daha büyük sulara

Geceyse ay hemen tazeler minareleri
Kur'an sayfaları satılan sokaklardan
Ölüm bir çeşit sevgiyle uçar
Ölüm uçar çocuk yüzlere
Ben o sokaklardan ne kadar geçtim
Damağımda dilinin yosunlu tadı
Önce buğulu sonra cam gibi parlak sonra buğulu yine
Birtakım tavşanları andıran birtakım su hayvanlarını

Pazar pazartesi günlerini ve haftanın öbür günlerini
Yani salı çarşamba perşembe cuma cumartesi

Bir başak ufak ufak bildirir Konyayı
O başakta o Konyada seni ararım
Ben şimdilerde her şeyi sana bağlıyorum iyi mi
Altın ölçü çift ölçü ve altın karşılıksız
Para basma yetkisini Fıratın suyunu Palandökeni
Erzincanın düzünü asma bahçelerini Babilin
Antalyanın denizini o denizin dibini
Beş türlü yengeç yaşayan sularında
Çağanoz adi pavorya çingene pavoryası ayı pavoryası bir de çalpara

Bilinir ne usta olduğum içlenmek zanaatında
Canımla besliyorum şu hüznün kuşlarını
Sen kalabalıkta bulup bulup kaybettiğim kimya
Yokluğun gayrı şuradan şuraya geldi
Bir günler şölenlerle egemen ülkende
Şimdi iri gagalı yalnızlıklar dönüyor
N'olur ağzından başlayarak soyunmaya
Bir kez daha sür hayvanlarını üstüme üstüme
Çık gel bir kez daha yıkıntılardan
Çık gel bir kez daha beni bozguna uğrat

GÜZELLEME

Bak bunlar ellerin senin bunlar ayakların
Bunlar o kadar güzel ki artık o kadar olur
Bunlar da saçların işte akşamdan çözülü
Bak bu sensin çocuğum enine boyuna
Bu da yatak olduğuna göre altımızdaki
Sabahlara kadar koynumda yatmışsın
Bak bende yalan yok vallahi billahi
Sen o kadar güzelsin ki artık o kadar olur

İşe bak sen gözlerin de burda
Gözlerinin ucu da burda yaşamaya alışık
İyi ki burda yoksa ben ne yapardım
Bak çocuğum kolların işte çıplak işte
Bak gizlisi saklısı kalmadı günümüzün

Gözlerin sabahın sekizinde bana açık
Ne günah işlediysek yarı yarıya

Sen asıl bunlara bak bunlar dudakların
Bunların konuşması olur öpülmesi olur
Seni usulca öpmüştüm ilk öptüğümde
Vapurdaydık vapur kıyıdan gidiyordu
Üç kulaç öteden İstanbul gidiyordu
Uzanmış seni usulca öpmüştüm
Hemen yanımızdan balıklar gidiyordu

AŞK

Şimdi sen kalkıp gidiyorsun. Git.
Gözlerin durur mu onlar da gidiyorlar. Gitsinler.
Oysa ben senin gözlerinsiz edemem bilirsin
Oysa Allah bilir bugün iyi uyanmıştık
Sevgiyeydi ilk açılışı gözlerimizin sırf onaydı
Bir kuş konmuş parmaklarıma uzun uzun ötmüştü
Bir sevişmek gelmiş bir daha gitmemişti
Yoktu dünlerde evelsi günlerdeki yoksulluğumuz
Sanki hiç olmamıştı
Oysa kalbim işte şuracıkta çarpıyordu

Şurda senin gözlerindeki bakımsız mavi, güzel laflı İstanbullar
Şurda da etin çoğalıyordu dokundukça lafların dünyaların
Öyle düzeltici öyle yerine getiriciydi sevmek
Ki Karaköy köprüsüne yağmur yağarken
Bıraksalar gökyüzü kendini ikiye bölecekti
Çünkü iki kişiydik

Oysa bir bardak su yetiyordu saçlarını ıslatmaya
Bir dilim ekmeğin bir iki zeytinin başınaydı doymamız
Seni bir kere öpsem ikinin hatırı kalıyordu
İki kere öpeyim desem üçün boynu bükük
Yüzünün bitip vücudunun başladığı yerde
Memelerin vardı memelerin kahramandı sonra.
Sonrası iyilik güzellik.

KANTO

Ben nerde bir çift göz gördümse
Tuttum onu güzelce sana tamamladım
Sen binlerce yaşayasın diye yaptım bunu
Bir bunun için yaptım
– Garson bira getir
Garsonun adı Barba

Ben nereye gittimse bütün zulumlardı
Bütün açlıklardı kavgalardı gördüğüm
Kötülüklerin büsbütün egemen olduğu
Namussuz bir çağ bu biliyorsun
– Garson rakı getir
Garsonun adı Hakkı

Sen belki de bir resimsin ne haber
Kırmızı bir Beykozun yanında duruyorsun
Yapan bir de ağaç yapmış yanına
Dallarına konsun diye kelimelerin
– Garson şarap getir
Garsonun hali harap

ÜVERCİNKA

Böylece bir kere daha boynunlayız sayılı yerlerinden
En uzun boynun bu senin dayanmaya ya da umudu kesmemeye
Laleli'den dünyaya doğru giden bir tramvaydayız
Birden nasıl oluyor sen yüreğimi elliyorsun
Ama nasıl oluyor sen yüreğimi eller ellemez
Sevişmek bir kere daha yürürlüğe giriyor
Bütün kara parçalarında
Afrika dahil

Aydınca düşünmeyi iyi biliyorsun eksik olma
Yatakta yatmayı bildiğin kadar
Sayın Tanrıya kalırsa seninle yatmak günah daha neler
Boşunaymış gibi bunca uzaması saçlarının
Ben böyle canlı saç görmedim ömrümde
Her telinin içinde ayrı bir kalp çarpıyor
Bütün kara parçaları için
Afrika dahil

Senin bir havan var beni asıl saran o
Onunla daha bir değere biniyor soluk almak
Sabahları acıktığı için haklı
Gününü kazanıp kurtardı diye güzel
Birçok çiçek adları gibi güzel
En tanınmış kırmızılarla açan
Bütün kara parçalarında
Afrika dahil

Birlikte mısralar düşürüyoruz ama iyi ama kötü
Boynun diyorum boynunu benim kadar kimse değerlendiremez
Bir mısra daha söylesek sanki her şey düzelecek
İki adım daha atmıyoruz bizi tutuyorlar
Böylece bizi bir kere daha tutup kurşuna diziyorlar
Zaten bizi her gün sabahtan akşama kadar kurşuna diziyorlar
Bütün kara parçalarında
Afrika dahil

Burda senin cesaretinden laf açmanın tam da sırası
Kalabalık caddelerde hürlüğün şarkısına katılırkenki
Padişah gibi cesaretti o alımlı değme kadında yok
Aklıma kadeh tutuşların geliyor
Çiçek pasajında akşamüstleri
Asıl yoksulluk ondan sonra başlıyor
Bütün kara parçalarında
Afrika hariç değil.

SAN

Kırmızı bir kuştur soluğum
Kumral göklerinde saçlarının
Seni kucağıma alıyorum
Tarifsiz uzuyor bacakların

Kırmızı bir at oluyor soluğum
Yüzümün yanmasından anlıyorum
Yoksuluz gecelerimiz çok kısa
Dört nala sevişmek lazım

Gülten Akın (1933)

SENİ SEVDİM

Seni sevdim, seni birdenbire değil usul usul sevdim
"Uyandım bir sabah" gibi değil, öyle değil
Nasıl yürür özsu dal uçlarına
Ve günışığı sislerden düşsel ovalara

Susuzdu, suya değdi dudaklarım seni sevdim
Mevsim kirazlardan eriklerden geçti yaza döndü
Yitik ceren arayı arayı anasını buldu
Adın ölmezlendi bir ağız da benden geçerek
Soludum, üfledim, yaprak pırpırlandı Ağustos dindi
Seni sevdim, sevgilerim senden geçerek bütünlendi

Seni sevdim, küçük yuvarlak adamlar
Ve onların yoğun boyunlu kadınları
Düz gitmeden önce ülkeyi bir baştan bir başa
Yalana yaslanmış bir çeşit erk kurulmadan önce
Köprüler ve yollar tahviller senetler hükmünde
Dışa açılmadan önce içe açılmadan önce kapanmadan önce
Nehirlerimiz ve dağlarımız ve başka başka nelerimiz
Senet senet satılmadan önce
Şirketler vakıflar ocaklar kutsal kılınıp
Tanrı parsellenip kapatılmadan önce
Seni sevdim. Artık tek mümkünüm sensin

YORGUN SEVİ

Susarak, iki komşu gibi güne değerek
Asıl söyleneceklerin üstünden aşarak
Sevdiğim
Ayrı ayrı uzakta, yanyana

Birbirimizi derinden gözlediğimiz yazlarda
Ve üstünkörü baktığımız kentlerde
Güllerin güllerimiz
Hüzünlerimse hüzünlerimiz değil

Bir deli kuzgun gibiyim yaşlı teleğimle
Göğü siliyorum duraksamadan

Yorgunluktan değil, öyle sanıyorum
Yalnızlıktandır
Hızla dökülüyor tüyüm teleğim

Orda öyle aramızda soluyor işte
Ayrı ayrı uzakta, yanyana
Hangi yangın hangi deprem becerebilir?

SEVDA KALICIDIR

Kayboldum
Bir köpeğin bir çocuğu beklediği gibi
Hasretle kamaşık yüreği

Kayboldum
Bağırırlar, seslerinin yankısı
Dönemez bir türlü

Kayboldum
Çevrilir sayılar sonuncuya değin
Ansımaz sonuncu kaçtı, biter telefon

Kayboldum
Herkesin adı okunur, düşmüştür onunki

Kayboldum
Yıllarca beraber uyumak uyanmak
Suya ve ekmeğe uzanmak birlikte
Tartışmak, küsüşmek, sevişmek
Ama sevda nerde sevda nerde

Kayboldum
Kimlere hüzündü kimlere nostalji
Kimler tutkun idi kimler unuttu

Siz hepiniz ölüleri ve mezarları seversiniz
Çoğa sürmez bir gün ben de beklerim

Ahmet Oktay (1933)

BEŞ KURUŞA AŞK ŞARKILARI

Bir yalnızlık büyütürdüm saksıda
kalandı çok eski günlerden
bir bana yetsin, hıncımı arttırsın
aşkımı pekiştirsin diye sevince.
Günüydü, gelip durdu hüznümün önünde
gidilmemiş bir saklı deniz sandım.

Kıpırdamazdı yapraklar geceyle
tüketirdi çiçeği, kuşu sevdiremeyen konyak
bana neydi gülmeler, şarkılar
otobüs durakları, alandaki kalabalık
geldi durdu, alana merhaba dedim.

Bir göz bozgundur yerine göre
vururdu pencereme rüzgâr,
ben hep öyle bir gözdüm
çığlığını kendinde saklayan.
Düş kurmazdım, beklemezdim şurda burda,
çiçek demetleri, bisikletler geçmezdi
apansız geliverdi sokağıma.

Hıncım bana kalsın gayrı
sen yalnızlığımı götür.
Bana çay demlemeyi öğret
elimi yüzümü yıkamayı,
ağzıma rakı koydurma.
Hıncım bana kalsın diyorum
çünki bu kendi kendimde büyüttüm
bir barbarın vahşi ateşiyle,
çünki yapılarının taşında onulmazlığım
çünki şarkılar kanımın bedeli.

En sevdiğim kelimeler gibisin
örneğin öfke gibi
hani bir zamanlar
dağda ve sokakta açan.
Örneğin umut gibi
günde, gecede yitirip durduğumuz
zeytin dalını dal eden.

Örneğin aşk gibi
denizlerin üzerinde yürüten.
Örneğin kavga gibi
yüreğimi sıkı, saçlarımı kara tutan
kayaları yumuşatan kavga gibi.

Denizler benim kadar kapırdıyamaz
bak şimdi parklardayım
bir çocuğun menevişli gözlerinde.
Hüzünleri bırakmanın günü
günü çığlığı olmak dünyanın,
hüznümü iki kat ediyor ama
gecede alnıma dayalı alnın.

Cevat Çapan (1933)

ÇOCUK YÜZÜN

Seni görünce,
bir sorun bir çözüm gibi
ipince ağdıydı içime.

O saat dönmeye başladıydı
dişlileri çarkların, tüten dumanla
göklere yükseldiydim birden
kendi türkümü dinlerken
o gürültüde.

Çiçekler, belli belirsiz başka renkleri,
başka kokuları kalabalıkların
dolduruverdiydi
bir memleketlimle paylaştığım
uzak odayı.

Sana bakıp
bütün sessizliklerini ezberleyince,
boğuk yankılarla bir sıla
bir gurbet gibi
yerleştiydi içime.

AĞACIN TÜRKÜSÜ

Sizin bahçedeki sakız ağacını
anlatmak isterdim sana,
sonra da o ağacı sen anlatırdın.
Sözü ağaca bırakırdık biz yorulunca.
Ben gözlerine bakardım anlatırken,
sen ağacın yapraklarına dalar giderdin
öykünle.

Biz, ikimiz, öylece ağacın gölgesinde.
Ağaç gölgelerinin diliyle konuşurken,
bu türküyü çok uzaklarda, ayrı ayrı
söylememiş miydik birbirimize,
ağaç bize, biz gölgesine katılmadan
önce?

Toprağın sesi, özsu, gün ışığı
büyüyüp boy verirken rüzgâra karşı,
bir başka türküyle katılır bize,
çocuklar el ele, halka olup ağacın
çevresinde,
başımızı döndürürcesine?

SOLUK SOLUĞA

Uzun, karanlık bir çığlığın da ardına düşebilir insan,
Titrek, eğri büğrü bir yazının çağrısına da uyar.
Bırakıp her şeyi döner –
Aşk bir buluşmadır çünkü,
Her zaman gecikmiş bir buluşma.

Bitmeyen bir kavuşmadır da aşk –
Araya her zaman bir şeyler girer:
Bazen kendi sevincinin kanat gölgesi,
Bazen nabzın hızı, yüreğin titreyişi,
Tüylerin telaşıyla besleniyor gibidir –
Araya her zaman bir şeyler girer:
Çalışma saatleri, karşılıksız sorular.
Nereden bilebilir insan
Bunların hepsinin de aşk olabileceğini?

Çoğu kez aldatıcıdır da.
Bakarsın, herkes onun askeri, onun şehidi.
Oysa aşk hiçbir zaman bir yarış değildir ki.
Bu yüzden yanılır hep
Sayın muhbir vatandaş, köftehor okur, arsız yetkili.
Sararmış bir fotoğraf olarak da çıkabilir karşına,
Borulu bir fonoğraf kılığıyla da.
Bakarsın, ona da dadanmış
Gündelik hayatın sosyolojisi.

Yeniden duyulur bazen o uzun ve karanlık çığlık.
Çağıran o titrek yazı yeniden belirir –
Çünkü aşk en eski köprüsüdür Balkanların, en eski.

"SAKIN GEÇ KALMA ERKEN GEL"

Usulca gir kapıdan, zile basma.
Hiç telaşlanma ben daha dönmemişsem.
Yoldayımdır, nerdeyse yokuşun dibinde,
Suların kararmasını bekliyorumdur,
Tuğla harmanlarından gelen yanık havanın
Bahçedeki akşamsefalarına sinmesini.
Güç bela dizginliyorumdur içimde
Dörtnala sana koşan küheylanları.

Bütün gün kâğıttan dağlar arasındaydım,
Nabzım ileri giden bir saat gibi işledi durdu.
Dilekçeler, kararlar, tozlu makbuzlar:
Hep adını okudum silinmiş satırlarda.
Pencerede kuleler, minareler, kirli gök.
Durmadan kuşlar uçtu bir bacadan.
Rüzgâra karışan saçlarını gördüm
Bulutlu aynalarda.

Balkonun kapısını aç, su ver saksıdaki çiçeğe.
Geyikli örtüyü ser masaya, dinlen biraz.
Sessizlik şaşırtmasın seni, ürkütmesin.
Ben içindeyimdir o alaca sessizliğin.
Şehrin gürültüsü dolacak az sonra odaya,
Karanlık bir yankıya dönüşecek karşı dağlarda.

Kemal Özer (1935)

SENİ ANMAKLA ARTIYORUM

korkak değilim umutsuz değilim bundan böyle
değiştirdim sana yaraşmayan günlerimi verdiklerinle

sana yaraşmayan ne varsa bir bir çıkarıp attım
yeller esiyor şimdi o büyük karanlığımın yerinde

geldin kutsal bildiklerimi yeniden tanımladın
ülkemi bir bakışta bağladın güzelliğine

en varılmaz yerlere vardırdın ellerimi
en gizli denizleri açtın gemilerime

sensin artık adı bir dönülmezliği çağıran
kelimeleri ölümsüz kılan şiire

AYLI KARANLIK

saklı tuttun saklı tutmanı sevdim
en karanlığa açılan kapını sevdim
yüzümü döndürmek için az mı
denizler dalgalar az mı yangınlar bulutlar
geldi savruldu üstüme geldi yıkıldı

bir nice batık taşlara gemilerim
yıkılmış ağaçlara bir nice gölgelere
gemilerim dedim beni alır götürür
onun kıyısına bırakır onun ülkesine
koskoca bir uykunun ardında
bir ormanın ardında karıncaların

olmadı mı en çok onu sevdim
saçlarını kurutmağa yaz güneşi
olmadı mı ellerini sevdim gülüşlerini
ateşler yaktım ısındım karanlığında
yoluma çıktıkça gözlerinin akşamı
ne ürkek ne büyük olduklarının akşamı

sevdim çağrıladım ben seni geceler
günler yalnız olduğumun kıyılarında
aydınlığı sürüp giderken yan yana gelmelerin
dedim elleri kimbilir kimin elinde
saçları dudakları kimbilir kimin

BAÇ

sevişen biz değiliz sanki göz kapakları
sanki ilk aydınlıkta bırakıp gidenlerin
aramızda yer alan adını o gölgenin
silemez hiçbir şafak sevişme sonraları

sanki atılan kurşun bizi bulur gecede
bize büyür ormanı o uzayan çanların
sanki biz yan yanayız aramızda o yangın
o bir daha yakılan sorumsuz gövdemize

en büyük yalnızlığı göz göze gelmemizin
o her eğilişimde dünyamızın bir yeri
bırakılmaz bir yeri bırakıp gitmek için

ne kadar geciktirsek sanki o kadar erken
ne kadar geciktirsek bir şeyin eksilmesi
yarım kalan bir güneş sanki biz öpüşürken

Özdemir İnce (1936)

BİR AŞK ŞİİRİ

Bir rüzgâr geçti demin,
gençti, benim rüzgârımdı,
saçları dağınıktı,
kaygan sırtından tanıdım.

Bir rüzgâr geçti demin,
sendin o, hem evcil, hem yabanıl,
uykundan, ot kokundan tanıdım seni.

Paslanırım, ağzım kurur,
açamam hiçbir yelkeni
senden uzakta.

Dön gel,
ben de dönüp geleyim,
bir tanyeri saatinde
birlikte eselim
öteki rüzgârlarla.

TANSIK

Bir deniz mavisi sürmüş ki memelerinin arasına
insanın ağzı tuz ve yosun kokusuna bulanıyor

Bir muz soyarmış gibi soyuyorum onu kabuklarından
bir güneş duruyor orda göbeğinin altında sislerin arasında

ve aşağıya doğru nefis bir uçurum
çok yükseklerden düşen çavlanın susuzluğu.

Hilmi Yavuz (1936)

SİZE BAKMANIN TARİHİ

size bakmanın tarihi! siz
bir gonca kadar kendiliğinden
yazılmış olmalısınız
derin, korkunç ve ergen
kalbim, sevdalara sığmayan kalbim
bir dağı içeriyor geçerken
siz o dağa sanki kış
ve sanki bıldır yağan karsınız
umarsız sözcüklere bulanmış

size bakmanın tarihi! siz
bir keteni köpürten yaz
ve inanılmaz
yalnızlıklarsınız; sadece
sizin olan o vahim, o beyaz
ve kuytu gurbet sesleriyle
işlenmiş yazdıklarınız
ve yanık, kavrulmuş dizelersiniz
kimbilir hangi sevdalara dolanmış

size bakmanın tarihi! bir
kalbime güvensem sizi hep
okurdum ben... ama nedense
hep aynı hüzün ve
hep aynı tutkuyla
bakmayı bilmediğimden, ne yapsam
bir ilenç, bir kargış
gibi ardımsıra geliyor şairliğim
o solgun yolculuğa adanmış

YAZ! SEVGİLİM!

kuş uzuyor dizelerde
kalbimdir,
üretir
dinleyin:

bir zamanlardı, dağlar
ve onların ardı
ve yabanıl bir akarsu
gibi dadandın kalbime...
yaz! sevgilim!
yürürken kekiktin boydanboya
ve yüzün ne kadar gürdü

ah hiçliğe solan gülüm!

işte sürüp bulutlar
ve elmas
ağzından ölüm sözleri
üşürdün kalbime...
yaz! sevgilim!
ve sevda günleri ürettin boydanboya
gözlerin kimbilir ne kadar sürdü?

ah hiçliğe solan gülüm!

KANTO

Denizdir en güzeli martıların
Martıların birazında ak köpük
Martıların martıların en güzeli
Aşktır

Nerde bir deniz buldumsa soyundum
Sonsuz kumsallar aldı yöremi
Kumsalların kumsalların en güzeli
Aşktır

Sen bir çocuksun annesi ezik beyaz
Sen bir çocuğu anlamak için birebir
Annelerin annelerin en güzeli
Aşktır

Onat Kutlar (1936)

PERA'LI BİR AŞK İÇİN GAZEL

Merhaba güzelim, bak nasıl doldurdu
– Dur önce şu sigaramı yakayım –
Kırmızı bir güneş bardağımızı
Dışarda kararan rum kilisesinin
Gürültüyü yapraklara çeviren
Çan sesleriyle yüklü ve karmakarışık
Saatlerden geçiyoruz umut, ayrılık
Günleri, Yüzünün gülü kapalı
Acı eylûl geçiyor köklerimizden
– Sanırım değişen bir şey olmalı –

Biliyoruz öğle sonu mavi perdesi
Gözlerinin yıldızıyla ışıyan
– Dur güzelim yüzüne dokunacağım –
Ve aklı yetmeyen tarlakuşuna
Öpüşlerle derinleşen bir halı
Yeni gelin bahçeleri dokuyan
– Bu kör eylûl karanlığından uzak –
Bir ölümsüz yaz ülkesi olmalı

Çıkalım buradan hemen gidelim
– Ben önce şu hesabı vereyim –
Avluda fatihin ormanlarından
Kesilmiş çamlara bakan rum yetim
İçimi yalnızlıkla dolduruyor
Kapıda sadakor bir dalgınlığın
Ardından bize bakan şu delikanlı
– Nasıl benim gençliğime benziyor –
Şiirimiz bitince ve solduğunda
Sarı gül yaprağına yazdığım divan
Alıp götürecek bir sahaf olmalı

Ülkü Tamer (1937)

YÜZÜK

Senin denizinin kuşları savrulur,
Dökülür beyaz külleri gölgeme benim;
Karanlığıma konar ince gözleri,
Şimdi bir ırmaktır ince gözleri
Açar yapraklarından bitkinliğin.

Senin aşkının dalgın ordusudur
Benim aşkıma yaslanan uyku,
Sonsuz bir dev kanar bahçesinde,
Kan-tutkusunu büyütür bahçesinde,
Yerleşir tırnaklarına dikenlerin.

Senin kemiklerin saçlarımdan kurulur,
Aramızda tutuşan her dakikadan;
Yeni bir kuş dirilir küllerinden,
Çoğalır kanatları küllerinden,
Uçsuz tüyleri vardır tüylerinin.

ARKASINDA

Şimdi bu ağacın arkasında sen mi varsın? Senin orada olmanı bildim. Sarmaşıklardan, göçlerden, tuzaklardan geldim: Seni orada gördüm.
Şimdi sığ suların arkasında sen mi varsın? Benim küçük çadırlarım, bakır kuytulu otlarım senin dalgalarını bildi. Senin orada olmanı bildim.
Senin orada büyümeni gözetledim.

Şimdi tozların, seslerin arkasında sen mi varsın? Avucumdan öteki ülkelere inen, karıncaları, güneşi ürküten bir aydınlıktı... Senin o aydınlıkta
Olmanı bildim.

Şimdi çıplak saçlarının arkasında sen mi varsın? Bildim, bitmemi bile kararlı kılan, kararsız kılan dokungan omuzlarını.
Şimdi soluğumun arkasında...

BEN SANA TEŞEKKÜR EDERİM

Ben sana teşekkür ederim, beni sen öptün,
Ben uyurken benim alnımdan beni sen öptün;
Serinlik vurdun korulara, canlandı serçelerim;
Sen mavi bir tilkiydin, binmiştin mavi ata,
Ben belki dün ölmüştüm, belki de geçen hafta.

Sen bana çok güzeldin, senin ayakların da.

SENİ SEVDİM, OLUR MU?

Büyüsem asarlar beni, çınar olur ağacım,
Elmaların gümüşten çekirdekleri olur;
İstersen ellerini bağlarım, on kuruş alırım,
On kuruş alırım, yolculuğa çıkarım,
Oradan bir elma ağacına çıkarım;
Bütün komşular üzülür buna.

Asarlar beni belki bir yıldız ağacına,
Ay ışır belki cebimdeki kupadan,
Çünkü her yolculukta on kuruş vardır,
Çünkü şarap içilir, düğme dikilir;
İstersen gece olur, bıçaklar olur,
Bütün komşular keserler elma.

Çekilir kepengi denizin, başlar usulca koru,
Kahverengi bir gömlek giyerim sana doğru.

Ergin Günçe (1938-1983)

TÜRKİYE KADAR BİR ÇİÇEK

Soğuk suda çarpa çarpa yıkadım
Yüzümün niyeti bir aşk şiiri

Ayçiçeği
Gümüş çiçeği, Kavun Karpuz Mevsimi
Çiğdem: yağmur sonu çiçeği
İlk cemreden sonra bulduğumuz çiçekler

Gül güldür, Gül de güldür
Ben bu kadar anlarım bu işten

Ekinler sarardı biçtik güz geldi
Eskiden sevdiğim kızlar çiçeği
Öpemedik birbirimizi işte bunun çiçeği
Tay gibi dururdu tay gibi bir kız çiçeği

Benim poliste kaydım varmış, hohho
Poliste kaydı olmanın çiçeği

Bir dâvet olan çiçek
Süslerler eteklerini kikirdeyerek
Kaymakam evlerinde yastık çiçeği
Diz çiçeği. Türkçenin en ayıp kelimeleri
Dul, Baldız, Bizim Güveyi
Bacanak çiçeği, ayıp çiçekler
Yüzünün ve taranmanın çiçekleri
Entarin düzelirken açan çiçek
Bir dâvettir çiçek ve çok kere gidilemez
İnsanın dairede işi vardır çünkü

Amerikan polisinde bile fotoğrafım var, hah
Hangi hırsızın polisi, hani ev sahibi

İyisin sevgilim, aceleci ve sabırlı
Belki de barışa bir savaşla varılır
Çünkü işleten sevgiyi
Öfkenin kurucu meclisidir
Tarihi hızlandırmanın çiçeği

Senin saçlarında bir Macar kırmızı var
El yazması Kur'anlar
ve Benim yanaklardaki Çerkeslik
Daha bir sürü çiçekler

Senin de bir kaydın bulunmalı loy
İyisin, demek ki iyisin, sabırlı ve aceleci

Kadınlar Mevlûdu, şerbet çiçeği
Geldibirakkuşkanadıylarevân ve benim uykum
Ki güzel çiçektir her zaman
Hafız kadınların fingirdekleri
Tüccar, telsizciler, terlikçiler
Aklımda bir kasabanın çiçeğini tamamlar
Hamamı hergün turşu kokar

Demek, düğünlerinde böyle oynarlar
Gözleri duvarlara, tavana bakar
Köylerin solgun aşk çiçeği
Düğün ne kadar uzundur, Sağdıç çiçekleri
Güveyi pencereden bir silâh atar
Kızevi utanarak tarar sakalını
Göğe bir duman çiçeği salınır

Kaydımız olsa da olmasa da sevgilim, ohho
Kaç kere yıkadık birbirimizi

Ayçiçeği
İş becermişlerin yüzündeki çiçek
Kurtuluş Savaşının kaşındaki çiçek
Asyada kabaran ekmek çiçeği
Beş bin yaşında bir komutan

Sen bu kadar yüreklisin
İnce çekingenlik çiçeği
Ha dediklerinde dağda olursun
Ha diyeceklerin ağzındaki çiçek
Umudun çiçeği
Türkiye kadar bir çiçek

Yüzünün niyeti bir aşk çiçeği
Bir kalkışma yüreğindeki çiçek

DERSİMİZ AŞK ÇÜNKÜ, SÖYLEMİŞTİM

Dersimiz Aşk, konular Haydutluk ve Sarışınlık
Şimdi şurdan koşsam Akdeniz'e çıkarım
Yörükler ve Develer arasından geçerim
Üzüm incir ve tütün, üzüm incir ve tütün
Dersimiz Aşk çünkü, söylemiştim
Oturur bir Güneşle sigaramı yakarım

Bir Horoz adamıştım onsekizimde
Nedense kesmeye üşeniyor insan
Şu günlerde ömrüm de bir hayli kısalıyor

Dersimiz Aşk, konular Barut ve Av Tüfeği
Annemiz bizi de elbet bir Gül'de biriktirdi
Okullar bitti, Askere gittik ve hemen evlendik
Bahçeye bir Sığırcık bir de Köpek alıştırdık
Serentiler üstünde Biber ve Kırmızı Tarhana
Dersimiz Aşk çünkü, söylemiştim
Oturduk son gece Balkonda Vişne yedik ve gülüştük

Süt gibi Gökyüzünden biriki Turna geçiyor
Öksürerek yürüyorum bir İkindi yolunda
İzliyor beni Gölgem, Çubuğum ve Keçilerim

Cahit Zarifoğlu (1940-1987)

GÜZELCİN

Koşu koşuver nargözlüm
Yuvarlak biçimli ayakların
Küheylan kolanı gibi kuşağın
Gürbüz kalçalarının üzerinde

Koştur azaplardan kaçalım
Koruklar üzümlenmiş mi bakalım
Bir söze iki gülüş bir öpücük
İki bedeni birbirine katalım

Ruhsatlım sevdamsın berigel
Kanın höpürtülü başın dik
O seven yuyan bakışınla
İçimi yu mermer döşegel

Dorukda yeni ay ince işaret
Geceye bir şey olmaz gayri
Ne kem gözler gizlenir karanlığa
Ne evin sevincinden korkan bulunur

Asmalarda güneş ve çocuklarımız
Çardakta ıslak ve ekşi uyur
Bacın bazlama yağlasın sahana
Mutluyuz tüm dünyaya duyur

Metin Altıok (1940)

SONLUDUR AŞK DA

Güzel anılar biriktirdim senden,
Dudağıma solgun gülücükler getiren.
Özenle sakladım belleğimde,
Bir yığın oldu daha şimdiden.
Nasıl olsa bir sonu olacaktı bu aşkın,
Bir gün apansız gerçekleşiveren.

Bir terazinin durgun pirinç kefesine
Pat diye inince kara kiloluk,
Nasıl kalkar havaya birdenbire
Boş kalan zavallı kefe.
Nasıl titreşir terazi uzun süre,
Denge sağlanıncaya kadar başka şeylerle.

Anılarla bozdum o dengeyi ben önce,
İkimiz için de yaptım bunu.
Yaşadığımız günlerden biriktirdim sessizce,
Bir kefede sana hiç sezdirmeden.
Koyabilirsin kara kiloyu artık,
Bak terazi nasıl kolay gelecek dengeye.

Mutluydum ben yine de kendimce.
Şenin girdilerin, çıktılarım benim
Doğrusu uygundu birbirine,
Yanyana gelince bir resmi tamamlayan.
Vazgeçilmezdi ellerin sonra,
Yangınımdan yorgan, döşek kaçıran.

Ama inan sonludur aşk da,
Kovalar sonunu kendi kendinin.
Bana bir uçurum gerek şimdilerde,
Yeterince dik ve derin.
Bir çavlan istiyorum çünkü,
Kırmak için kristalini hayatın ve şiirin.

Egemen Berköz (1941)

KAPANA

Seni kırmızı gibi, şiirlerimle bir
susturmak istiyorum seni, bir yosun
gibi yoksul Baraba suyunda,
çocukluğumun ezik türküsü ey
çocukluğum ey bulunmayası gömü
seni nasıl nasıl yaşıyorum.

Yalnızım, dayanıyorum, uzak
denizler geliyor usuma
seni kırmızı gibi, coşkumun ortasında
(seni?) kuruyorum, neler kuruyorum
belki bir yılgıyı, belki küçük bir gizi
unutuyorum, unutuyorum.

Aşka varamayalı kapılar
kapanır oldu yüzüme
bu insanlar, bilmem, bu uzak dağ sesleri
neden bozar oldu dengemi
sazının tellerine dokunur mu
gibi, bir ezgi mi, dallanıyorum
insanlara gidiyorum, gidiyor muyum
çocukluğumu belki, belki çocukluğumu
unutuyorum, unutuyorum.

Seni kırmızı gibi, şiirlerimle bir
susuyorum, haykırıyorum.

SENSİN

Ne kadar gençsin.
Dünya güzelisin.
Topraksın. Çiğli, yumuşak, ot kokusu.
Ağaçlar arasından bir yokuşsun, soluk kesen.
Denize inersin, çoşkusun.
Bir telefonsun, kısık.
Bir habersin, taze.
Bembeyaz bir kâğıtsın, bekleyen.
Dünyasın.
Kavgam.
Dinginliğim.

Ataol Behramoğlu (1942)

BU AŞK BURADA BİTER

Bu aşk burada biter ve ben çekip giderim
Yüreğimde bir çocuk cebimde bir revolver
Bu aşk burda biter iyi günler sevgilim
Ve ben çekip giderim bir nehir akıp gider

Bir hatıradır şimdi dalgın uyuyan şehir
Solarken albümlerde çocuklar ve askerler
Yüzün bir kır çiçeği gibi usulca söner
Uyku ve unutkanlık gittikçe derinleşir

Yan yana uzanırdık ve ıslaktı çimenler
Ne kadar güzeldin sen! nasıl eşsiz bir yazdı!
Bunu anlattılar hep, yani yiten bir aşkı
Geçerek bu dünyadan bütün ölü şairler

Bu aşk burada biter ve ben çekip giderim
Yüreğimde bir çocuk cebimde bir revolver
Bu aşk burada biter iyi günler sevgilim
Ve ben çekip giderim bir nehir akıp gider

SENİ ELİNDEN TUTMUŞTUM

Seni elinden tutmuştum – yaz geçiyordu
Yaz geçiyordu, biz geçiyorduk
Yazı elinden tutmuştuk

Birazdan geleceksin, bakışacağız
Bakışacağız, hem var hem yok gibi
Hem var hem yok gibi öpüşeceğiz

Aramızda söylenmemiş sözlerin uzaklığı
Aramızda yaşanmamış şeylerin uzaklığı
Yakın ayrılıkların sezgisi tenimizde

Hayat geçiyor biz geçiyorduk
Bir denizin üzgün kıyısında
Güz bir hastalık gibi ilerliyordu

Olgun ışığıyla güz
Ve biz yaklaşan ayrılıkların önünde
Kış duygularına bürünmüşüz

Dışardan ağlayışı geliyor çocuğumuzun

PARİS ŞİİRLERİ VI

Sendin beklediğim bütün bir sonbahar
Yağmurlar inatla işlerken içime
Gece gökyüzünde çınlarken yıldızlar
Durdurulmaz yürek ürpertileriyle
Sendin beklediğim bütün bir sonbahar

Hayaller hayaller kurup duruyordum
İniyordum hüznün inginliklerine
Ellerimde ölümümü tutuyordum
Artık çok genç olmamanın kederiyle
Hayaller hayaller kurup duruyordum

Aşkın kapısını aralayınca sen
Zamanın karanlık ırmağında yüzen
Çocukluğumun o ıssız güneşine
Aşkın kapısını aralayınca sen
Yeni bir özsu yürüdü sözcüklere

Dilsiz bir kuytuda ölüyordu şiir
Yetti parmaklarının bir dokunuşu
Geleceği birdenbire duyumsamak
Birdenbire duyumsamak varoluşu
Dilsiz bir kuytuda ölüyordu şiir

Sendin beklediğim bütün bir sonbahar
Başlamadan bitmiş bir aşkın hüznüyle
Gece gökyüzünde çınlarken yıldızlar
Yağmurlar inatla işlerken içime
Sendin beklediğim bütün bir sonbahar

Süreyya Berfe (1943)

SEVGİLİ ARKADAŞIM

1.

Gözlerinin rengi gibi
Yüreğinin rengi gibi
Saçların da kendi renginde

Ama ben, ellerini gördüm önce
Toplayan, düzelten, onaran ellerini
Dokunduğuna soluk aldıran
Telâşlı, usta, sevecen ellerini

Geç anladım ve inandım
Her gün daha çok inanıyorum
Ellerin, güzel işlerin karıncası
Ellerin, ellerden bıkmış ellerime sığınak

2.

Yüzünün rengi gibi
Dudaklarının rengi gibi
Saçların da kendi renginde

Ama ben, özverini gördüm önce
İçinden çavlan gibi dökülen özverini
Hep koşan, yürümeyi bilmeyen
Hesapsız, gücendirmeyen, saydam özverini
Neye uzansa dirilten
Susan, hüzünlenen, sıcak özverini

Geç anladım ve inandım
Gün gün daha çok inanıyorum
Özverin, güzel işlerin arısı
Özverin, sözcüklerden yılmış kafama barınak

3.

Derinin rengi gibi
Sesinin rengi gibi
Saçların da kendi renginde

Ama ben, seni gördüm önce
Gülen, yaşayan, bilen seni
Körpe bir sögüt dalı gibi çırpınan
Durduğu yere can veren
Gönüllü, duyan, seven seni

Geç anladım ve inandım
Şimdi daha çok inanıyorum
Sen, hayatın ablası
Saf olan her şeyin mayası
Sen, eşyalardan usanmış kalbime dayanak

4.

Sevgili arkadaşım benim
Sana "sevgili arkadaşım" diyorum
Budur, bizim anladığımız sevdanın tanımı
İşte sana bir aşk şiiri
İçinde "sevgilim" sözcüğü geçmiyorsa
Suçun yarısı senin
Çünkü, ben de bize yaraşanların sözcüğünü değil
Kendisini seviyorum senin gibi

Güven Turan (1943)

GÜNDÖNÜMÜNDE SEVİLEN BİR KADINA BALAD

Ayşın'a

I

Bardakdaki sular durulmadı
Mart getirmedi beni yeniden toprağa
Etimdeki kırıklık kaynaşmıştır kemiğime
Oysa körüm Mart beni yitirmedi

Benim hiç kızlarım olmayacak ak bir sümbül taşıyan
Sümbülü götürmeyen dudaklarına otobüslerde
Ellerinde baharın özülü açılmamış
Şaşkınlıkla büyüyen aşklarında

Oysa katıl işte uykuma benim
Kırılsın kuzgunun kanadı karanlıkta
Yoksa sen miydin zeytin ağaçlarındaki yeşil
Yoksa uyurgezer bir gece mi

Şimdiyse Mart zeytinler nicedir
Nicedir toprağın yüreği kuzukulaklarında
Ebegümeçlerinin altında
İlk yumurtalara yürüyen

Yağmurlar yağıyorsa bu güzün aşağılığı değil
Şimdi maviyi hazırlar karayel
Deniz sokulamazdı içlerine evlerin
Yosunlar titrer en derin yerlerinde Mart'ta

II

Ben ancak aşabilirim kendimi yazda
Çıplak örtüsünde yazın
Saklı yerleriyle kara erikler toplamada
– Karın olacak mı benim yazda –

Kızarır giysilerin altında sesi gebeliğin
Coşar benim kanım ayıbın eteği altında

Değişen rüzgârlarda bilmem kabarışını denizin
Fırtına takırtıdır saçlarımın tuzunda

Ellerim ayrı düşünür
Soğuk bir yağ kandili altında dinlerim seni
Külün aklığı devrilir üstüme
O kokulu külün kıştan kalma zeytinlere verilen

Usum tutamaz saklısını senin
Boş bir yankı olacaksın sonra yatakta
Aşkı ve aşkı bilmeyen bir kadın
Sessizliğin mühürü altında

III

Kendimi dışarı atabilirim yağacak olan yağmur için
Ezilip kalmaya yabancı bir ayın sesinde
Ya da boğulup kalmaya ağır tüyler altında, senin
Olan parklara dökülen

Bir ölüme başlar gibi
Tozlardan korkarım bağlanmaya bir acıya
Senin izinsiz ayında neler yapar Mart
Olursa adın hep üstümüzde olsun

Refik Durbaş (1944)

YAĞMURUN ALTINDA

Senin yüzündü terkedilmiş iskelede
yağmurun altında, unutmadım

Görüşe hasret bir yıldızın yüzü

Senin ellerindi otobüs durağında
yağmurun altında, unutmadım

Suyun yarasını sarmaya hükümlü

Senin gözlerindi gidilmez istasyonda
yağmurun altında, unutmadım

Yerin ve göğün ve suyun yüzüne, ki
hep senin baktığın gibi bakmıştım

– *Niye, niçin, ne zaman mı bakmıştım?*

Unutmam unutmam bir daha hiç unutmadım

DÜZ BİR AŞK ŞİİRİ

Seni ilk gördüğüm gün
gibi duruyor gökyüzü
iki kaşının arasında

Belli değil mi?

Sözün ucunu kaçırmış korkular
gündüz ile gecenin gölgesi
saçlarını savuran rüzgâr
bir de elinin elime değmesi
iki kaşının arasında

Ne çok ne çabuk unuturdun

Yürüdüğün yol, içtiğin su
düşlerine vuran ay ışığı
senin'çün büyüttüğüm zakkum
göz göze gelişin gamzesi
iki kaşının arasında

Belli değil mi?

Hiçbir zaman öğrenemeyeceksin
yasak ilişki : nereye gider trenler
bu saatinde gecenin : *bir olmaz aşk*
ben o kentlerde hiç bulunmadım

Memelerinin aleviyle sar beni

Seni ilk gördüğüm gün
gibi duruyor yeryüzü
iki kaşının arasında

Belli değil mi?

Hatırlanmaz olur, sen bile
iki kaşının arasında
karşılığı yoksa
ne aşk ne aşkın şiiri

Şiiri mi?

ZAMANI

Her sabah bu musibet sis
demirden yol kavşakları
dur durabilirsen her akşam
bir tuhaf ölüm ilanları
kitap adları: yakılmış çiçek adları
yakılmış har kokusu yağmurun
bir denizden bir yüze çıkma zamanı

(Dizlerine koyup başımı uyusaydım
çok mu geç seni anlamaların zamanı)
Yaşa yaşayabilirsen her sabah

dalları budanmış bu aşkı
genç zamanları ölü romanları
bir şiirden bir sesi çalma zamanı
her akşam: adını sen koy bu rüzgârın
yüzüne değer değmez uçan rüzgârın
hüzünler filizini budama zamanı

(Ellerinin kuytusunda saklardım yüzümü
çok mu geç seni sevmelerin zamanı)

Çürürse çürüsün gün alev tükensin
su uyumuştur gider akşama kalırım
uyanmışımdır gelir sevdana kalırım
ne derse ölüm meydana kalırım
ne derse bir ses bir sessizliğe
bir tuhaf yalnızlığın tadı
gidersin bırakılmışlığa kalırım

(Özledim özledim acılar zamanı
çok mu geç seni ölmeler zamanı)

ÖZETİ

Kuşların dilini öğrettin bana
çiçeklerin dilini
özlemlerin, eylüllerin, gurbetlerin
akarsuların ve zamanın
ateşi sönmeyen zamansızlığın bir de

Rüzgârın koynunda gündüzün
erguvan burcundan gecelerin

Bir bunun için mi sevmedim seni?

Yalnız ve yalnızca sürgünlerde
nice karasevdaların müebbetinde
çığlıkla çılgınlığım arasında bir
her zaman unutmak isterdim seni
her zaman hatırlamak bir de

Sonsuz beyazlığında iklimlerin
çırılçıplak lekesiz kentlerin

Bunun için de mi sevmedim seni?

Soruları yanıtlanmış aldanışlar adına
yanıtları belirsiz alışkanlıklar adına
yazlar ve kışlar, elvedalar adına
bir daha bir daha kavuşmalar adına
anılarını taşıyan her şey adına

Yolunu şaşırmış gitmelerin
korkunç ve güzel gelmelerin

Nasıl ve niçin mi sevmedim seni?

Nihat Behram (1946)

XIV

AŞK

Menekşe yaprağı çiğnemekten kamaşan dişlerimi
savurup duruyorsun kum fırtınasına

Kırlangıçlar
sana gülümseme topluyor bak
sularla bulutlardan

Yüzün pırıl pırıl doğuyorken ayığışında
öyle meydan okuyan bir hali var ki gözlerinin
sanki yeryüzünün
uçsuz bucaksız düzlükleri
kasıp kavruluyor verimli bir poyrazla

Ben çiçek tozlarıyla ağırlaşan arının
yaprağa konarken duyulan titremesiyim
üstelik yangınım var deniz diplerinde

Sen
bütün öksüzlüklerin
zafer sevinciyle birleştiği iklimsin
durup dinlenmeden düşündüğüm binlerce sözcük
olgunlaşıp sarkıyor toprağa şeftali dallarında

Duyamazsın kovanlardan gövdeme kayan uğultuyu
ve nasıl bilirsin, ah,
ırmaklardan denize akan balıkların
kanat kanat açılan pullarında
yanan fenerleri

(Şimdi ilmik ilmik gerilen bir gövdeye
aşk
güğümünden su taşıyor
billur bir dere gibi)

AĞRIYAN ŞARKILARLA BİR İLKYAZ KARŞILAMASI

2

Ben o yüzün
bayginıyım,
ben o gözün
dalgını...

Ben o ağzın
avazıyım,
ben o boynun
ayvaz'ı..

Ben o omzun
seyranıyım,
ben o bağrın
külhanı..

Ben o saçın
rüzgârıyım,
ben o kaşın
kurbanı..

Ben bu düşün
vurgunuyum,
ben bu aşkın
yorgunu

ben bu aşkın
yorgunu.

Ahmet Telli (1946)

GİDERSEN YIKILIR BU KENT

Gidersen yıkılır bu kent, kuşlar da gider
bir nehir gibi susarım yüzünün deltasında
Yanlış adreslerdeydik, kimliksizdik belki
sarışın bir şaşkınlık olurdu bütün ışıklar
Biz mi yalnızdık, durmadan yağmur yağardı
üşür müydük nar çiçekleri ürperirken

Gidersen kim sular fesleğenleri
kuşlar nereye sığınır akşam olunca

Sessizliği dinliyorum şimdi ve soluğunu
sustuğun yerde birşeyler kırılıyor
bekleyiş diyorum caddelere, dalıp gidiyorsun
adını yazıyorum bütün otobüs duraklarına
öpüştüğümüz her yer adınla anılıyor
bir de seni ekliyorum sususlarıma

Selamsız saygısız yürüyelim sokakları
belki bizimle ışıklanır bütün varoşlar
geriye mapusaneler kalır, paslı soğuklar
adını bilmediğimiz dostlar kalır yalnız
yüreğimize alırız onları, ısıtırız
gardiyan olmayız kendi ömrümüze her akşam

Gidersen kar yağar avuçlarıma, üşürsün
bir ceylan sessizliği olur burada aşklar

Fiyakalı ışıklar yanıyor reklam panolarında
durmadan çoğalıyor faili meçhul cinayetler
ve ölü kuşlar satılıyor bütün çiçekçilerde
menekşeler nergisler yerine kuş ölüleri
bir su sesi bir fesleğen kokusu şimdi uzak
yangınları anımsatıyor genç ölülere artık

Bulvar kahvelerinde arabesk bir duman
sis ve intihar çöküyor bütün birahanelere
bu kentin künyesi bellidir artık ve susuşun
isyan olur milyon kere, hiç bilmez miyim

Sokul yanıma sen, ellerin sımsıcak kalsın
devriyeler basıyor karartılmış evleri yine

Gidersen yıkılır bu kent kuşlar da ölür
bir tufan olurum sustuğun her yerde

İsmail Uyaroğlu (1948)

ŞİMDİ YOKSUN

Bir zamanlar öyleydi
Diyelim duruyordun bir ağacın yanında
Kış oluyordu diyelim, tek yaprak olmuyordu dallarda
Şimdi kimse inanmaz buna ama
Çiçekle donanıyordu ağaç bir anda
Kuşu bile oluyordu hatta

Değdiriyordun diyelim parmağını
Hüzne yavaşça
Eriyip rengârenk bir uçurtma
Oluyordu o an
Hüzün dokunmanla

Diyelim bakıyordun ağlayan bir çocuğa
Donup kalıyordu gözyaşları çocuğun
Akarken yanağında

Bir zamanlar öyleydi
Şimdi yoksun
Mevsim kış, vakit hüzün
Ve bütün çocuklar ağlıyor

FELAKETLERE GÜLECEK KADAR

İki taksi çarpıştı az ötemizde ve biz
Katıla katıla güldük
Aşktı bize unutturan dünyayı
Biz ki kimsesiz bir kedi görsek sokakta
Alıp eve getirirdik daha dün
Ey insanlık, anla ve bağışla bizi
Felaketlere gülecek kadar
Seviyoruz birbirimizi

Barış Pirhasan (1951)

AŞKIN

Yaşayamadığım bir şeysin sen, elinden tutup sokağa
çıkamadığım
Kış günü bir avuç kar süremediğim yüzüne
Otlar ve çiy damlalarıyla sevişemediğim
Kımıldatmayan bir bakış, bir söz
Tam söylenecekken açıp kapıyı
Karanlık ağzımı ışıklandıran, yakan fotoğrafları
Gümüş laledan masamda, birden leylak...
Dirhemleyen sevincimi ışıktan tartacında
Can alıp veren, su verip gönül yağmalayan
Kurnaz bakkal, hırkama göz diken

Yaşayamadığım bir şeysin sen, kokular dağıtıp
Kendine yeni adlar yakıştıran
Beynimde civa damlacığı, şehvetin sinir telleriyle
Dokuyan kazaklarımı, göz çukurlarımı aşkın
Tılsımlı gövdesiyle ovan
Yastıkta bir yumak saç
Boynu kıvrılıp ölmüş güvercin, dokunamadığım
Şeylersin sen, bitiremediğim...

İzzet Yasar (1951)

AŞK ŞİİRLERİ

1.

ellerini uzatabilecek misin

gökyüzü bile durdu
dondu kaldı bulutlar

ıssız göl diplerinde aşkımız

gözlerimiz zincire vurulmuş
kurşuna dizmişler sesimizi

görüyorum hâlâ
ince ince kanıyor ellerin
ellerini uzatabilecek misin

2.

duruyor
sızısı yüzümde
pıhtılaşmıyor
dağ yollarında
ıslak
merdiven altlarında
yaşıyor kan
ağzın gül kokulu ağzın
ölümler anlatıyor
durgun sularda
kıpırdayan

3.

birden rakıya su karışır gibi
gülüşün ağaçlıklarda

4.

kızarıyor
kalemimin ucu

ıssız göl diplerinde aşkımız
kızarıyor duyuyorum
bak
omuzunda çapraz ninniler
yeni doğmuş bir mezarlık ayağa kalkıyor
şehrin yağmalanmış meydanlarında
bırak ellerimde atsın
esmer yiğit yüreğin
artık içtiğimiz rakı
yediğimiz kurşun ayrı gitmesin

Müslim Çelik (1951)

İHBARLI GÜL

Gecenin en derin yerinde geldin
dilinde lokman çiçeği
ömrümü bu yüzden verseydim sana
kanatsız kuş içeriği

Seherde emeklendin uçtun
sevdaya gözün/ağı değdi
sen ki ilgi alanıma
gül kaçgunu olarak kaldın

Gecenin tuncu ışığa gebe
Bir, şey olan hiçbir şey yalan değil
sular akar armağan besteye
yüründükçe imge kanayor ışık

Terleyebilirim açıver gözlerini
arılar sevgiyi örmekte (içi yaz)
esneyen gökağız nerede
seni gördüm kendine
kamburu güzellik olan
Ah, gidinin gülfem H.

Karanlığın uzlaşmaz yerinde
öptüm elde ettiğimi ilk
sulak çöl, ateşli deniz tarla içi
ve istiridye.. Gözlerine yansıyan senin alttan
efendim: İlkyaz patlaması

Her sokağın başına gül bırakır idin
ömrümü bu yüzden verseydim sana

Enis Batur (1952)

SİZİN İÇİN KESTİM SAÇLARIMI

I

Femme vous suis-je, et de grand sens.
Sizin için kestim saçlarımı.
Yıllardır uzattığım.
Sizin için durdum ilk, dinlendim.
Yıllardır yorduğum.
Açtım sizin için, açıldım.
Yıllardır kapadığım, kapandığım.
Sizin için bekledim,
sizin için güldüm bir tek, sustum.
Yıllardır durduğum boşlukta
femme vous suis-je, et de grande songe
indiğim merdivende
gecelere tuttuğum ışıkta
sizin için umdum, umursadım.

Sizin için yaktım bu ateşi,
besledim yıllardır.
Esirgediğim zaman,
gizlediğim tortu
ve tortuda ayrışan bu hayat
sizin için
kamaştığım gün
titrediğim mum
aktığım yatak.

II

Sizin için hazırladım bu masayı,
İki kelimenin ortasında dinsin fırtına.
Sizin için hazırladım bu döşeği,
İki fırtınanın ortasında kuyu uyku.
Sizin için hazırladım bu yemeği,
İki açlığın ortasında körelmez açlık.
Sizin için hazırladım bu bakışı,
bu sözü, bu sessizliği – sizin için
hazırlandım.

Sizin için uzattım saçlarımı,
kestiğim.
Sizin için söndürdüm bu ateşi,
yandığım.
Kurduğum bu çadır, bu saat
arındığım su
soyunduğum gece : Sizin için.
Devrilirken tutunduysam
tutuşurken susmam
zemberekte bu Eyyub
hem cellât hem kurban
sizin için
bir tohum.

-XI-

Naz için

Birden aklıma seni sevmek geliyor.
Benim evim sonra senin
gözlerin. ellerin
vardı. Onları saymak geliyor aklıma.

Senin dudakların yok öyle dümdüz.
Islak ve çıplak
Ağzını söylüyorsun her dişinde. Kar
Anlıktır. Kap.

Eski bir uygarlık çağdaştır bir solu
kta. Senince. Denizlerime sırtüstü yat
ıyorsun benimle seviş
iyorsun hem hep tepemdesin ak ışık

sın. Ulaşılamazlığım. Ulaşamazlığım.
(Sen bugün ölüm gibisin bana uza/-k
nıyorsun). Sen öyle durgun devin
en benim
Odalarımda salt gece vardır hüzüne

Karşı
çıkabilen
İp. (Sen gebem olsaydın, inan
Modigliani çizerdi boynunU

Birden aklıma seni sevmek gel
gel
gel
gel
iyor. zUn).

Erdal Alova (1952)

SEVGİ DÖNÜMÜ

Sevgimizin tam bu saatinde
duta çıkardı kirpiler
leylak düştüğü mevsim
Kuzguncuğun saçlarına

Yanına girince senbeyazdı gece.

Çocuk ağzında kadın sözleri.

Omuzların iki yunus kürekte.

Patlıcan moru saçların
nasıl döverdi yastığı
uçaktan atılan kâğıtlar gibi
çırpınırken ayakların
her gece
bilmediğim yerler bulurdum gövdemde.

Bir bir açtım kapalıçarşılarını
geçtim batık saraylarından
balık kanı kokan geçitlerinden
kayboldum sonunda
cevahir bedesteninde.

Krepen.
Üç burnundan soluyan o koca sarhoş.
Nasıl hatırlamam
tarçın gibi dağılan sevinci
masanın altından sevişen ayaklarımızı
bir balık gibi kaçan bakışlarını.
Konular bulurduk
boş sözler
hiç titremesin diye isteğin alevi.

Yıllar, yıllar ötesinde
kapılarına adlar yerine
herkesin kendi tayfını çizdiği
o aşıboyalı kentte

karşılaşırız yeniden
başka adlar altında
birbirimizi tanımadan.
Bir ışık çıkarırsın çantandan
öperim o ışığı
bir şehrâyin başlar
dev kasımpatılar fırlatarak kentin üstüne.

Kimsekoparamazozaman köklerini
hiçbir tırmaşık sarınamaz gülüşüne.
Yüzyıllarca solusun memelerin!
Uç uçabildiğince geceden sabaha!
Hiçbir elmastıraş çizemez rüyalarını.

GÖKYAZI

Beyazıt Kulesi'nden
Galata Kulesi'ne
İti tel çektim saçından
Bütün gece yanıp durdu
S E V İ Y O R U M

TENSEMELER'DEN

KAOS

Önce kuyrukluyıldız geldi
Gözlerini yaptı ışıktan
Günbatımına batırdı kapaklarını
Sonra gece geldi saçlarını boyadı
Bir gerdanlık taktı samanyolundan
Göktaşı dolaşıp
Sonsuz bir dudak çizdi
Sonra yıldız yağmurları boşandı
Her şey silindi
Yeni bir gök başladı

TASVİR

Güllerin açtığı kuyudur
Karnındaki dev tırtıl
Yankımda boğulduğum

Gözlerin
Rüzgârın kestiği camlar
Döndükçe batan düşlerime

Sesin bir sarmaşık yuvası
Sesime dolanan

Ayakların saydam gezegenler
Bırakıp gitmek için beni

Bir deltadır parmakların
Denizimi çeken dağına

Dizlerin sönmüş kıraterler
Eteğine kent kurduğum

Omuzların
Eski Akdeniz sokakları
Bıçaklandığım pusuda

LESBOS, HAYAL ADA

Sappho'yu tazmin

Hiç erkek sesi duymamış bu ada
Kumsalda martılarla kızların ayak izleri
Peçiç oyunundan kalma kabuklar
Cırcırböceklerinin ördüğü ikindi saatlerinde
Duyarsın hayız kokusuna karışan
Günnüklerin, incirlerin kokusunu
Başta Ana Şaire, kızlar
Saçlarında katırtırnakları, menekşeler
Kollarında denizin getirdiği

Doğumgünü armağanları
Şiir okurlar, sevişirler
Her akşam
Tuttukları balığı bölüşürler
Ölümü ve güneşi bölüştükleri gibi
Evlerinden çıkarken
Defne dalları sıkıştırırlar kapılarına
İnince bin kulaklı gece
Ay ışığı sıçramış şaraplarını içerlerken
Dinler dalgadan yüreğini sessizliğin
Hiç beşik sesi duymamış bu ada

APATİ

Rüzgâr kaldırmış kırmızı aşısını
Kepenkleri yıllardır açılmamış
Çeşmibülbüller unutmuş renklerini

Güneşsiz sahanlıkta bir gidip
Bir gelir denizin yankısı
Doğudan döne döne gelen mavi
Çarpar geçer kör şahnişinden

Nerde danslar, boş konuşmalar
Midyelerle geçen fener alayı
Bahçeyi saran yanık soğan kokusu
Doğumla ölümün gerdiği patiska?
Nasıl avlu bu, yıllardır
Çıkmamış sonbahar çürükleri?

Kapıda kara mühür
Rüzgârda söylenti

EŞDUYUM

Sesiyle açıyor kadın
Kaygılı taçyaprağını

Mehmet Müfit (1952)

ÖVÜNÜYORUM

evine uzak daktilosuna yakın genç bir kadının
güneş girmiştir kır çiçekli perdesinden
küçücük mutfağına.

dolap açılmış, su uyanmış, ayaklanmıştır
çatal bıçak tabak ve dünden kalan
yarım kilo kıyma.

kolay değil, şu öğleüstü
dakikada otuz sözcüğün
ağırlığı var parmaklarında.

sevgili karım, övünüyorum seninle
şarkıma şarkı katıyor kanın
tomurcuklanıyor damarlarımda.

YASAK ŞARKILAR DÜŞLERE MI GİZLENİR

dün gece düşümde şebnem
dağlardan köylere sızıyormuşum
bakır bir tel gibi
usulca.
yorgunmuşum, uykusuz ve susuz
ama şarkılarım varmış, şarkılarımız.
sonra seninle
yumuşak bir çayıra uzanmışız
geniş alnından koyu bir hayat pembesi
uçup gidiyormuş, ellerin ellerimde
işte böyle diyormuşum
uçup gidecek – yanlışlıklar kötülükler çirkinlikler.

dün gece düşümde şebnem
kente yürüyormuşum, dalgaların
çarptığı kıyı boyunca.
dondurucu isli bir yağmur
parkamı ıslatıyormuş.
kentin fildişi kuleleri
yağmurun peçesine gizlenmiş sanki.

sonra
bir yürek olmuşuz seninle
/hani bir gün otobüste olmuştuk,
yarım saat mi ne / kollarımdaymışsın
ağlıyormuşsun
ürkek sıcak soluğun – kendini koru e mi.

dün gece düşümde şebnem
kentin sokaklarında koşuyormuşum
omuzlarımda bir ton yük.
soğuğun getirdiği
uyuşukluk,
duygularıma düşüncelerime
saldırıyormuş
ama şarkılarım varmış, şarkılarımız.
sonra seninle
denizi sünger gibi emen bir balık-
çı kahvesine gitmişiz.
gözlerimiz gözlerimize kentin resmini
çizmiş – renklerle bezenmiş bir resim
değilmiş, çizdiklerimiz.

dün gece düşümde şebnem
birlikteymişiz – sen. ben ve
şarkılarımız.

Erol Çankaya (1953)

HER ŞEYİ KUŞATIR SEVDA

Gizem deyip başlıyorum adına
Cılız bir güneş, soldu solacak
Bir haziran sonu ki yağmur bekleniyor
Akıyor insanlar kendi dünyalarında
Ve herkes anlatabilir bir ağrıyı
Ben söylesem bu yaz akşamını
Biri bir sevda titreşiminden söz etse
Düşün ki saçlarını savuruyordu rüzgâr
Gözleri gülüyor ama karanlık kirpikleri.

Hadi konuşulsun o umarsız ağrıdan
Boğuk bir ses, benim olmayan asla
Gözlerim kısılıyor ve bulantı birden
Şuramda bir ağrı, şurama kadar
Yanıyor gözlerim, bir duman gözlerimden.

Konuşulsun yağmurun dolandığı o günden
Cılız da olsa güneşti o şakaklarımızda
İnsanlar... İnsanlar hep yanlarımızda
Akıyor kalabalık dalgın bakışlarımda
Düşün ki saçlarını savuruyordu rüzgâr
Ben, gizem diyordum her şeyin adına.

İki can yürüsün ve birbirinden habersiz
İki can, iki yürek, tek kalp ağrısı bir de
Biri desin ki saçlarında haziran
Kirpiğinde mavilik, kirpiğinde gökyüzü
İki can ve akıyor insanlar dünyalarında
Biri desin ki sözlerin ne yararı var
Biri desin ki bırak başlasın sevda.

Bir haziran akşamı yetmiş dokuz yılında
Elini uzat ve ayrıl, yer sarsılıyor
Elini uzat ve ayrıl, dolanıyor bulutlar
Elini uzat ve ayrıl, günlerden salı.

Birtakım lekeler, bulutlar akıyordu
Etrafta insanlar bir karaltı olarak

Biri diyecek ki ellerin titriyordu
Biri saati sorsa ağlayacaktım
Elini uzat ve ayrıl, kararıyor bulutlar
Bütün hızıyla o zehir damarlarımda
Gökte haziran, yağdı yağacak yağmur
Geçip gidiyordu dünya bakışlarımda
Birtakım lekeler, bulutlar akıyordu
Ben, gizem diyordum bunların adına.

Elbet hızla akıp gidiyordu hayat
Kaç zamandır görmediğim ışıltılı bir yüz
Belki de coşkulu bir haber vardı akşama
Bir zaman sonra her şey unutulsa da
Kardeşim, yüreğim koca bir diş gibi sızlıyordu
Biri diyordu ki bırak başlasın sevda
Ötekinin kirpiğinde acımasız karanlık
Gizem deyip geçiyordum bunların adına
Bir türlü başlamıyordu yağmur
Her şeyi, her şeyi kuşatıyordu sevda.

KALBİM, İŞGALDEDİR

Karın yağmura bırakarak yerini
Göğü bırakarak çekildiği mevsim güzdü
Yüzümü dalsıtan, titreyişlerle gelen
Güzdü kendini getirerek bırakan.

O çok yorgun karın yerini yağmura bırakması
Aynı kar aynı yağmur, çamurlu o gök
Aynı buruk tad bomboş sokaklardan
Geçmiş,
kaç güz geçmiş dokunup ağaçlara
Kanımı çürütür bakınca hasret
Bedenler sürgüne gönderilmiş
Kalbim,
işgaldedir.

Tuğrul Tanyol (1953)

YIKIK ŞARKI

I

Bir uzak kıyıda yıkılmış dalgalar
Seninle üşüyorum, bulut paramparça
Deniz tutuşan kayalıklarla kanıyor
Biliyorum, kanadı kırılmış güneşlerin,

Bir uzak kıyıda ağaçsız bir evin
Bacasından tüten rüzgâra çizilmiş resmin
Orada duruyorum, zaman
Uğultular saçarak ilerliyor,

Bir uzak kıyıda yakılmış yeminler
Yağmur iri damlalarla göğsümü deler
Orada yıkılmışım, orada sen yoksun
Orada acı rüzgârların
Sana benzeyen taşlara oyduğu resim
Soğuk, erişilmez... Neredesin?

Bir uzak kıyıda kanımı yaktı tuzun
Ağır kamçılarınla açılan yaralarımdan
Aktı akşama, kızıl, koyu ve buzdan
Bir heykele dönen yüreğim,

Bir uzak kıyıda yıkılmış dalgalar
Seninle üşüyorum, bulut paramparça.

II

Uçurumların yamacında bekledim seni
Düşerken içime kendi uçurumlarım
Issız bir şarkıyı dişledim
Güneşe gerdim derimi
Uçurumların yamacında bekledim seni,

Bir kuşu alnından öperken vuruldum
Aktı kanım, serin bir geceyi kucaklarken
Karanlık kuyulardan içtim ölümü
Ölmedim, bekledim geleceksen,

Çürüdüm kendi yapraklarımla
Bir yaz günü girip kış mezarlarına
Dokundum uzaklıklara, geceye ve sana
Bir perçem gibi düşmek için alnına.

YAĞMUR SAATLERİ

Bütün bir gün yağmuru durduramadık
Zaman, senin gülüşünün kumral kıvrımlarında
Uçuk, mavi bir kuştur
Limon küfüne bulanmış saçlarımda dolaşan.

Tam orada duruyorsun şimdi esmersin
Güneş nasıl da yakışmış saçlarına
Kollarında derin bir vadinin uçurum serinliği
Yüzüme vuran rüzgâr senin gözlerinden.

Uzakta, saatlerin sürgüne gitttiği o ıssız tepelerde
Akşamın tezgâhında dokunan bu balrengi sessizlik
Senin en güzel giysilerin, tenin, yabanıl çıplaklığın
Atların kızgın baldırlarından döktüğüm bu şiir.

Uzan kollarıma, yeşil ol, uyan saflığından
Sana en uyumlu yalnızlığı öğreteceğim
Ormanın yağmura özlemi, hırçın ve vahşi çığlıkları
Bir yılanın soktuğu yaradan dökülen pul pul.

Bütün bir gün yağmur, direnen camlarımızda
Uzayan güneşi kızgın gölgelerimizin
İpeğin ipeğe sürtünüşü, kınına giren kılıç
Bir savaşın sonunda dağılmış, yorgun,

Süvaridir döner yuvasına.

Metin Cengiz (1953)

KONUŞMAK

Konuşuyoruz ya seninle
Boyutları değişiyor herşeyin
Kömür elmaslaşıyor, kum camlaşıyor
İçimde dilleniyor sanki şarap,
O saydam
Ufkun imbikten süzülmüş hali.
İskeleden uzak bir ülkeye uzuyor ay
Suda yeni yolculuklar hazırlayan
Sanki hızlı ve asi bir kuş gökbahçede
Yıldızları ve çağları geri dönüşsüz aşan
Ellerim akarsu serinliğinde iki yol gibi
Akarken haykıran teninde
Sözcükler, saf cevheri aşkımızın
Ateşin tülünden damarlanan fitil
Al, onunla tutuştur herşeyi
Karanlık bir top ateş bırakıp ardında
Çekilsin köşelerine dünyanın
Bütün gezginler bengisu diyor, Nil
Geçsin kanyolumuzdan
O ıssız ve kızgın çölünden
Bedenimizdeki ilkyazın

KAVUŞTUKÇA

Sonsuz ve ılık bir ülke soluğum
Yabanıl ve makul ağzına
Çünkü dehşet seviyorum, aşk mültecisiyim, çünkü
Her yere yasaklıyım, yalnız serbestim sana

Sana dokunuyorum kalaylanıyor gök
Adını koyamadığım sessiz ihtilaller oluyor
Fırtınalar oluyor, kasırgalar
Çıldırtan bir güz yeşili örterken istek kipini
Değdi değerken deniz kaçkını o mavi
Çatılara, bulutlara, dumanına vapurların

Şarkılar söylüyorum senin için değişik dillerde
Bütün sevdalılar nehirler atlıyor, mevsimler
Hele ana dilimle ki patlar oldum olası
Sıkışmış mağma gibi yer altında kaynayan

Sana dokunuyorum, rastlantı olmaktan çıkıyor anlam
Sana varıyorum, sular durmaz oluyor yataklarında
Ki savunmalıyım diyorum güzel olan ne varsa
Şu karıncalarla, günlerin yükünü taşıyan böceklerle belki

Bak çipolar çekiliyor... Gemiler
Uzaklara çağırıyor düşü
Sen mendil sallanışı gibi
Dişil çiylerle kaplıyorsun denizi
Ve açıkta, dalgada, sandallar gibi okşuyor suları sözcüklerim
Seninle aynı anlamda kavuştukça

MEZARLIK ÇİÇEĞİ

Dağlıyor dilimi söylediğin dizeler
O Fetret devrine zehirli ırmak
Böcek tutmuş kış ve acı bir bakış deltası
Beyaz rahminde mercanlanırken

Bir mezarlık çiçeğisin sen camgöbeği ebruli
Tutup gövdeme sürüyorum seni
Doğuyor tecritimde bakire duygu
Duyuluyor kuş kanadında
Tanık oluyor göz, şiir kadar
Aşk tarihi, yeşil kimlikli Fuzuli

Coğrafyam mecazi kahküllü ufuklar,
Ricat ve at mavili uyak birbirine
Çapraz geçtiğim sokaklar, gece sinemaları
Önümde baştanbaşa bir ekvator kuşağı:

Bir mezarlık çiçeğisin sen ebruli.
Yağmur yağarsın renklenir toprak:
Burda gönlüme gül olur kaybolur bahar,
Orda gün olur takvim
En gerekli yerinden başlar

Ali Cengizkan (1954)

SOLFASOL OTOBÜSÜ

Haydi gel, bir kere daha deniyelim,
Mutluluk hakkını kaptırma başkasına.
Solfasol otobüsüne binelim sıkışıktır,
Yakın olmanı istiyorum bana.
Asu gel, bir kere daha deniyelim.

Bu otobüs en kalabalık, en coşkunu,
Yollarda hemen hergün kaza,
Ama olsun, biz yine ona binelim.
Şöyle geç, hem biraz daha sokul,
Duymak isterim o kızoğlan kokunu.

Senin ellerin ne küçükmüş ki
Tutuğun bir ölü gövde olmasın
Derin nefes al, geleceği düşün.
Bilincini sık, yaşlar dolmasın,
Senin gözlerin ne büyükmüş ki.

Asu gel, bir kere daha deniyelim.
Asu gel solfasol otobüsüne binelim.

Hüseyin Ferhad (1954)

METAFİZİK

Seni bir kilise avlusunda dilenmeliyim artık
haçlara gerilmiş avuçlarımda bir suskun çan.
– Ben değil miyim şu yıkıntıların üzerine uzanan
saçlarım darmadağınık.

Seni bir tapınağın avlusunda dilenmeliyim artık,
çıplak ayaklarına sürmeliyim o ilençli yüzümü..
– Ben değil miyim kemirip duran madde'ye verilmiş tek sözümü

aklım darmadağınık.

Seni bir cami avlusunda dilenmeliyim artık,
kirli bir mendil gibi sermeliyim yüreğimi önünde.
– Ne var içimi kanatan bu ezan seslerinde
mihrabım darmadağınık.

Veysel Çolak (1954)

SANSÜRE UĞRAYAN AŞKLAR SERGİSİ

Suyılında öleceğim artık
Anılar karlı dağlar engini,
Sesimi al diline!
Yankısı bu dönüşü olmayan her yolculuğun.
Martılarına ninni söylesin sonra
Kendi gözyaşından oluşan deniz.

Bir söğüt ağacını sevmek kadar güzel
Zebranın sırtında bir deli ırmağı geçmek
Gökkuşağına asılı kalmış yağmur damlası
Soluğun uzuyor buğulanıyor yüzün
Kışkırtan bir şey oluyor ıssızlığın
Rüzgârını özleyen bir okyanus
Kıyılara vuruyor
Çalkalayıp duruyor kendini.

Sokağa açılan kapı oluyorsun gene
Arkadaş ıslıklarında saklanan çocukluğum,
Ayrılıklara gidiliyor senden
Hırsızlaşma sevişir yere düşerim
Gökyüzünün göğsüme sokulduğu an.

Oysa seni savunmak istiyorum, kendimi de
Gece kalınlaşıyor ve duymak istediğin yalan
Eskiyor çarşafın tanıklığı
Ve bir çiçeğin açarken duyduğu acı.

Şaşırsam bir an
Çağırmış oluyorum hazırda bekleyen bir kırgınlığı,
Benden veremeyeceğim şeyi istiyorsunuz
Ben sizde olmayan şeyi.

Zaman sahibi olamamak bu.

Oğuzhan Akay (1955)

HER İHTİMALE KARŞI MUALLA

Beyaz atlı prensin gecikecekmiş Mualla
Tenha bir çiçek açıyor gölgende
Yalnızlık emlâk ofisinde işe başladım
Birdenbire bahar inecek kalbime Mualla
Yemin ediyorum

Beyaz atlı prensin gecikecekmiş Mualla
Bakışlarımı ona benzetebilirim geceleyin
Hasretimi saklamaya kıyamıyorum
Esneme günlükleri yağıyor defterime
Birdenbire sevebilirsin beni Mualla
Yemin ediyorum

Kıymeti harbiyem olsa Harbiye'ye yazılırdım
Bir ihtilal de senin için yapardım
Yemin etmiyorum.

Turgay Fişekçi (1956)

BİR YAŞGÜNÜ İÇİN İÇDÖKÜMÜ

Gözlerinin aklarından dökülürler sokaklara
Her sabah işe giden çocuklar
Saçlarının kıvrımlarından kayarlar güle oynaya
Bağırışları karışır kentin bulvarlarında
Egzozlarla zehirlenen yaprakların hışırtısına

Sen o yaprakların altında beklersin
Saçlarında çocuk ağızları, kavun ve kirazlar
Bir hayatın en güzel rastlantısını.
– Hayatım bir çile yündür
Bacaklarım birer şiş
Her adımla bir ilmik örülür –

Sana yaklaşınca yaklaşırım Dünyaya
En güzel sesleri süzülür
Kirpik tuşlarına dokunduğumda.
Yüzünde karşılaştığım sanat
– En eski arkadaşım –
Hiç tanımadığım biri gibi
Durmadan şaşırtır beni.
Yemekler lezzetlenir
Yüzünün ışığı düşmüşse üzerlerine
Gözlerinin aklığında oynar çocuklar
Kediler gibi rarra rurra
Sevgiyi ilk kez gören bir çocuğun sesidir rakrak
Akşam olunca iner yatağına.

Yağmurlar yıkar bütün gece
Kentin en büyük alanı olan gözlerini
Sabahları yüzündeki sistir
Gemimi bağlayan yatağına
Sokaklarda trafik kilitlenir
Kol kıvrımından ayrılamazken dudaklarım.

●

İşte böyle geçti yıllar, daha da geçer belki
Bir insana alışmak, çaya, müziğe, bir filme alışır gibi
İki kişi arasında kendine yer açması bir duygunun.

Boşluğa kurulan bir yuvadır o
Yılbaşlarında kestaneli hindilerden
Hayatıma karışan bir hastanenin nöbet odasından
Deniz kıyılarından, kitaplardan taşınan çerçöple
İçinde hayat yumurtası büyütülen.
İçte titiz bir anne gibi
Onu bir toz birikintisi sanıp süpürme isteği.

İşte böyle geçti yıllar, daha da geçer belki
Boşluğa kurulan o yuvaya taşıdıklarımızla
Acı ve özlemlerimiz
Geçmiş ve geleceğimiz.

BİR SABAH ŞARKISI

Açıyorum gözümü
Karşımda sen
Toprağın kokusu üzerinde
Geldiğin yolları sormuyorum.

Mavi bir sabah
Kuş cıvıltılarından bir taç alnında
Oturuyorsun yatağımın kıyısında
Yüzün yumuşak
Bekler gibi bir öpüşü.

Sessiz bir sabah
Gözlerinin pınarından çekip alıyorum sözcükleri
Yüreğinde bir sitem var söndüremediğim
Yaksın istiyorum beni o ateş
Tek sen üzülme.

Ellerin sabah mahmurluğunda
Bir insan yüreğinde olabilecek tüm duygularla
Şafağın ilk ışıkları gibi beyaz
Dokunuyor yanaklarıma
O anda dünyada
Sevgiden başka bir gerçek...
Bugün ağlamayacağım
Yaşadığını düşünerek.

NAR AĞACI

Yastığında şiirlerle yatan gül!
Yüzünle gelirdi gün ve gece
Çağlayanlar dökülürken şakağından
Kumrular serinlerdi boynunun gölgeliklerinde

Rastlantı sabahı bir kediydim pencerende
Bir kâse süttü yüzün, doyurdu beni
Pembe soluk, göğsünde kayan çocuk eli
Sevgi yapraklı yıldızlardı gözlerinde

Geceler boyu aştığım yolları boyardı
Başımda sonsuz göğün deldiği bulutlar
Karanlık, hüzünden maske
Hayat, aydınlığı olmayan bir ışıktı içimde

Gövdesindeki güçten şaşkın nar ağacı!
Duman ve silahlarla yıkılmıştık
Geliş gidişlerin sarstı dünyayı
Yaşamak, senden uzak olamaz artık.

Haydar Ergülen (1956)

"MUTLU EVLİLİK"

– mutlu evlilik vardır dünyada –

karımın gözleri bal rengi saçları perma
ben izin verdim güvercinim öyle güzel ki
biz sade yurttaşlarız bayım şimdi olduğu gibi
bir saçın haylaz tellerine takarız mutluluğu

karım bir melek gibi düş inceliğinde
uzun uzun susar yıllarca konuşmuş gibi
pullarım yıldız yıldız oynaşırken içinde
susar ela gözlerinde engin bir derinliği
düşerim gölgesiz denizlere eririm sanki

bilmenizi isterim ki sayın görüşmeci
tek ve kesin bir yanıtımız var bizim
soruşturmalara dünyaya geleceğe
mutluluk yüzümüzün olağan rengi
namuslu ve kurallar çizgisinde insanlarız
yargı evindeymişiz gibi yanıtlayacağız sizi

özgürüz üstelik ciddi bir iştir özgürlük
paranın dolaşıma girmesiyle başlar tarihi
dolaşık özgürlüğün işe yarar bir bölümü de
kıvrılıp süzülerek girmekte cebimize
ah kutsal kardeşliğiniz dünya durdukça dursun
ey çağlayarak dökülen ulu para ırmakları
ey hür dünya gibi dalımıza konan özgürlük

tarih deyince ortak geçmişimizi anımsıyorum
kadınlar kanları pahasına yazarlar tarihi
karımın tarihi yoktu kanı dökülünceye değin
karımın yaşı üç gülmeyin üç yıldır evliyiz
üç yıldır iç ve dış düşmanlara karşı
biz kipiyle konuşmanın sevinci içindeyiz

nasıl politik olmayız herşey politik
güncel politika tartışmalarına girmeyiz
seçimlerde oyumuzu atarız en iyisi demokrasi
gündemimizde varsa yoksa aile politikası
seçimsiz kavgasız saygılı sessiz

geceleri koruyucular alırız yurttaşlık gereği

güzel göğüslerimiz geniş omuzlarımızla uyum içindeyiz
yunan tanrıları gibi çılgınca sevişiriz
çocuklar doğururuz zümrüt gözlü bol kirpikli

ruhumuzun aynası kitaplar duvarları süslüyor
hayran gözlerimizi okşamakta boydan boya renkleri
bu kitabın rengi ne hoş filizi yeşil
sana bu renk bir kazak örmeliyim kocacım
trajik bir roman mı okuyorsun demek kış geldi
ilk kar düşmeden koyu giysilere bürünmeli

mektuplar ailemizin gizli tarihi
deli bir kan akıyor ilk mektuplarda
'seni alamazsam öldürürüm kendimi'
bunu görmenizi istemezdim kişiye özel
'seni soyunuk çekecek bir çekici olsaydı
yokluğunda hiç duymazdım özlemini'
mektuplar çocuk biraz çapkın çokca tarihi
'öyle mutluyum ki seninle bi yağmurumuz eksik
sustuğumuzda şöyle inceden çiseleyen
ilk sinemaların kaçamak öpüşlerin yağmuru'

aile fotoğrafları kuşaklar boyu kalacak belge
benim saçlarım ortadan ayrık karımınkiler perma
bakın şu gülüşün eskimezliğine tarih gelse bozamaz
burda kuğulu parktayız önümüzde kuğular
ha kuğunun boynu ha karımın inceliği
bense bir sığınak gibiyim olduğum yerde
karım pembe bir gül gibi ilişmiş göğsüme
bunlar karımın elleri güzel elleri ince
sanki sevgisini katıyor yediğimiz yemeklere
kıyıdaki tabağa uzanan benim elim
sofrayı toplarken yardım ediyorum güvercinime

açıklar mısınız neler karalıyorsunuz böyle
öznesi ölü bir kadın olan ebedi bir aşk mı
boğulmuş bir gençlik mi yatıyor karımın yüreğinde
işte bayım ömrümüz tümüyle önünüzde
gülümseyen bir fotoğraf gibi mutlu ve gerçek
son ve mutlak bir yanıt gerekecek size

dünya ölümlü dünya bu aşk birgün bitecek
karımla ben ölüm denen sonsuzluğa düşünce.

Adnan Özer (1957)

TOMURCUK DUASI

gamzeler kapısını yüzüme vurma

dönüp geleceğim nasılsa
kayalar sökerek gerisin geri

kırlangıç yuvasını şerbetle sıva

uçup konacağım nasılsa
kanatlar kırarak gerisin geri

tomurcuk duasını yüz kere sına

solup açacağım nasılsa
yapraklar takarak gerisin geri

YENİ SEVDALININ SABAHI

seher vakti
siliniyor yeryüzünün sürmesi gözünden
kırılıyor gökyüzünün camları
iğneler, ısırıklarla dolu
denizin yorgun kolları
şafak

gerdek sabahının pembe gelini
açıyor perdelerini
yellerin çiğden kanatları
ırgalıyor gülleri, zambakları

uyanıyor delikanlı
düşünü bitiremeden
– aşığım
diyor
– yanığım
savurup göğsünün sapını samanını

Suat Vardal (1957)

GİDİNCE

Her yanım sen kokacaksın ben gidince
buğulu genç kız kokun
saklayıp tütsüleyip duracak yüreğimi

Saçma çiçek takmadan da
çiçekler görürüm saçında
sarı pembe beyaz
gözlerin hep korkuludur biraz

Yalnız hep çiçeklerle süslü başın
ben gidince her yanım sen kokacaksın

TAKILSIN SAÇLARINA

sevgilim bu gece gel
kırmızı düz pabuçlarını göreyim
uzatırken ayağını açık pencereden

yüreğim beni bırakıp koltuğumda öylece
takılsın saçlarına hemencik
gülüp kaçarken sen
dünyanın en güzel yerlerine
kalayım uçsuz bucaksız saçmalıklarımla bir başıma
gözlerim donup kalsın ardınızdan

sevgilim bu gece gel
gel ve götür yüreğimi
gezdir dünyanın en güzel yerlerinde

Mehmet Yaşın (1958)

DOKUZ TUTKU ŞİİRİ'NDEN

Üçüncü Şiir

BEN ONDA UMUTSUZLUĞU SEVİYORUM
soyu tükenen küçük bir balıktır
yüzer kirli sularda
kırılan günışığını takarak
gümüşzırhlı pullarına
yüzer hâlâ.

Akşamları yakamozlar yanar
ve aşkın lanetlediği bu beton kentle
alay eder ay
"Petrol artıklarının arasında hâlâ bir aşk yaşar
bir aşk, yalnız, aykırı, yasak
hiçbir silahı yok dünyaya karşı kendini savunacak"
akıntıya yüz çevirerek yüzer
yüzer hâlâ okyanuslara.

Ben onu umutsuzca seviyorum
mutluyum – çünkü hâlâ sevebiliyorum.

Dördüncü Şiir

SENİNLE DİLE GELİR SESSİZLİĞİ GECENİN
çırılçıplak bir çığlık gibi beni soyar benden
beyaz çarşaflarla, loş ışıklara benzeyen sesin
ve sıcaklığınla, titreyerek
kozalağından çıkar bir kelebek
kanatlanır suda ışıldayan taçyapraklar
savrulur saçların uçar

sevgilim sevgilim sevgilim

Kasırgalar koparır ıslak soluğun kasıklarımda
kasıklarımda koşumsuz bir kısrak koşar
koşar sana

Ahmet Erhan (1958)

SEVGİLİ

Çiçekler vardı derilmeyi bekleyen
O uçsuz bucaksız kırlarda.
Gökyüzünde ay bakacak göz arardı.
Bir dut ağacı vardı, yüce
Hiçbir çocuğun üstüne tırmanmadığı.
Testiyi unutmuştuk pencerenin önünde
İçi su doluydu, su soğumuştu.
Masanın üstünde bir dilim ekmek
Isırılıp bırakılmıştı.
Denizin kıyısında bir mavi tekne
Birbaşına salınıyordu.
Gökyüzü vardı derin,
Toprak göz alabildiğince...

Sonra sen geldin
Çakıllı yoldan geldin, şen şakrak
Bir su gibi kollarıma aktın
Nesneler anlam buldu seninle
Benim güleç yüzlü, kara gözlü sevgilim
Saçlarını yüzüne dökerek
Yerleri süpürdün, bahçeyi suladın,
Masayı temizledin...

Ferruh Tunç (1958)

GARİBAŞK

Yazardın sen de bu şiiri
konuşsak
götürse sözler yürekte doğan sevinçleri

Sözler mi yürektekini vaftiz edecekti
kim sözler yüzünden aşklar yitirmedi

Yan yana olsak
yani çok uzak
anlardın
bu şiiri

Kükreyen bir gök buluşturardı oysa bizi
savrulan sağanak okşardı ürperen tenimizi

– bilirim kırgınsındır bu yüzden başka kadınlar gibi -

Gözlerimde saklayarak ısıtarak yüreğimde
korudum barbar sözler istilasından çünkü seni

sustum

Dönüşmesin diye sonun başlangıcına ilk sözüm
aklın bize ilişmesin bile sevincimize
gömdüm
o sessiz lahite ikimizi

Sunay Akın (1962)

AYRILIK ŞİİRİ

Her satırı
mendireğe dizili karabataklara benzeyen
bir mektup bırakarak
balıkçı koyundan
sisler içinde uzaklaşan kayık gibi
bir sabah usulca ayrıldın
koynumdan

Bütün yolcularını
boğaz köprüsünün çaldığı
araba vapurunun
boş seferleri
gibi yalnızca rüzgâr
gezinir sensiz
yüreğimde

Durgun bir sudur aslında deniz
ki çocukların
acemi oltalarını denedikleri
kuytu bir iskelenin
tahtaları altına yazdığım
ayrılık şiirini okudukça
dalgalanır.

küçük İskender (1964)

BİR AYRILIĞIN ANATOMİSİ

dün gece, ağzından ağzıma fışkıran sözcükler
– bir ihanet nüvesi –
ve o gize bürünmüş yaşlı masal kahramanları
ve 'sen sus çocuk!' gag'leriyle süslü tiradlar
ve perde kapandı! artık tiyatrolar hela olacak!

artık ayrıldık, aşkımız bir rüzgâr gibi geçti!
aşkımız bir günahtı, ve bir yaz günü bitti!
unut sana yazdıklarımı ve unut sevişmelerimizi
memelerini geri al ve geri ver penisimi

ulan istanbul! bu bana reva mıdır?
ulan o denli sevmişim, müstehak mıdır?
..ktirip gidiyorum başınızın çaresine bakın
arabesk dinleyeceğim işte!
rakı içeceğim
intihar edeceğim
kıçınıza kına yakın!

BİR MARTIYI AĞLATTIN SEN, II

sonra sabaha karşı bir ceren de ölür

benzin istasyonlarına çektiğin
otomobilden akan yeşil yaşlar :
neyin nesi bir sabit aşkın tasviri,
suyun uykusu yok! su rüya işitmez artık!
indirin beni senin yüzünden..

ucuz peynirler, ah kötü şaraplarla
ucuz hüzünler, ah kötü hatıralarla
geçtigeçtigeçti geç'ti ömrümüz
o zaman keserim ben de kötü kollarımı
ucuz jiletlerle
o zaman inlerim ben de kötü çocuklar
ucuz sevişmelerle
hep bir boka batmış hokkabaz fırlar
yaralardan

yaralardan lav gelir meni gelir
lav meniye bulanır ihanete dökülür
eskimiş sevgililer bulup geceleri
dövüşürüm sokak sokak
tırnaklarımı söke söke dirilir ihtiras

sen bir cam kırığısın kalbime gömülü
ilerliyorsun yavaş yavaş kanatarak
ha varlığın ha bir yangın
ha temaslar ha bir kuran
farketmedi yağmur hiçbirimizi!

kaçışacağız içimize
karışacağız sensizce hayat zerrelerine
senin avcunda bir tül ipliği kırıntısı
benim saçlarımda bir güz ikindiciği

karının biri arabesk okuyacak adımıza
içip içip sapıtacak birileri bizim için
sonra.. sonra, unutulacağız bir gün
derin bir yorgunluk kalacak yerimizde..

"bir martıyı ağlattın ben bir çocuk
sen bir çocuk intihar eder artık"

Ali Asker Barut (1964)

BİR GÖVDEDEN BİR GÖVDEYE KARANFİL AKTARIMI

Biz aşka gelelim
Evet ekmeğimiz küçüldü
Evet bir gün çalışmasak üç gün açız
İyisi mi geceyi sevişerek geçirelim
Yani samanlıkta coğrafya dersi.

Yeniden çizelim Türkiye haritasını
Bu kez biraz daha koyu mavi gösterelim büyük suları
Dağların ama aynı kalsın rengi
En güzel kahverengi anlatır çünkü ıssızlığı
Her hafta, örneğin değiştirelim başkenti.

Evet yorgunuz, evet yürek deyince
Solgun bir yaprağı gösteriyoruz birbirimize
Hatırla nasıl tanımlamıştık aşkı
Bir gövdeden bir gövdeye karanfil aktarımı
Yani birlikte niye yaşamıyalım bu duygusal zamanı.

Üstümüzde kanatlarını germiş dişi bir kartal –
Doruklara çağırıyor erkeğini.

GÖVEL KUŞ

gece tünedi avucuma
bir kuş garipçe
sardı sevdayı başıma
yaktı yüreğimi can içinde

gövel kuşun kanadı
buğday tenime değdi
ah kuş kardeş kuş
seni seslemeye ad olaydı

ağacın dalında göz
yeşil çağla

acılar çocuğu ozan
yirmi yaşında

ah kuş kardeş kuş
seviyorum bir kız
bu sorumsuz
bu delişmen yaşımda

İKİ AYRI IRMAĞI

Fiyakayla geçiyor denizden yelkovan kuşları.
İskelede sisin bağladığı bir yolcu vapuru –
Biz olsak da kimseler yok
Günün böyle tenha bir vakti.

Gökyüzünde paçalı iki güvercin –
Sorar bir aşk kırgını;
Yan yana olmak nedir sence?
Yanımızda, yöremizde yıkılmış iyi insanlar
Kimin gülmeye gücü var gerçekte.

Üzgün yüzünle akıyor
Ayaklarının altındaki su;
Orda hayatı anlayan bakışınla buluştum;
Küçük bir bulut, bir bulut daha
Derken dünyanın bütün bulutları
Hep birlikte yağdı gözlerinde.

Adını bilmediğim kır çiçekleri koktu,
Saçlarında biriken rüzgâr;
Güneşin altında o rüzgârı uzun uzun içime çektim
Ve anladım neydi
İki ayrı ırmağı aynı yatakta buluşturan sevgi.

KISA BİYOGRAFİLER

A. Kadir (1917-1985). Şiire Nâzım Hikmet etkisinde başlamasına karşın, zamanla 1940 toplumcu gerçekçi kuşağının özgün isimlerinden biri oldu. İçten bir anlatımla toplum sorunları ve yenik hayatların acılığını yansıttı. Mevlana, Hayyam, Tevfik Fikret gibi yazarları günümüz diline aktarmasıyla da tanındı. Bütün şiirleri *Mutlu Olmak Varken* adıyla Can Yayınları'nca yayımlandı.

Ahmed Arif (1927-1991). Doğu Anadolu halkının türküleri, ağıtları, masallarıyla beslenen, coşkulu, öfkeli, çarpıcı, derin bir insan sevgisiyle yoğrulmuş şiirleriyle çağdaş Türk şiirinin en büyük ustalarından biri sayıldı. Cem Yayınevi'nce basılan tek şiir kitabı *Hasretinden Prangalar Eskittim*, 1992'de otuzuncu basıma ulaşarak Türkiye'nin en çok satılan şiir kitaplarından biri oldu.

Ahmet Haşim (1884-1933). Fransız Sembolistlerinden etkilenerek yazdığı şiirlerle çağdaş Türk şiirinin kurucularından sayılır. Tümü aruz ölçüsüyle yazılan şiirlerinde hayal gücü ve müzik özelliklerinin öne çıkıp, anlamın geri plana itildiği saf bir şiirin en iyi örneklerini verdi. Şiir kitapları *Göl Saatleri* (1921) ve *Piyale* (1926), günümüzde *Bütün Şiirleri* adıyla Can Yayınları'nca tek bir ciltte toplandı.

Akay, Oğuzhan (1955). 1990'larda "Adam Sanat" dergisinde sürekli olarak yayımlanan, ironiye dayalı şiirleriyle tanındı. Kitabı Şiir Atı Yayınlarından çıktı: *CinAyetler* (1990).

Akgün, Nahit Ulvi (1918). 1940'lardan günümüze ulaşan şiir serüveninde aşk, günlük hayatın tatlı yönleri, yaşamın türlü durakları gibi temaları işledi. Kitapları: *Üç Gönül* (1937), *Leylâ* (1937), *Irgat* (1942), *Sebep* (M. Serpin'le, 1945), *Birisi* (1955), *Karanlıkta Bir Ağaç* (1960), *Gerçek Düş* (1965), *Evren Türküsü* (1966), *Ağaçlar Uyanınca* (1971), *Eksilen Gökyüzü* (1980), *Güneş Açınca* (1985).

Akın, Sunay (1962). Hemen tüm dergilerde peşpeşe yayımlanan şiirleriyle tanındı. Lirizm, ince bir alaycılık ve hüzün şiirlerinin başta gelen özellikleri oldu. Şiir kitapları Cem Yaymları'nca yayımlandı: *Makiler* (1990), *AntikAcılar* (1991).

Aksal,SabahattinKudret (1920 - 1993). 1940'larda günlük yaşamdan aldığı izlenimleri arı bir söyleyişle yansıtan şiirleriyle tanındı. Sonraki yıllarda düşünceyi yoğunlaştıran söyleyişlere yöneldi. Bütün şiirleri Cem Yayınevi'nce *Şiirler* (1988) adıyla yayımlandı.

Alova, Erdal (1952). 1970'lerde çıkış yapan şairler arasında başarı çizgisiyle kendine özel bir yer edindi. Kavafis, Lorca, Neruda, Guillevic gibi şairlerden yaptığı çevirilerle de tanındı. Kitapları *En Son Çıkan Şarkılar* (1980), *Giz Dökümü* (1990).

Altınel, Sabri (1926-1985). Az yazmasına karşın özenli şiir işçiliği, yalın dili ve şiir çizgisindeki tutarlığıyla tanındı. Yaşamın bir şiir deneyinden geçirilmesi için çaba gösterdi. Şiir kitapları Adam Yayınları'nca yayımlandı. *Zamanın Yüreği* (1982), *Şiirler* (1983).

Altıok, Metin (1940). Öz ve biçim kaynaşmasının, taze bir duyarlığın başarı örnekleri sayılan, lirik şiirleriyle tanındı. Şiir kitapları *Gezgin* (1976), *Yerleşik Yabancı* (1981), *Kendinin Avcısı* (1979), *Küçük Tragedyalar* (1981), *İpek ve Kılabtan* (1987) *Gerçeğin Öte Yakası* (1990), *Süveyda* (1991).

Anday, Melih Cevdet (1915). "Garip" akımı kurucularından. 1956'ya dek, açık, anlamını kolay ileten, güçlü, kimileri belleklere kazınmış şiirler yazdıktan sonra şiir anlayışını tümüyle değiştirerek kapalı, yoğun, derinlikli, zaman zaman felsefeye yaslanan, düşünsel ağırlıklı bir şiire yöneldi. Bütün şiirleri Adam Yayınları'nda 6 kitapta toplandı: *Rahatı Kaçan Ağaç* (1985), *Kolları Bağlı Odysseus* (1985), *Teknenin Ölümü* (1985), *Ölümsüzlük Ardında Gılgamış* (1982), *Tanıdık Dünya* (1984), *Güneşte* (1989).

Arıburnu, Orhon Murat (1920-1989) Senaryo yazarı, oyuncu ve film yönetmeni olarak tanındı. Güçlü bir alaycılık taşıyan çoğu kısa şiirleri ağızdan ağıza yayıldı. Bütün şiirleri, Adam Yayınları'nca *Buruk Dünya* (1985) adıyla yayımlandı.

Barut, Ali Asker (1964). "Adam Sanat" dergisinde sürekli yayımlanan şiirleriyle kendinden önceki şiir ustalarını iyi özümsemiş, rahat söyleyişli bir şair olarak tanındı. İlk kitabı *Rüzgârla Dolu* (1992) Adam Yayınları arasında çıktı.

Batur, Enis (1952). 1970'lerde yenilikçi bir şiirin temsilcisi olarak tanındı Şiirlerinin yanı sıra denemeleri ve çıkardığı dergilerle de kuşa-

ğının başta gelen isimlerinden biri oldu. Şiir kitapları : *Eros ve Hgades* (1973), *Bir Ortaçağ Yalnızlığı* (1973), *Nil* (1975), *Ara Kitab* (1976), *İblise Göre İncil* (1979), *Kandil* (1981), *Tuğralar* (1985), *Gri Divan* (1990) *Koma Provaları* (1990), *Perişey* (1992).

Behram, Nihat (1946). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Şiir kitapları : *Hayatımız Üzerine Şiirler* (1972), *Fırtınayla, Borayla Denenmiş Arkadaşlıklar (*1974), *Dövüşe Dövüşe Yürünecek* (1976), *Hayatı Tutuşturan Acılar (*1978), *Irmak Boylarında Turaç Seslerinde* (1980), *Savrulmuş Bir Ömrün Günlerinde* (1982), *Yine de Gülümseyerek* (1987).

Behramoğlu, Ataol (1942). Yalın söyleyişlerle, toplum ve bireye ilişkin ilerici düşüncelerin şiirini yakalamaya çalıştı. Şiirlerinin yanında, çevirileri, yayımladığı dergiler ve yazdığı eleştiri yazılarıyla da kuşağının başta gelen yazarlarından biri oldu. Tüm şiirleri Adam Yayınları'nca üç kitapta toplandı *Bir Gün Mutlaka, Yaşadıklarımdan Öğrendiğim Bir Şey Var, Kızıma Mektuplar.*

Berfe, Süreyya (1943). Konuşma dilinden yola çıkarak, ironiyle beslediği, kendisi ve çevresiyle sürekli hesaplaşan, içtenlikli şiirleriyle tanındı. Bütün şiirleri *Ufkun Dışında* (1985) adıyla yayımlandı. *Şiir Çalışmaları* adlı yeni kitabı Can Yayınları'ndan çıktı.

Berk, İlhan (1918). Yaptığı başarılı biçim denemeleriyle çok çeşitli anlayışlarda ürünler vererek çağdaş Türk şiiri içinde kendine özgü bir yer edindi. Çarpıcılık ve şaşırtıcılık şiirlerinin değişmeyen özelliği oldu. Adam Yayınları'nca yayımlanan bütün şiirleri şu kitaplarda toplandı: *Günaydın Yeryüzü* (1982), *Galile Denizi* (1982), *Âşıkane* (1982), *Atlas* (1987), *Kül* (1992), *Deniz Eskisi-Şiirin Gizli Tarihi* (1982), *Delta ve Çocuk* (1984), *Galata* (1985), *Güzel Irmak* (1988), *Pera* (1990).

Berköz, Egemen (1941). Alçak sesli bir konuşma tonuyla yazdığı, İzlenimci özellikler taşıyan şiirleriyle tanındı. Kitaplarından yaptığı seçme şiirleri *Yalnız ve Birlikte* (1985) adıyla Adam Yayınları'nda yayımladı.

Birsel, Salâh (1919). Halk şiirine yaklaşan yalınlığı, konularına hoşgörülü ve ince alaylı yaklaşımıyla dikkat çekti. Asıl ünlenmesi 1970'lerde yayımlanan deneme kitaplarıyla oldu . *Bütün Şiirleri* Ada Yayınları'nca yayımlandı.

Cansever, Edip (1928-1986). İnsanın iç dünyasında ve yaşamın çeşitli alanlarında anlatılamayan, anlatılamadan kalan şeyleri yakalayıp başarıyla şiirleştirdi. Genellikle uzun soluklu, çok sesli şiirler yazdı. Kurduğu şiir dünyasının benzersizliğiyle tanındı. Ölümünden sonra bütün şiirleri Adam Yayınları'nca iki ciltte toplanarak yayımlandı: *Yerçekimli Karanfil, Şairin Seyir Defteri.*

Cemal Süreya (1931-1990). Yazdığı her şiir büyük ilgi toplayarak döneminin başta gelen şairlerinden biri sayıldı. Şiirin sınırlarını genişleten, özgün imge dünyasıyla dönemini ve sonraki kuşakları önemli ölçüde etkiledi. Bütün şiirleri Can Yayınları'nca *Sevda Sözleri* adıyla yayımlandı.

Cengiz, Metin (1953). Dile önem veren, geleneğe bağlı, başkaldırı şiirleri yazdı. Kitapları: *Bir Tufan Sonrası* (1988), *Büyük Sevişme* (1989), *Zehrinde Açan Zambak* (1991).

Cengizkan, Ali (1954). 1970'lerin ikinci yarısında "Türkiye Yazıları","Türk Dili" vb. dergilerde yayımlanan şiirleri ve şiir üstüne yazılarıyla tanındı. Kitapları *Senlere* (1980), *Çocuk Ömrümüz* (1982), *Yunan Dosyası* (1983), *Yürüyüşler ve Duruşlar* (1984), *Bağımlı Şiir* (1986), *Ankara Ankara Güzel Ankara* (1987).

Cumalı, Necati (1921). 1940'larda sevgi, sevinç, özlem gibi bireysel konularla çağın toplumsal sorunlarını birlikte ele alan yalın anlatımlı lirik şiirleriyle tanındı. Bütün şiirleri Can Yayınları'nca iki cilt olarak yayımlandı: *Aşklar Yalnızlıklar* (1985), *Kısmeti Kapalı Gençlik* (1986).

Çankaya, Erol (1953). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Kitapları Bilgi Yayınevi'nde *Cehennem Biziz* (1976), Adam Yayınları'nda *Asıl Adı Gökyüzü.* (1985).

Çapan, Cevat (1933). Yunan, İngiliz, Amerikan, Rus vb. ülkelerin şairlerinden yaptığı çevirilerle yaygın bir üne erdikten sonra olgunluk döneminde yayımladığı kendi şiirleriyle de şiirin ustası olduğunu kanıtladı. Adam Yayınları'nca yayımlanan şiir kitapları: *Dön Güvercin Dön* (1985), *Doğal Tarih* (1990).

Çelebi, Asaf Halet (1907-1958). Çok iyi bildiği eski edebiyat ve İran edebiyatının etkisiyle, konularını eski Doğu uygarlıkları ve masallarından alan egzotik şiirleriyle tanındı. 1940'lardaki şiirde yeni-

leşme hareketine de katıldı. Bütün şiirleri *Om Mani Padme Hum* adıyla Adam Yayınları arasındadır.

Çelik, Müslim (1952). 1980'lerde folklordan kaynaklanan şiirleriyle tanındı. Şiirleri Cem Yayınevi'nce yayımlandı: *Peryavşan* (1989), *İhbarlı Gül* (1991).

Çolak, Veysel (1954). 1970'lerde çeşitli dergilerde yayımlanan siyasal içerikli, yüksek sesle söylenen şiirleriyle tanındı. Kitapları *Terin Yaktığı Bir Yaradan* (1978), *Günlerin Yağmurunda* (1980), *Aşkolsun* (1982), *Ötesi Yar* (1985), *Fotoğraf Arkalıkları* (1985), *Ölüler Diyaloğu* (1988).

Dağlarca, Fazıl Hüsnü (1914). Sayısı elliyi geçen kitabıyla 20. yüzyıl Türk şiirinin en üretken şairi. 1935'de yayımlanan ilk kitabı *Havaya Çizilen Dünya* ve ardından *Çocuk ve Allah* (1940) ile kişiliği ve şiiri çevresinde uyandırdığı ilgi günümüze dek sürdü. Şiirlerinde mağara devri insanlarından günümüz insanına dek, kişioğlunun iç ve dış dünyasını çok yönlü davranış ve çatışmalarıyla, kendine özgü, benzersiz anlatımıyla işledi. Başlıca kitapları: *Daha* (1943), *Çakırın Destanı* (1945), *Toprak Ana* (1950), *Aç Yazı* (1951), *Âsû* (1955), *Türk Olmak* (1963), *Haydi* (1968), *Horoz* (1977), *Nötron Bombası* (1981), *Uzaklarla Giyinmek* (1990).

Damar, Arif (1925). 1940 toplumcu şairler kuşağı içinde yoğun içerikli, biçimde titiz şiirleriyle tanındı. Toplu şiirleri Can Yayınları'nda iki cilt olarak yayımlandı: *Alıcı Kuşu Kardeşliğin, Ay Kar Toplamaz ki*. Yeni şiirleri *Onarırken Kendini* (1992) adıyla Varlık Yayınevi'nde çıktı.

Demiraslan, İlhan (1928-1980). Önceleri çocukluk anılarının ve gençlik yıllarının dünyasını yansıttığı şiirleriyle tanındı. Sonraları düşünce şiirine geçtiği görüldü. Şiir Kitapları: *İncir Ağacı* (1952), *Eller Ekmeğe Doğru* (1958).

Dıranas, Ahmet Muhip (1908-1980). Batı şiiriyle geleneksel Türk şiirini ustaca değerlendirdiği ince duyarlıklı şiir evreniyle tanınır. "Fahriye Abla", "Kar", "Olvido" gibi az sayıda şiiri büyük yaygınlık kazandı. Tek şiir kitabı *Şiirler* 1974'de yayımlandı.

Durbaş, Refik (1944). 1960'larda şiir yayımlamaya başlayan kuşağın, seçkinleşen şairlerinden biri oldu. Yoksul kent insanlarının yaşamını

yansıtmadaki başarısıyla tanındı ve yaygınlaştı. Toplu şiirleri 1992'de Papirüs yayınlarınca beş kitapta toplandı.

Eloğlu, Metin (1927-1985). Kendine özgü çarpıcı, şaşalatıcı şiirlerinde yoksul kent yaşamını, sokak aralarını, kendi sözcükleri, başkaldırısı ve keskin yergi gücüyle yansıttı. 1960 sonrasında ise şiiri kapalı bir çizgiye kaydı. Kitapları Adam Yayınları'nca yayımlandı: *Yine* (1982), *Şiirce* (1982), *Hep* (1982), *Önce Kadınlar* (1984).

Ergülen, Haydar (1955). 1981'de "Gösteri" dergisince düzenlenen şiir yarışmasında kazandığı ikincilik ödülüyle tanındı. Kitapları: *Karşılığını Bulamamış Sorular* (1982), *Sırat Şiirleri* (1991), *Sokak Prensesi* (1991).

Erhan, Ahmet (1958). 1976'da, daha onsekiz yaşında yayımlamaya başladığı şiirleriyle güçlü bir şair olarak tanındı. Büyük ilgi uyandıran ve tartışmalara neden olan ilk kitabı *Alacakaranlıktaki Ülke*'den (1981) sonra artarda kitaplar yayımladı. Bütün şiirleri 1984'de *Kuş Kanadı Kalem Olsa* adıyla tek ciltte toplandı. Ardından *Ölüm Nedeni Bilinmiyor* ve *Deniz Unutma Adını* (1992) yayımlandı. Kitaplar Bilgi Yayınevi'nce yayımlanıyor.

Eyuboğlu, Bedri Rahmi (1913-1975). Türk resim sanatının başta gelen isimlerindendir. Halk dilinden ve şiirinden aldığı öğeleri başarıyla kullandığı, yalın, aydınlık şiirleriyle tanındı. 1941'den başlayarak yayımladığı çeşitli şiir kitapları Bilgi Yayınları'nda *Dol Karabakır Dol* (1974) adıyla tek ciltte toplandı.

Ferhad, Hüseyin (1954). 1970'lerin sonlarında "Sanat Emeği" dergisinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Türkmen topluluklarının kültürel zenginliklerini şiire taşıdı. Kitapları : *Deniz Çobanları* (1982). *Ve Yürüdük Gecenin Ateşleri İçinden* (1983).

Fişekçi, Turgay (1956). 1970'lerin sonlarında "Sanat Emeği" dergisinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Kimi şiirleri "Yeni Türkü" topluluğunca bestelenerek, plaklaştı. Kitapları: *Karda Işıltılar* (1981). *Kuşkuluyum Yaşadığımdan* (1983), *Yitik Bahar* (1989).

Gülten Akın (1933). 1950'lerde bireysel duygulara ağırlık veren incelikli bir şair olarak dikkat çekti. 1970'lerde toplumsal sorunlara yönelip, halkın acılarını yansıtan şiirleriyle büyük bir atılım yaptı. Kadın duyarlılığının, analığın yapıcı öfkesini yansıttı. Bütün şiirleri

Adam Yayınları'nca yayımlandı: *Seyran* (1992), *Sevda Kalıcıdır* (1991).

Günçe, Ergin (1938-1983). İkinci Yeni şairlerinden ögeler taşıyan şiirlerinde kendine özgü, bir renk ve imge dünyası yarattı. Çocukluk dünyasından, doğadan çıkarılmış ilginç ve özgün imgeler şiir dilinin başlıca özellikleridir. Ölümünden sonra bütün şiirleri Can Yayınları'nca *Türkiye Kadar Bir Çiçek* (1986) adıyla yayımlandı.

Halim Şefik (1913-1990). 1940'larda şiir yayımlamaya başlamış olmasına karşın, ilk ve tek kitabı *Otopsi* ancak 1984'de Adam Yayınları'nda yayımlandı. Gezici kitap satıcılığının yanısıra renkli kişiliği ile de tanındı.

Ilgaz, Rıfat (1911). 1940'larda ortaya çıkan toplumcu gerçekçi şiir kuşağının başta gelen isimlerindendir. İnsan sevgisini, insanlar için duyduğu kaygıları, ince bir yergi ve umut dolu bir geleceğe duyduğu inançla yansıtan bir şiir dünyası kurdu. Yaşam koşullarının zorlamasıyla yöneldiği gülmece yazarlığında da *Hababam Sınıfı* romanıyla büyük üne kavuştu. Şiir Kitapları: *Yarenlik* (1943), *Sınıf* (1944), *Yaşadıkça* (1947), *Devam* (1953), *Üsküdar'da Sabah Oldu* (1954), *Soluk Soluğa* (1962), *Karakılçık* (1969), *Uzak Değil* (1971), *Güvercinim Uyur mu?* (1974), *Kulağımız Kirişte* (1983).

Irgat, Cahit (1916-1971). Tiyatro oyuncusu olarak tanındı. 1940'lardaki toplumcu gerçekçi şiir akımı içinde yer aldı. Kötümser ve öfkeli bir bakışla toplum ve dünya sorunlarını işledi. Bütün şiirleri Adam Yayınları'nca *Irgat'ın Türküsü* adıyla yayımlandı (1991).

İlhan, Attilâ (1925). 1950'lerde toplumcu kaygılarla bireyci kaygıların iç içe işlendiği, yepyeni imgeler, yeni biçimlerle yazdığı şiirleriyle büyük üne kavuştu. Günümüze dek şiiri üstündeki ilgi azalmadan sürdü. Şiir kitapları Bilgi Yayınevi'nce yayımlanıyor: *Duvar* (1948), *Sisler Bulvarı* (1954), *Yağmur Kaçağı* (1955), *Ben Sana Mecburum* (1960), *Bela Çiçeği* (1962), *Yasak Sevişmek* (1968), *Tutuklunun Günlüğü* (1973), *Böyle Bir Sevmek* (1977), *Elde Var Hüzün* (1982), *Korkunun Krallığı* (1987), *Ayrılık Sevdaya Dahil* (1992).

İnce, Özdemir (1936). Yalın anlatımlı, oturmuş bir dil ve söyleyişin egemen olduğu çoğul anlamlı şiirlerinin yanısıra, şiir üstüne kuramsal yazıları ve şiir çevirileriyle de tanındı. Şiir kitapları: *Kargı* (1963),

Tutanaklar (1967), *Kiraz Zamanı* (1969), *Karşı Yazgı* (1974), *Rüzgâra Yazılıdır* (1979), *Elmanın Tarihi* (1981), *Kentler* (1981), *Yedi Deryalar Geçsen* (1983), *Siyasetname* (1984), *Eski Şiirler* (1985), *Hayat Bilgisi* (1986), *Zorba ve Ozan* (1987), *Başak ile Terazi* (1989), *Burçlar Kuşağı* (1989), *Canyelekleri Tavandadır* (1989), *Gündökümü* (1991).

Kutlar,Onat (1936). Öykü ve deneme yazarlığının yanı sıra renkli, betimleyici bir dille yazdığı şiirleriyle de ilgi çekti. Şiir kitapları : *Peralı Bir Aşk İçin Divan* (1981), *Unutulmuş Kent* (1986).

küçükİskender (1964). "Adam Sanat" dergisinde sürekli yayımlanan şiirleriyle tanındı. Atak, sivri dilli, hırçın kişilikli şiirlerine hayatın bütün pisliklerini sokabilmeyi başardı. Şiirlerinin yanı sıra medyatik çıkışlarıyla da ilgi uyandırdı. Şiir Kitapları *Gözlerim Sığmıyor Yüzüme* (1988), *Erotika* (1991), *Yirmi5April* (1993), *Periler Ölürken Özür Diler* (1994).

Külebi,Cahit (1917). Halk şiirine yaslanan lirik bir anlatımla çağdaş duyarlıkları işleyen şiirleriyle tanındı. Bütün akımların dışında kalmasına karşın, çağdaş Türk şiiri içinde kendine özgü bir yer edindi. 20. yüzyıl Türk şiirinin en sevilen şairlerinden biri oldu. Çeşitli dönemlerde yayımlanan kitapları *Adamın Biri* (1946), *Rüzgâr* (1949), *Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda* (1952), *Yeşeren Otlar* (1954), *Süt* (1965), *Şiirler* (1969) ve *Yangın* (1980), bir araya toplanarak *Bütün Şiirleri* (1982) adıyla Adam Yayınları'nca yayımlandı.

Mehmed Kemal (1920). 1940'lı yılların toplumcu şairleri arasında yer aldı. Kendine özgü yalın söyleyişiyle kuşağının öbür şairlerinden ayrıldı. Sonraları gazeteci yönüyle tanındı. Bütün şiirleri *Tükenmez* (1990) adıyla yayımlandı.

Müfit, Mehmet (1952). Lumpen dünyasını yansıtmaya çalıştığı şiirleriyle dikkat çekti. Kitapları *İstanbul'un Ağır Sultanları* (1984), *Tekkede Bahar* (1986).

NâzımHikmet (1901-1963). Türkiye'de serbest nazmın ilk uygulayıcısı ve çağdaş Türk şiirinin öncüsü. 1920'lerde gittiği Rusya'da Ma-

yakovski'nin şiiriyle tanışmasıyla yöneldiği özde toplumcu, biçimde de serbest nazımlı yeni şiiri günümüze dek etkisini sürdürdü. Şiirinin yanısıra siyasal düşünceleri ve özel hayatıyla da sürekli kamuoyunun gündeminde kaldı. 1938-1950 arasını cezaevinde, sonraki yaşamını da yurt dışında geçirdi. Dünya çapında 20. yüzyılın en büyük şairleri arasında anıldı. Şiirinin yanısıra oyun, roman, öykü, masal, vb. türlerde de ürünler verdi. Bütün Eserleri 1988-1992 yılları arasında Adam Yayınları'nca 29 ciltte toplandı.

Necatigil, Behçet (1916-1979). Orta sınıf insanların başından geçen olayları, ev-aile-yakın çevre üçgeni içinde anlatan şiirleriyle tanındı. Kimi biçim araştırmasına giriştiği şiirleri yadırgansa da geniş çevrelerce sevilen bir şair oldu. Ölümünden sonra *Bütün Eserleri* Cem Yayınevi'nce basıldı.

Oktay, Ahmet (1933). Toplumcu anlayışla İkinci Yeni akımını bağdaştırmaya çalıştığı şiirleriyle tanındı. Şiir kitapları: *Gölgeleri Kullanmak* (1963), *Her Yüz Bir Öykü Yazar* (1964), *Dr. Kaligari'nin Dönüşü* (1966), *Sürgün* (1979), *Sürdürülen Bir Şarkının Tarihi* (1981), *Kara Bir Zamana Alınlık* (1983), *Yol Üstündeki Semender* (1987).

Orhan Veli (1914-1950). Öncülüğünü yaptığı "Garip" akımıyla Türk şiirinde ölçü, uyak, imge, ses, müzik vb. kuralları tümüyle kaldırıp şaireneliğe sırt çeviren, sokaktaki adamı ön plana çıkararak çoğunluğa seslenen yeni şiir anlayışının kurucusudur. 1940'lı yıllarda şiirleri ve yaşam biçimiyle büyük yaygınlık kazanan Orhan Veli, genç yaşta ölümüne karşın ününü günümüze dek sürdürdü. Şiirleri ülkemizin en çok satılan şiir kitapları arasında yer alır. Şiir kitaplarının toplandığı *Bütün Şiirleri* Adam Yayınları'nca yanlışlarından arındırılarak yeniden yayımlanmıştır.

Özdemir Asaf (1923-1981). 1950'lerde duygu ve düşüncelerin yoğunlaştırıldığı, kısa, bilgelik taşıyan şiirleriyle tanındı. Ölümünden sonra Adam Yayınları'nca basılan kitapları geniş okur kesimlerince sevilir ve aranır oldu. *Bir Kapı Önünde* (1982), *Yalnızlık Paylaşılmaz* (1982), *Benden Sonra Mutluluk* (1984).

Özer, Adnan (1957). 1970'lerin sonlarında "Sanat Emeği" dergisinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Önceleri Trakya halk kültürü öğelerinin yansıdığı şiirlerinde sonraları Latin Amerika kültürünün izleri görüldü. Kitapları: *Ateşli Kaval* (1981), *Çıngırağın Ölümü* (1983),

Rüzgâr Durdurma Takvimi (1985).

Özer, Kemal (1935). İlk üç kitabında biçime aşırı düşkün bir şairken 1970'lerde toplumsal sorunları yalınlıkla işleyen bir şiir geliştirdi. Bütün şiirlerinden seçmeler Can Yayınları'nca *Çağdaş ve Boyun Eğmeyen* (1985) adıyla yayımlandı.

Pirhasan, Barış (1951). 1970'lerde "Yeni Dergi", "Militan" ve "Sanat Emeği" dergilerinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Kitapları Adam Yayınları'nca basıldı *Tarih Kötüdür / İmzasız El Yazıları* (1985).

Rifat, Oktay (1914-1988). "Garip" akımı kurucularından. Şiir üzerine giriştiği araştırmalar sonucu çok çeşitli kaynaklara yaslanan ama hepsinde de başarıyla sonuçlandırdığı ürünler ortaya koydu. Bütün şiirleri Adam Yayınları'nda 6 kitapta toplandı: *Yaşayıp Ölmek, Aşk ve Avarelik Üzerine Şiirler* (1982), *Elleri Var Özgürlüğün* (1982), *Çobanıl Şiirler* (1983), *Denize Doğru Konuşma* (1982), *Dilsiz ve Çıplak* (1984), *Koca Bir Yaz* (1987).

Saba, Ziya Osman (1910-1956). Cumhuriyet döneminin başlangıç yıllarındaki şiir akımlarından Yedi Meşale topluluğu içinde yer aldı. Şiirlerinde iyimser, aydınlık, sevgi dolu, kendi kabuğunda küçük bir dünya yansır. Şiir Kitapları: *Sebil ve Güvercinler* (1943), *Geçen Zaman* (1947), *Nefes Almak* (1957).

Sait Faik (1906-1954). Türk yazınında öykü türünün akla gelen ilk adı ve en önemli Türk öykücüsü. Sıradan insanların iç dünyalarını, yaşantılarını, denizi ve bütün doğayı, insancıl bir yaklaşımla anlattı. Öykülerinin yanı sıra, bütün şiirlerini topladığı *Şimdi Sevişme Vakti* (1953) adlı bir kitabı var.

Tamer, Ülkü (1937). Çağrışımlarla yüklü duru bir anlatım, kendine özgü imge evreni ve yoğun bir duyarlıkla kurduğu şiir dünyasıyla kapalı şiir anlayışının kusursuz örneklerini verdi. Toplumsal sorunlara yönelirken de şiirinin düzeyini düşürmedi. Toplu şiirleri *Yanardağın Üstündeki Kuş* (1986) adıyla Can Yayınları'nca yayımlandı.

Tanpınar, Ahmet Hamdi (1901-1962). Şiirlerinden çok, geçmişle bugün, Doğu'yla Batı arasındaki ilişkileri araştırdığı roman, öykü ve denemeleriyle tanınır. Zaman, acı, ölüm, varlık gibi temaları işlediği şiirlerini 1961'de *Şiirler* adıyla tek bir kitapta topladı.

Tanyol, Tuğrul (1953). 1980'lerde şiirleriyle, şiir üstüne yazı ve konuşmalarıyla tanındı. Kitapları : *Elinden Tutun Günü* (1983), *Ağustos Dehlizleri* (1985).

Tarancı, Cahit Sıtkı (1910-1956). Yaşam, aşk ve ölüm temalarını işlediği, dilin olanaklarını başarıyla kullandığı şiirlerle tanındı. Dört şiir kitabı birarada 1983'den bu yana Can Yayınları'nca *Bütün Şiirleri* adıyla yayımlanıyor.

Telli, Ahmet (1946). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Kitapları *Yangın Yılları* (1979), *Hüznün İsyan Olur* (1979), *Dövüşen Anlatsın* (1980), *Saklı Kalan* (1981), *Su Çürüdü* (1982), *Belki Yine Gelirim* (1984).

Tunç, Ferruh (1958). 1990'larda "Adam Sanat' dergisinde şiirleri görülmeye başlandı. Henüz kitabı yok.

Turan, Güven (1944). Şiir geleneğimizin oldukça dışında, içe dönük bir dünyanın düşünce ve izlenimlerini yansıtan şiirleriyle tanındı. Şiir kitapları: *Güneşler... Gölgeler...* (1981), *Peş* (1982), *Sevda Yorumları* (1990).

Üçarı, Ercüment (1928-1996). Hayal gücüne ve soyutlamalara yaslanan şiir evreniyle tanındı. Şiir Kitapları: *Cümbüşcübaşı* (1958), *Et* (1960), *Kuyuda Yusuf* (1962), *Avlanırken Bir Korku* (1967), *Albatros Adı Bir Gün Gelecek* (1971), *Geçmiş Zaman Tevellüdü* (1988), *Ziba Sokağı* (1991).

Uyar, Turgut (1927-1985). Uzun soluklu, yücelik duygusu veren, yoğun ve görkemli şiirleriyle, 1950-1980 arası Türk şiirinin önde gelen şairlerinden biri oldu. Bütün şiirleri 1984'te Can Yayınları tarafından *Büyük Saat* adıyla tek bir ciltte toplandı.

Uyaroğlu, İsmail (1948). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Toplu Şiirleri Can Yayınları'nca basıldı : *Ateşin İçinden* (1985).

Vardal, Suat (1957). 1970'lerin sonlarında "Sanat Emeği" dergisinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Birey-toplum ve yakın çevre ilişkilerini başarıyla işledi. Kitapları: *Biz Gene Yanyana* (1981), *Yorulur Ölümlü Gözleri* (1983).

Yahya Kemal (1884-1958). Klasik Divan şiirine, Batı şiirinin özelliklerini katarak Türk şiirinde çığır açmış şairlerden biridir. Aruz ölçü-

süyle yazmasına karşın şiir dilini yalınlaştırmada gösterdiği başarıyla kendinden sonraki şairlere yol gösterdi. Şiirleri ölümünden sonra kitaplaştırıldı: *Kendi Gök Kubbemiz* (1961), *Eski Şiirin Rüzgârıyla* (1962), *Rubailer ve Hayyam Rubailerini Türkçe Söyleyiş* (1963), *Bitmemiş Şiirler* (1976).

Yasar, İzzet (1951). 1970'lerde "Yeni Dergi" ve "Birikim"de çıkan şiirleriyle tanındı. Kitapları *Kanama* (1974), *Yeni Kuş Bakışı* (1979), *Ölü Kitap* (1983).

Yaşın, Mehmet (1958). Kıbrıs Türk şiirinin başta gelen isimlerinden biri olan Mehmet Yaşın 1983'de yayımlanan ilk şiir kitabı *Sevgilim Ölü Asker* ile geniş yankı uyandırdı. Ardından *Işık Merdiven* (1984) ve *Pathos* (1990) yayımlandı. Bütün kitapları Cem Yayınları'nca yayımlandı.

Yavuz, Hilmi (1936). Modern şiirden ve geleneksel kültürden damıttığı, sözü en aza indiren, duygu ve düşüncelerin yoğunlaştırıldığı şiirleriyle tanındı. Toplu şiirleri Can Yayınları'nca *Hüzün ki En Çok Yakışandır Bize* adıyla yayımlandı.

Yücel, Can (1926). 1940'larda şiire başlamış olmasına karşın asıl ününü 1970'lerde yayımlanan siyasal şiirleriyle kazandı. Konuşma diliyle sözcük oyunlarını kullanmadaki başarısı ve keskin yergi gücüyle, çağdaş Türk şiirinin çok sevilen, benzersiz şairlerinden biri oldu. Bütün şiirleri Papirüs Yayınları'nca yayımlanıyor: *Yazma-Sevgi Duvarı, Bir Siyasinin Şiirleri, Ölüm ve Oğlum-Gökyokuş, Rengâhenk, Canfeda.*

Zarifoğlu, Cahit (1940-1987). Gizemsel eğilimleri, geçmişe, geleneğe dönük havası ve öykülemeye ağırlık veren şiiriyle İkinci Yeni akımı içinde özgün bir yer edindi. Şiir kitapları: *İşaret Çocukları* (1967), *Yedi Güzel Adam* (1973), *Menziller* (1977).

İÇİNDEKİLER

SUNU 7

AHMET HAŞİM (1884-1933)
Karanfil 9
Parıltı 9
Havuz 9

YAHYA KEMAL (1884-1958)
Erenköyü'nde Bahar 10
Özleyen 10
Geçmiş Yaz 11

NÂZIM HİKMET (1901-1963)
Karıma Mektup 12
Saat 21-22 Şiirleri 13
Rubailer 14
24 Eylül 1945 15
*** 15
Meşgale 16
David Oystrah'a Mektubumdur 17
*** 17
*** 18
Severmişim Meğer 18

AHMET HAMDİ TANPINAR (1901-1962)
Hatırlama 22
Mavi, Maviydi Gökyüzü 22
Sabah 23

SAİT FAİK (1906-1954)
O ve Ben 24
Bir Masa 24
Kırmızı Yeşil 25

ASAF HÂLET ÇELEBİ (1907-1958)
Mariyya 26
Mariyya 26
Kunâla 27

AHMET MUHİP DIRANAS (1908-1980)
Fahriye Abla 28
Büyük Olsun 29
Yaz Göç Ediyor 29

CAHİT SITKI TARANCI (1910-1956)

Affet Bizi Lamba 30
Değişik 30
Misafir 30
Biz Nerdeyiz Sevgilim? 31
Desem ki 31
Adaya Davet 32

ZİYA OSMAN SABA (1910-1957)
Nişanlılık 33

RIFAT ILGAZ (1911)
Leylaklarını Anlatıyorum 34
Gidişini Anlatıyorum 34

BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU (1913-1975)
Çakıl 35
Sitem 35
Karadut 36
Keklik Simalı 36

HALİM ŞEFİK (1913-1990)
Kız 37
Kuzu Kestanesi 37

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914)
Ulaşmak 38
İki Dil 38
Konuşmalar 39
Yabancılar 39
Ağırlık Dışı 39
Mutluluk 39
Çok Olmak 39
Sevgicek 40

ORHAN VELİ KANIK (1914-1950)
Anlatamıyorum 41
İstanbul İçin 41
Cânân 41
İş Olsun Diye 42
Yatağım 42
Eski Karım 42
Sevdaya mı Tutuldum? 42

OKTAY RİFAT (1914-1988)
Seni İniyorum 43

Bir Aşka Vuran Güneş 43
Karıma 44
Eski Zaman Âşığı 44
Çağrı 45
Koku 45

MELİH CEVDET ANDAY (1915)
Sevincin Yarısı 46
Yıldız 46
Sevincim 47
Seni Düşünüyorum 47
Sevi 47
Sevda Rüzgârı 48

BEHÇET NECATİGİL (1916-1979)
Gizli Sevda 49
Sevgilerde 49
Köprü 50
Aşk Duyarlığı 50
Yüz Yazmak 51

CAHİT IRGAT (1916-1971)
Bütün Şehir Şahittir 52
Rüzgârlar Boyu 52
Sesten Öfkeden Öte 52

A. KADİR (1917-1985)
Ve Sanki 54
Benim En Küçük Hakkım 54

CAHİT KÜLEBİ (1917)
Güzelleme 56
Dişi 56
İstanbul 57
Sevda 57
Bilinmeyen 58
Hikâye 58

İLHAN BERK (1918)
Ben Senin Krallığın Ülkene Yetiştim 60
Oltu Taşı 60
Aşkla Ölüm 61
Gri Sevgili 61
"Ne Böyle Sevdalar Gördüm Ne Böyle Ayrılıklar" 62
Haziran 62

NAHİT ULVİ AKGÜN (1918)
Melahat'a 63
Birisi 63

SALÂH BİRSEL (1919)
Yılgınlar Yılmayan Kraliçeler 64
Piyanolu Ases 64
Pakistan 65
Güzin'in Gençlik Yılları 66
Suz-i Dilâra 66
Salâh Birsel'in Son Maceraları 67

ORHON MURAT ARIBURNU (1920-1989)
Rasgele 68
Sen Gözlerimin İçinde 68
Laleli 69
Esmer 69

SABAHATTİN KUDRET AKSAL (1920 - 1993)
Kurgu 70
Belayı Aşk 70
Aşk Şiiri 71
Hatırlama 71

MEHMED KEMAL (1920)
Pervane 72

NECATİ CUMALI (1921)
Adına Yaktığım Türküler 73
Aşk Geçer 74
Menfis 74

ÖZDEMİR ASAF (1923-1981)
Lavinia 75
Ben Değildim 75
Altıncı Gün 76
Ultra 76
360 Derece 76
Kıvılcım 76

ATİLLÂ İLHAN (1925)
Ben Sana Mecburum 77
Emperyal Oteli 78
Pia 80
Üçüncü Şahsın Şiiri 80

ARİF DAMAR (1925)
Da 82
Dur Dur 82
Çağrı 83
Dörtlük 83
2/25 Haziran 1981 83

CAN YÜCEL (1926)
Suda 84
Akdeniz Yaraşıyor Sana 84
Sevgi Duvarı 85
Buluşmak Üzre 86
Öyle Bi... 87

SABRİ ALTINEL (1926-1985)
Uzakla 88
Acı Mavi 88

METİN ELOĞLU (1927-1985)
Sen Gideli 90
İnce Elek 91
Uyan 91
Aşk Mektubu 92
Var mısın? 93
Kanca 93
Türkü Ölüş 94
Ayşemayşe 94

TURGUT UYAR (1927-1985)
Çokluk Senindir 96
Göğe Bakma Durağı 96

AHMED ARİF (1927-1991)
Hasrettinden Prangalar Eskittim 98
Unutamadığım 98
Sevdan Beni 99

EDİP CANSEVER (1928-1986)
Kaybola 100
İçinden Doğru Sevdim Seni 101
Yerçekimli Karanfil 102
Seni Günlere Böldüm 103
Ihlamur Bardağını 103

İLHAN DEMİRASLAN (1928-1980)
Sevmek ve Ayrılmak Konusunda Şiir 104

Çemberlitaş Şiiri 105

ERCÜMENT UÇARI (1928-1996)
Kaybola 106
Aşk 106

CEMAL SÜREYA (1931-1990)
Ülke 108
Güzelleme 109
Aşk 110
Kanto 111
Üvercinka 111
San 112

GÜLTEN AKIN (1933)
Seni Sevdim 113
Yorgun Sevi 113
Sevda Kalıcıdır 114

AHMET OKTAY (1933)
Beş Kuruşa Aşk Şarkıları 115

CEVAT ÇAPAN (1933)
Çocuk Yüzün 117
Ağacın Türküsü 117
Soluk Soluğa 118
"Sakın Geç Kalma Erken Gel" 119

KEMAL ÖZER (1935)
Seni Anmakla Artıyorum 120
Aylı Karanlık 120
Baç 121

ÖZDEMİR İNCE (1936)
Bir Aşk Şiiri 122
Tansık 122

HİLMİ YAVUZ (1936)
Size Bakmanın Tarihi 123
Yaz! Sevgilim! 123
Kanto 124

ONAT KUTLAR (1936)
Pera'lı Bir Aşk İçin Gazel 125

ÜLKÜ TAMER (1937)

Yüzük 126
Arkasında 126
Ben Sana Teşekkür Ederim 127
Seni Sevdim, Olur mu? 127

ERGİN GÜNÇE (1938-1983)
Türkiye Kadar Bir Çiçek 128
Dersimiz Aşk Çünkü, Söylemiştim 130

CAHİT ZARİFOĞLU (1940-1987)
Güzelcin 131

METİN ALTIOK (1940)
Sonludur Aşk da 132

EGEMEN BERKÖZ (1941)
Kapana 133
Sensin 133

ATAOL BEHRAMOĞLU (1942)
Bu Aşk Burada Biter 134
Seni Elinden Tutmuştum 134
Paris Şiirleri VI 135

SÜREYYA BERFE (1943)
Sevgili Arkadaşım 136

GÜVEN TURAN (1943)
Gündönümünde Sevilen Bir Kadına Balad 138

REFİK DURBAŞ (1944)
Yağmurun Altında 140
Düz Bir Aşk Şiiri 140
Zamanı 141
Özeti 142

NİHAT BEHRAM (1946)
Aşk 144
Ağrıyan Şarkılarla Bir İlkyaz Karşılaması 145

AHMET TELLİ (1946)
Gidersen Yıkılır Bu Kent 146

İSMAİL UYAROĞLU (1948)
Şimdi Yoksun 148
Felaketlere Gülecek Kadar 148

BARIŞ PİRHASAN (1951)
Aşkın 149

İZZET YASAR (1951)
Aşk Şiirleri 150

MÜSLİM ÇELİK (1951)
İhbarlı Gül 152

ENİS BATUR (1952)
Sizin İçin Kestim Saçlarımı 153
XI 154

ERDAL ALOVA (1952)
Sevgi Dönümü 156
Gökyazı 157
Kaos 157
Tasvir 158
Lesbos, Hayal Ada 158
Apati 159
Eşduyum 159

MEHMET MÜFİT (1952)
Övünüyorum 160
Yasak Şarkılar Düşlere mi Gizlenir 161

EROL ÇANKAYA (1953)
Her Şeyi Kuşatır Sevda 162
Kalbim, İşgaldedir 163

TUĞRUL TANYOL (1953)
Yıkık Şarkı 164
Yağmur Taneleri 165

METİN CENGİZ (1953)
Konuşmak 166
Kavuştukça 166
Mezarlık Çiçeği 167

ALİ CENGİZKAN (1954)
Solfasol Otobüsü 168

HÜSEYİN FERHAD (1954)
Metafizik 169

VEYSEL ÇOLAK (1954)
Sansüre Uğrayan Aşklar Sergisi 170

OĞUZHAN AKAY (1955)
Her İhtimale Karşı Mualla 171

TURGAY FİŞEKÇİ (1956)
Bir Yaşgünü İçin İçdökümü 172
Bir Sabah Şarkısı 173
Nar Ağacı 174

HAYDAR ERGÜLEN (1956)
"Mutlu Evlilik" 175

ADNAN ÖZER (1957)
Tomurcuk Duası 177
Yeni Sevdalının Sabahı 177

SUAT VARDAL (1957)
Gidince 178
Takılsın Saçlarına 178

MEHMET YAŞIN (1958)
Dokuz Tutku Şiiri'nden 179

AHMET ERHAN (1958)
Sevgili 180

FERRUH TUNÇ (1958)
Garibaşk 181

SUNAY AKIN (1962)
Ayrılık Şiiri 182

KÜÇÜK İSKENDER (1964)
Bir Ayrılığın Anatomisi 183
Bir Martıyı Ağlattın Sen, II 183

ALİ ASKER BARUT (1964)
Bir Gövdeden Bir Gövdeye Karanfil Aktarımı 185
Gövel Kuş 185
İki Ayrı Irmağı 186

KISA BİYOGRAFİLER 187

TÜRK YAZININDAN SEÇİLMİŞ

AŞK ŞİİRLERİ

Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Nâzım Hikmet, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sait Faik, Asaf Halet Çelebi, Ahmet Muhip Dıranas, Cahit Sıtkı Tarancı, Ziya Osman Saba, Rıfat Ilgaz, Bedri Rahmi Eyuboğlu, Halim Şefik, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday, Behçet Necatigil, Cahit Irgat, A. Kadir, Cahit Külebi, İlhan Berk, Nahit Ulvi Akgün, Salâh Birsel, Orhon Murat Arıburnu, Sabahattin Kudret Aksal, Mehmed Kemal, Necati Cumalı, Özdemir Asaf, Attilâ İlhan, Arif Damar, Can Yücel, Sabri Altınel, Metin Eloğlu, Turgut Uyar, Ahmed Arif, Edip Cansever, İlhan Demiraslan, Ercüment Uçarı, Cemal Süreya, Gülten Akın, Ahmet Oktay, Cevat Çapan, Kemal Özer, Özdemir İnce, Hilmi Yavuz, Onat Kutlar, Ülkü Tamer, Ergin Günçe, Cahit Zarifoğlu, Metin Altıok, Egemen Berköz, Ataol Behramoğlu, Süreyya Berfe, Güven Turan, Refik Durbaş, Nihat Behram, Ahmet Telli, İsmail Uyaroğlu, Barış Pirhasan, İzzet Yaşar, Müslim Çelik, Enis Batur, Erdal Alova, Mehmet Müfit, Erol Çankaya, Tuğrul Tanyol, Metin Cengiz, Ali Cengizkan, Hüseyin Ferhad, Veysel Çolak, Oğuzhan Akay, Turgay Fişekçi, Haydar Ergülen, Adnan Özer, Suat Vardal, Mehmet Yaşın, Ahmet Erhan, Ferruh Tunç, Sunay Akın, küçük İskender, Ali Asker Barut.

9 78975 418193

adam 450

ISBN 975-418-193-4

ADAM